

23 NOIEMBRIE 1986

Referendum

flacara

anul XXXV
47
VINERI
21 NOIEMBRIE
1986

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONȚUL DEMOCRATIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE

Poporul român — o singură voință, un singur glas

PENTRU DEZARMARE ȘI PACE,

PENTRU VIITORUL PATRIEI NOASTRE,

PENTRU VIAȚA ÎNTREGII PLANETE

Inscriind o emoționantă și tulburătoare filă în cronică sa de eroică și neînclătă luptă pentru progres și libertate, ca o puternică expresie a viguroasei și responsabile sale participări la viața internațională, la soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane, poporul român, susținând cu nerăscărită inițiativă a președintelui Nicolae Ceaușescu, participă la Referendumul de la 23 noiembrie, pentru a da girul voinței sale de stăpîn unic și deplin a tot ceea ce înfăptuiește în hotărârile acestei patrii, propunerii românești de reducere cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare.

Acum, așa cum spunea conducătorul iubit al partidului și al țării, mai mult ca oricînd, este necesar să se treacă de la declarații la acțiuni reale, concrete de dezarmare. Pasul propus și care va fi înfăptuit prin Referendumul de la 23 noiembrie, bogat în semnificații din cele mai profunde pentru propriul destin, ca și pentru cel al întregii umanități, este astăzi în atenția întregii lumi.

Prin unanimitatea glasului său, poporul nostru va demonstra încă o dată profundul atașament la politica internă și externă a Partidului Comunist Român, adevărată sa fierbinte la marile idealuri de pace și colaborare.

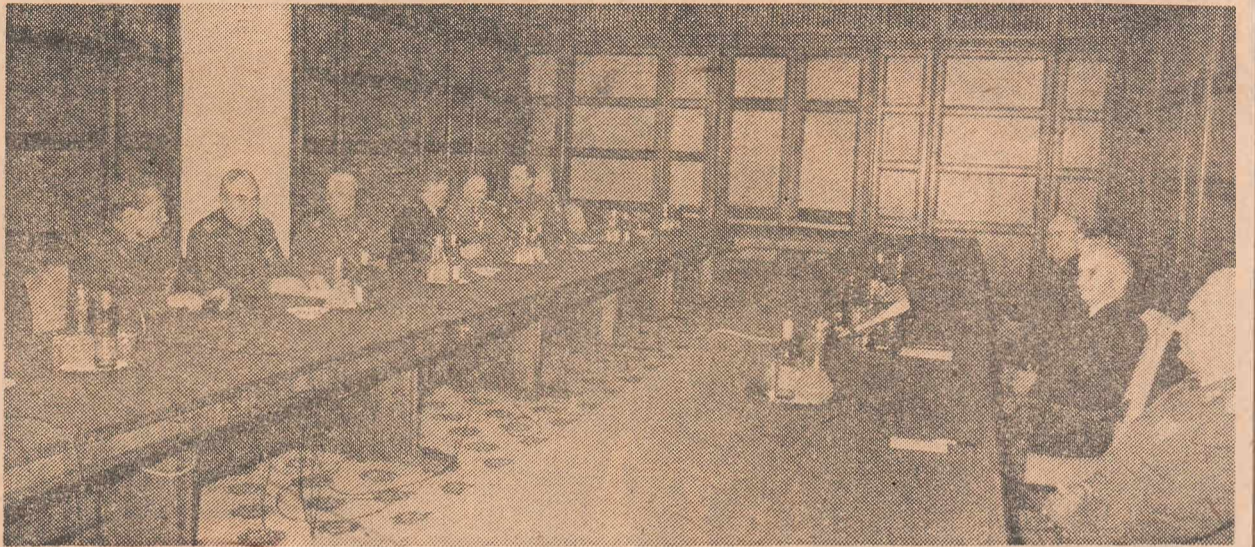
Consfătuire de lucru la C.C. al P.C.R.

În cadrul consfătuirii de lucru care a avut loc săptămîna trecută la C.C. al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au fost dezbătute probleme privind realizarea planului pe anul 1986 în industrie și agricultură și pregătirea condițiilor pentru îndeplinirea sarcinilor de plan pe 1987. În lumina indicațiilor și exigențelor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, primii secretari ai comitetelor județene de partid, conducătorii unor ministere au raportat despre felul în care se acționează pentru realizarea integrală a indicatorilor de plan pe anul în curs.

Conducătorul partidului și statului a pus, în timpul consfătuirii, sarcini de mare importanță în fața organizațiilor județene de partid, a ministerelor, a organelor centrale, a tuturor oamenilor muncii din industrie și agricultură. Aceste sarcini privesc realizarea integrală și în cele mai bune condiții a planului pe acest an, a prevederilor stabilite în programele speciale privind dezvoltarea bazei de materii prime și energetice, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, sporirea productivității muncii, reducerea consumurilor și creșterea eficienței întregii activități economice, îndeplinirea programelor de organizare și modernizare a producției. A fost subliniat și de astă dată necesitatea de a se lua toate măsurile pentru realizarea exemplară a producției de export, pentru îndeplinirea în condiții de înaltă calitate și eficiență a contractelor încheiate cu partenerii străini.

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU a primit pe membrii Consiliului Militar al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor armate ale Republicii Socialiste România, a primit vinerea trecută pe membrii Consiliului Militar al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia. În cuvîntarea rostită cu acest prilej, referindu-se la hotărîrea României de a reduce cu 5 la sută armamentele, efectivele și cheltuielile militare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că țara noastră așteaptă ca și celelalte țări să treacă, într-un moment potrivit, la reduceri corespunzătoare, cu 5 la sută sau chiar cu un procent mai mare, în cadrul programului general de reducere cu 25 la sută, hotărît la Budapesta.

În opinia publică, se spune în cuvîntare, îndeosebi în opinia publică din Europa, măsurile românești au fost primite cu mare interes și au avut un ecou puternic. Au fost primite multe răspunsuri de la șefi de state, de guverne, de la diferiți oameni politici; unii declară că se gîndesc să treacă și la asemenea măsuri, pe care le consideră necesare în actuala situație internațională. Legat de reducerea efectivelor, s-a subliniat că nu există nici un pericol ca militarii eliberați să rămînă fără ocupație. Pogramele de dezvoltare economică sînt foarte mari și e nevoie de cei eliberați în producție. De altfel, România a trecut de mult la angajarea unităților militare și a armatei în realizarea unor obiective economice importante. „Armata noastră,

partidul, statul nostru — a spus în încheiere tovarășul Nicolae Ceaușescu — își vor îndeplini în toate domeniile răspunderile și obligațiile, vor întări colaborarea, solidaritatea, unitatea cu toate țările din Tratatul de la Varșovia, cu alte țări socialiste, cu toate forțele păcii și ne vom îndeplini și obligațiile pe linie militară. Dar am dori să nu avem nevoie să folosim armamentele și armata; am dori să ajungem cît mai repede la momentul pe care l-au declarat primii socialiști, cînd armele să devină un obiect de muzeu. Atunci ne vom îndeplini obligația de comuniști, vom asigura cu adevărat un viitor de pace, de liniște, de bunăstare, un viitor sigur popoarelor noastre“.

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, marți, 18 noiembrie, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o INFORMARE ÎN LEGĂTURĂ CU ÎNTILNIREA DE LUCRU A CONDUCĂTORILOR PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI DIN ȚĂRILE SOCIALISTE MEMBRE ALE C.A.E.R., CARE A AVUT LOC LA MOSCOVA, ÎN ZILELE DE 10 ȘI 11 NOIEMBRIE. Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere activității desfășurate în cadrul întîlnirii de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, modulul strălucit, principal, în care a prezentat poziția României socialiste în problemele deosebit de importante ce au făcut obiectul discuțiilor, în deplină concordanță cu hotărîrile Congresului al XIII-lea al P.C.R., cu politica promovată de partidul și statul nostru de largă conlucrare cu țările socialiste, cu toate statele lumii, pe baza principiilor egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Comitetul Politic Executiv a subliniat că înteplinirea de lucru a conducătorilor partidelor comuniste și muncitorești a prilejuit un schimb util de păreri într-o serie de probleme importante privind dezvoltarea și perfecționarea în continuare a colaborării dintre țările participante, căile și modalitățile de a se pune mai bine în valoare posibilitățile largi pe care le oferă orînduirea socialistă, în interesul progresului economico-social al fiecărei țări, al ridicării nivelului de trai al popoarelor lor,

al creșterii forței și prestigiului socialismului în lume. S-a evidențiat, de asemenea, importanța schimbului de păreri în probleme actuale ale situației politice internaționale, în cadrul căruia a fost relevată necesitatea intensificării acțiunilor țărilor socialiste, ale forțelor progresiste, ale tuturor popoarelor pentru oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, pentru lichidarea armelor nucleare și convenționale, pentru asigurarea păcii și securității internaționale. Comitetul Politic Executiv a exprimat și cu acest prilej hotărîrea Partidului Comunist Român, a României Socialiste de a-și aduce în continuare întreaga contribuție la dezvoltarea colaborării cu țările socialiste, cu toate statele, fără deosebire de orînduirea socială, la promovarea fermă a politicii de dezarmare, de destindere, colaborare și pace în întreaga lume.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a aprobat ACTIVITATEA DELEGĂȚIEI ROMÂNE LA ȘEDINȚA A 42-A A SESIUNII CONSILIULUI DE AJUTOR ECONOMIC RECIPROC, DESFĂȘURAT LA BUCUREȘTI, ÎN ZILELE DE 3-5 NOIEMBRIE și a evidențiat importanța deosebită pe care partidul și statul nostru o acordă dezvoltării și perfecționării în continuare a activității în cadrul C.A.E.R., pe baza principiilor unanim convenite ale colaborării reciproc avantajoase înscrise în documentele acestei organizații. A fost relevată necesitatea de a se acționa cu hotărîre pentru înteplinirea în cele mai bune condiții a acordurilor de colaborare de lungă durată, precum și a Programului complex al progresului tehnico-științific al țărilor membre ale C.A.E.R., pînă în

anul 2000, și s-a apreciat că realizarea acestora, pe baza unor mai bune conlucrări în cadrul C.A.E.R., este de natură să ducă la creșterea forței economice a țărilor membre, la sporirea bunăstării și a gradului general de civilizație al popoarelor lor.

Comitetul Politic Executiv a examinat PROPUNERILE DE MĂSURI PENTRU PARTICIPAREA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA LA ÎNDEPLINIREA DOCUMENTULUI CONFERINȚEI DE LA STOCKHOLM. Relevînd rolul activ al României în pregătirea, desfășurarea și încheierea cu succes a Conferinței de la Stockholm, a indicat să se acționeze în continuare pentru ca țara noastră să-și aducă contribuția constructivă la buna desfășurare a Conferinței de la Viena consacrată dezarmării, întăririi securității și cooperării în Europa.

În continuare, ședința, Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat MĂSURILE PRIVIND CONCRETIZAREA ÎN PRACTICĂ A HOTĂRÎRII DE A REDUCE CU 5 LA SUTĂ ARMAMENTELE, EFECTIVELE ȘI CHELTUIELILE MILITARE, acțiune asupra căreia poporul nostru urmează să se pronunțe în cadrul referendumului de la 23 noiembrie.

În cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, referindu-se la PROBLEMELE ALE ACTIVITĂȚII ECONOMICE, a cerut să se acționeze cu înalt spirit de răspundere pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului pe acest an și pentru pregătirea temeinică a planului pe 1987.

C. I. ADAM ■

In toată țara

Adunările păcii

Fiecare zi ce ne apropie de 23 noiembrie, data referendumului, sporește entuziasmul popular și evidențiază cu tot mai multă tărie sprijinul inflăcărat al întregii națiuni față de strălucita inițiativă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, inițiativă românească menită să contribuie în mod concret — prin reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare — la însănătoșirea climatului internațional, la demonstrarea adevărului că numai măsurile hotărîte, practice pot constitui soluții eficiente pentru rezolvarea gravelor probleme ale contemporaneității.

În acest context, numeroase adunări ale oamenilor muncii din întreprinderi industriale și agricole, de pe șantiere, din unități de cercetare și învățămînt de pe tot cuprinsul țării dovedesc înalta responsabilitate cu care poporul român privește viitorul planetei, adeviziunea sa fierbinte la politica promovată consecvent de România socialistă, de președintele ei în direcția creării unei lumi a păcii, înțelegerii și bunăstării. Mii și mii de muncitori, țărani, intelectuali, elevi și studenți, tineri și vîrstnici, reprezentînd generațiile care și-au adus și-și vor aduce pe mai departe contribuția la continua înflorire a patriei, și-au exprimat cu fermitate adeviziunea unanimă față de cauza progresului și colaborării între popoare, față de noua inițiativă în favoarea păcii și dezarmării a conducătorului partidului și statului nostru.

Cei care au luat cuvîntul la

aceste adunări au scos în evidență faptul că exemplul României se cuvine urmat de către toate țările lumii, astfel încît marile fonduri realizate ca urmare a reducerii cheltuielilor militare să fie utilizate în scopul dezvoltării economice, al sporirii gradului de cultură și civilizație în toate țările de pe glob, pentru ca foamea și analfabetismul, ce afectează azi miliarde de tineri și adulți, să se transforme din nedorite realități ale contemporaneității în amintiri.

S-a subliniat cu tărie, în cadrul adunărilor populare, că întreaga noastră națiune este ferm hotărîtă să lupte pe mai departe pentru instaurarea unui climat internațional de pace durabilă și de securitate, apărîndu-și, în acest fel, marile izbînzii din toate domeniile de activitate, monumentalele construcții durate în cea mai rodnică Epocă din întreaga sa existență.

Participanții la adunările populare, desfășurate în toată țara, adresează secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, telegrame în care își exprimă dragostea și recunoștința pentru neobosită activitate în slujba păcii a marelui fiu al poporului nostru, hotărîrea fermă de a confirma — printr-un DA categoric, cu prilejul apropiatului referendum de la 23 noiembrie — atitudinea lucidă și profundul unanimitate ale oamenilor României socialiste, grija lor pentru ziua de mîine a patriei și a lumii întregi.

D. M. ALEXANDRU ■

Se implinesc doi ani de la Congresul al XIII-lea al P.C.R. — moment de extremă însemnată în viața partidului și a poporului nostru. Un moment care, prin Raportul prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin hotărârile adoptate, prin Directivele privind devenirea social-economică a României până în anul 1990 și, în perspectivă, până la sfârșitul mileniului, se înscrie, în geografia noastră spirituală, asemenea unui pisc străjer de istorie, deschizător de istorie, la ale cărui mărețe și tefere altitudini ne raportăm cu toate faptele muncii și existenței noastre.

Este momentul care, exprimând consonanța istorică a construcției naționale, a marilor ei victorii, cu proiecte de dezvoltare de o inedită și grandioasă dimensiune, a statuat intrarea într-un stadiu nou, superior de transformare revoluționară a României: trecerea la înfăptuirea celei de-a treia etape a edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate și a înaintării patriei noastre spre comunism. Este momentul care — prin vocea cea mai autorizată a partidului și a națiunii — a proclamat rezoluția înfrângere a întârzierii istorice moștenite de România, marcind, pentru cincinalul 1986—1990, depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare, atingerea parametrilor socio-economici ai unei țări socialiste cu dezvoltare medie.

Cei doi ani care s-au scurs de la marele forum al comuniștilor, ani de răspintie ai deceniului al IX-lea și ai frământatului secol pe care-l străbatem, au demonstrat, prin toate datele muncii și creației noastre, deplina întemeiere a liniei politice a partidului, forța ei propulsivă, capacitatea ei de a deveni, prin dimensiunea-i de cauză supremă a națiunii, cauza fiecăruia dintre noi. Stăm, prin tot ceea ce înfăptuim și rivnim, în prelungirea istoricului moment din noiembrie '84, pe care l-am potențat și îl potențăm, mereu și mereu, prin acte și fapte ce întăresc mandatul neșovăitei noastre adevărate la programul adoptat de înaltul forum. N-au fost ani lini, nici senini, ei ne-au confruntat — și încă ne confruntă — cu multe, complexe și dificile probleme. Dar la capătul acestui scurt răstimp avem satisfacția de a raporta că drumul nostru, ales de noi cu unanimitate însuflețită și urmat cu ne strămutată încredere, se leagă azi, mai mult ca oricând, de culmile viitorului, scurtind distanța dintre efort și răsplata lui, îmbogățindu-ne vatra și ființa cu noi și mari împliniri. Încheiem acest al doilea an al cincinalului cu o producție industrială superioară cu 7 la sută anulului de debut, cu o recoltă agricolă bună, cu înalte succese, cotidian asumate, în creația social-culturală, în ridicarea standardului de viață al națiunii. Într-o lume cu prea puține repere, sau cu reperele în febrilă și derutantă schimbare, mărturisind adânci convulsii social-economice, noi, aici, în România Epocii Ceaușescu, propunem ordine, echilibru, constantă, calm și înțelepciune, realităști fundamentare a perspectivei, în consens cu resursele și nevoile naționale, dezvoltare prin propriile forțe, înaintare prin planuri științifice, prin jaloane ferme.

„Pe o mare liniștită — arăta secretarul general al partidului — oricine poate să navigheze; un navigator bun nu se teme însă nici de furtună, navighează și în condiții grele. Acționând în mod revoluționar, partidul nostru trebuie să știe să înfrunte orice greutăți, orice furtuni, și să conducă poporul nostru spre împlinirea năzuințelor sale supreme, spre făurirea socialismului și comunismului“.

E ceea ce ani care s-au scurs de la Congresul al XIII-lea al partidului ne-au revelat, din nou, cu limpezime și forță, cu acea forță a marilor adevăruri integrate inseparabil muncii și existenței noastre.

Dimensiunile noii calități

În concordanță cu obiectivul strategic fundamental fixat de cirmaciul destinului noastre la orizontul anilor care vin — inaugurarea noii etape, superioară calitativ, de edificare a

societății socialiste multilaterale dezvoltate — România noastră a devenit și devine, pe zi ce trece, spațiul unei noi și accelerate dezvoltări și modernizări a forțelor de producție, chemate azi — sub impulsul imperativelor dezvoltării — să-și dea măsura supremelor lor potențe. Este nevoie, în toate sectoarele economice, de mai mult, este nevoie de o cantitate de bunuri materiale care, sporind perpetuu, să ne asigure acea avuție, acea zestre, acea temelie, fără de care efortul creației, oricât de ardent, ar bate în gol. Este nevoie de mai multă energie, de mai multe materii prime, de mai multe produse electronice și electrotehnice, de mai multe produse în toate ramurile economiei, începând cu cele de vîrf; este nevoie de mai multe tehnologii moderne, de mai multe linii automatizate ale producției, de mai multe calculatoare electronice, de mai mulți roboți etc. Dar este nevoie, într-o nouă, covârșitoare măsură, de mai bine, de mereu mai bine, de maximă rodnicie a muncii, de apăsată eficiență, a gestului ei. Potrivit orientărilor Congresului al XIII-lea, cincinalul 1986—1990 marchează o rezoluță trecere, în toate compartimentele de activitate, de la dezvoltarea precumpănitor

să câștige cursa spre viitor au o singură alternativă: să plătească prin eforturi — prin eforturi eficiente — și să fie răsplătiți. Cealaltă alternativă, „confortul stagnării“, al cantonării în stadiile cucerite, nu mai există astăzi pentru nimeni. Viața noastră, independența și forța noastră depind de răspunsul pe care-l dăm acestei acute somnții a veacului.

Exigențele spiritului revoluționar

Cheia succesului în acest vast și complex demers, cu implicații atât de profunde în toate datele modului nostru de viață, o constituie abordarea și promovarea decisivă a noului, racordarea efortului național la cucerirea de ultimă oră a științei, a tehnicii, a cunoașterii. În lumina acestui comandament, investit de Congresul al XIII-lea cu rolul de ineluctabilă lege a dezvoltării, asistăm, în industrie, la o nouă revoluție tehnică și tehnologică, asistăm, în bătaia piinii, la adincirea noii revoluții agrare, procese care, la ceasul de față, dau dominantă tabloului național, angajind o

și susținută, și în acest cincinal, de o marcată perfecționare a relațiilor de producție și a relațiilor sociale. Spiritul revoluționar, spiritul aderării fierbinți la tot ce poate sluji ascensiunea în civilizație și prosperitate a țării, își are și aici un cimp vast și fertil de manifestare. Democrația noastră socialistă, ridicată la rangul de factor motor al progresului național, e chemată să potenteze, să stimuleze, să confere o calitate nouă angajării muncitorești, inițiativei, spiritului de ordine, de rigoare a muncii, să insufle milioanele de fii ai României, în calitatea lor de producători, proprietari și beneficiari ai întregii avuții sociale, sentimentul că suprema lor datorie — din care decurg toate acele muncii — este atenția și responsabilă gestionare a acestei inestimabile avuții, perpetua ei sporire, înalta fructificare a valorilor ei. „A beneficia de drepturile oferite de ordinărea socialistă și a acționa cu răspundere pentru întărirea ei — sublinia la Congres tovarășul Nicolae Ceaușescu — constituie două laturi ale democrației socialiste care se condiționează reciproc, asigurând mersul înainte al patriei“. În ultimă instanță — arăta cirmaciul destinului național — valorile de esență, de „cadru unic în felul său“ ale

Partidul — centru vital al națiunii, al forței și al nădejdelor ei

Trăim această mîndrie — această dublă mîndrie, cea a construcției naționale și cea a aportului nostru la construcția unei lumi mai bune — angajați fiind, cu toată ființa, în efortul spre noi cuceriri, spre noi mîndrii. Ne aflăm, prin tot ceea ce am dobîndit, într-un moment de apoteoză istorică, dar și de noi, de înalte cerințe ale istoriei. În făptuirea mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea ne pune în față covârșitoare răspunderi de muncă și viață, adresate devotamentului nostru față de cauza partidului, dărurii față de cauza patriei.

Chează al victoriei în cursa spre viitor ne e, ca întotdeauna, partidul, centrul vital al națiunii, izvorul forței și stegarul înflăcărat al tuturor marilor ei nădejdi. Un partid încercat, oțelit, cu 65 de ani de grandioasă istorie, un partid înarmat cu o strategie limpede și cu o conduită intransigentă, un partid care, în anii din urmă, și-a sporit continuu rolul conducător. Gîndirea demiurgică a secretarului general a acționat și aici, în partid — în primul rînd aici! —, înlăturîndu-i definitiv niște mai vechi și paralizante racile, extirpîndu-i orice manifestare de dogmatism sau osificare în gîndirea sa colectivă, amplificîndu-i propria democrație, ca sursă și ca model pentru democrație națională. În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu partidul nu e un „emifactor de directive“ situat undeva, sus, deasupra maselor, ci un partid al oamenilor, conducîndu-i, prin aportul lor liber, conștient și nemijlocit. Marele dialog cu națiunea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, îl poartă cu pasiune și cu statornicie, viziunile de lucru care s-au suprapus, în acești ani, cu însăși țara, în punctele-i de maximă incandescentă ale construcției, se constituie ca un inedit model al raporturilor partid-popor, mase-conducător, generator de vie emulație teoretică și de optimă strategie ale înaintării. În lumina acestui model partidul devine, tot mai mult, cu adevărat un partid al oamenilor, iar partinitatea, la rîndu-i, devine tot mai mult o dimensiune spirituală a națiunii. În lumina acestui model puterea politică, la noi, la români, este puterea omului nou, a omului apt să trăiască politic — la cea mai înaltă temperatură a conștiinței revoluționare, la cea mai înaltă treaptă a pregătirii profesionale și culturale — existența și munca patriei.

„Vom urca și vom străbate noi căi nebeatătorite, necunoscute — spunea, la tribuna marelui forum al comuniștilor, secretarul general al partidului, adresîndu-se oamenilor acestei țări — ceea ce impune să fim animați permanent de un spirit cutezător, de hotărîrea de a promova tot ce este nou și înaintat în gîndirea și practica socială de a însuși și aplica în viață cele mai noi cuceriri ale genului uman, tezaurul cunoașterii universale. Pornind pe noul drum, să fim conștienți că nimic nu se poate realiza fără muncă, fără eforturi, fără consum de energie și inteligentă creație, fără spirit revoluționar, devotament și abnegație. Să unim deci toate forțele poporului, să concentrăm toate mijloacele de care dispunem pentru a duce mai departe procesul revoluționar al dezvoltării societății noastre, pentru a ridica pe o treaptă nouă opera istorică pe care eroicul nostru popor o înfăptuiește în România sub conducerea glorioasă a partidului nostru revoluționar“.

Răspunsul nostru, al tuturor fiilor acestui pămînt, constituie în marele bloc de granit al națiunii noastre socialiste, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, e și va fi — ca întotdeauna cînd ne-o cere Eroul neamului — pe măsura unui popor eroic.

ILIE PURCARU

Treaptă a istoriei românești

extensivă la cea de tip intensiv, sub semnul acelei noi calități care, din clipa în care a fost formulată de secretarul general al partidului, a devenit platforma națională de muncă și existență a întregului nostru popor. Înseși fondurile de investiții ale actualului cincinal — de circa 1400 miliarde lei — sint alocate în cea mai mare parte, înfăptuirii programului de dezvoltare în registru intensiv a economiei, iar sporurile prevăzute pentru producția-marfă industrială — realizate într-un ritm mediu anual de 7,5—8 la sută — vor fi dobîndite, conform decorașii orientări, pe seama creșterii productivității muncii, care urmează să fie dublată. Noua calitate a muncii își anexează, ca firesc corolar, noua calitate a bunurilor pe care le făurim, produsele cu mărci românești urmînd să atingă și chiar să întrecă, la finele cincinalului, parametrii tehnico-funcționali ai celor mai bune mărfuri industriale de pe piața planetei.

Realizarea unei asemenea opere presupune, firesc, noi eforturi, acordate unor noi și exigente măsuri. Nu sintem singurii în lume care lucrăm cu astfel de înalte măsuri, în acest veac al revoluției tehnico-științifice în care înaintarea se plătește, dezvoltarea se plătește, se plătesc scump, prin eforturi de anvergură — și mai cu seamă de calitate — și în care, mai ales, rămînerea în urmă se plătește, se plătește crunt, prin scoaterea din cursă. Cei ce vor

uriasă desfășurare de forțe. Dar procese care, dincolo de perfecționările tehnice, de sporirea gradului de modernizare, de organizare științifică a producției, impun, mai rezolut ca oricînd, o revoluție în gîndire și în conștiință, prin întronarea unui spirit al muncii la nivelul de exigență al saltului calitativ-revoluționar decis de Congresul al XIII-lea în toate sferile de activitate. Impun — așa cum ne cere secretarul general al partidului — deplina afirmare a spiritului revoluționar al omului societății noastre, ca mod superior de înțelegere, dar mai cu seamă de acțiune, în confruntarea cu marile sarcini ce-i stau în față.

„Nu pot să înțeleg — arăta la tribuna Congresului al XIII-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu — pe unii care încep să pună întrebarea ce perspective revoluționare mai au dacă revoluția s-a făcut acum 40 de ani. Mai aveți de făcut, dragi tovarăși, și voi, și urmașii voștri, foarte multe transformări revoluționare, în permanentă! Cine dorește să fie revoluționar va fi întotdeauna în fruntea transformării societății, a noului!“ Iată, în doar cîteva cuvinte, un întreg și glorios program de muncă și viață, pe care conducătorul partidului și al națiunii ni-l pune în față, făcîndu-ne fervenți ai marilor lui idei.

Potrivit hotărîrilor celui de-al XIII-lea forum al comuniștilor, dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție e întregită

sistemului democrației noastre socialiste se învederează prin creșterea răspunderii sociale, prin afirmarea disciplinei muncitorești cu iradiere egală pentru toți membrii societății, indiferent de funcții, prin supunerea faptelor la înaltele exigențe ale conștiinței înaintate.

Aceeași viziune nouă, revoluționară asupra proceselor și fenomenelor vieții, văzute în mișcare lor vie, în dialectica devenirii lor, prezidează, politica noastră externă, careia Congresul al XIII-lea i-a reafirmat cu o nouă forță implicarea profundă și responsabilă în însuși miezul de foc al problemelor ce confruntă umanitatea. Nu o intenție deliberată de a ne ilustra, dar nici hazardul, ci legile dezvoltării noastre, legitățile ei, principiile pe care ne întemeiem existența — principiile muncii pașnice, ale creației închinată vieții, ale dezvoltării libere și independente, ale dorinței de armonie și echilibru, de dezamorsare a armelor și conflicteilor, de înțelegere și colaborare cu toate neamurile pămîntului — ne-au implicat, într-adevăr, în acești ani, cu o sporită vigoare în destinul umanității, al cărei ritm vital trece azi, mai mult ca oricînd, prin noi, a cărei năzuință supremă — pacea — își primește aici, la Dunăre și Carpați, replica unor fapte de o unică anvergură. Recenta inițiativă a președintelui României socialiste privind reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare

DA!

pentru dezarmare și pace,
pentru viitorul patriei noastre,
pentru viața întregii planete

Exemplu pentru popoarele lumii

Cu puțin timp în urmă, prin glasul președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost lansată o nouă chemare pentru pace, o nouă inițiativă a poporului nostru prin care se exprimă voința de a se dezvolta într-un climat de liniște și colaborare, fără teama că războiul nimicitor amenință din toate părțile tot ce este mai scump pe acest pământ — viața.

Propunerea de reducere cu 50% a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare reprezintă un element care anunță trecerea cu hotărâre la măsuri concrete de dezarmare, exemplul țării noastre putând fi luat și de alte națiuni, pentru ca astfel să se extindă la nivelul întregii lumi limitarea nivelului atins în utilizarea fondului pentru distrugerea și trecerea acestora, treptat, în scopul dezvoltării, al asigurării condițiilor mai bune pentru ca omenii muncii de pretutindeni să muncească, să crească și să trăiască în frăție și unitate.

Povara cheltuielilor militare apasă tot mai greu pe umerii popoarelor în general, dar a devenit sufocantă pentru țările slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare din punct de vedere economic, fapt ce determină nu creșterea capacității lor de apărare, ci dimpotrivă, o tot mai mare dependență față de țările dezvoltate.

Iată de ce referendumul de la 23 noiembrie 1986 poate constitui un exemplu demn de urmat de toate popoarele pentru a iniția și desfășura acțiuni pentru dezarmare, pentru pace.

În anii de pace de după al II-

lea război mondial poporul nostru a reconstruit tot ce a fost distrus, apoi au fost construite orașe noi și sate înfloritoare, fabrici și uzine moderne, printre care se află și Întreprinderea „OTELINOX”, ctitorie a Epocii Nicolae Ceaușescu, pe care omenii muncii sint hotărâți să o apere cu toată fermitatea, să contribuie la continuarea ei dezvoltare și modernizare, pentru a putea realiza laminatelor atât de necesare dezvoltării pasnice a țării noastre. Laminariștii țirgovistenii își exprimă nemărginita dragoste de viață, dorința de a trăi în liniște și pace, vocația a poporului nostru de cind se află pe aceste meleaguri, semnind pentru un „DA” hotărât reducerii cheltuielilor militare și angajându-se să facă totul pentru păstrarea independenței și suveranității națiunii noastre.

Ing. LAZAR RADU
directorul Întreprinderii
„OTELINOX” Tirgoviste

Gind de pace

Alături de întregul popor, cu sentimente de profundă mândrie patriotică, am luat act de noua inițiativă de pace a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. Glasul României rostit de la înalta tribună a forului legislativ suprem de către cel mai autorizat reprezentant al poporului român, indeamnă la acțiune popoarele continentului, popoarele lumii.

Organizarea referendumului vorbește cu putere despre democratismul vieții noastre politice, fiind în același timp în consens cu concepția tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu privind necesitatea ca popoarele să se pronunțe asupra celei mai arzătoare proble-

me a zilelor noastre, care este dezarmarea și pacea.

Apreciez că analiza realistă, multilaterală și profund științifică a problemelor ce caracterizează actuala situație politică internațională, făcută de tovarășul secretar general al partidului, președintele țării, în Cuvîntarea rostită la Sesiunea Marii Adunări Naționale, Hotărârea Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Legea adoptată privind reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare, se constituie ca acțiuni concrete în lupta pentru pacea omenirii.

Ca slujitor al științei românești, ader din toată inima, cu toată hotărârea la măsurile întreprinse de România și voi spune un DA categoric la referendumul din 23 noiembrie. În spiritul înflăcăratei chemări adresate de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, exprim în numele cercetătorilor, al tuturor oamenilor muncii de la Institutul de sudură dorința de pace și hotărârea de a face totul pentru ca realizările noastre să fie puse numai și numai în slujba progresului economic și social și să servească bunăstarea, fericirea, libertatea și suveranitatea poporului.

Îmi exprim cu această ocazie recunoștința și prețuirea față de activitatea neobosită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, inițiatorul unor propuneri deosebit de importante pentru dezarmare și pace, securitate și progres, pentru toate popoarele lumii.

Angajați cu întregul nostru potențial în opera de îndeplinire a mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea, cercetătorii, toți omenii muncii de la

Institutul de sudură sint hotărâți să spună un DA categoric la referendumul din 23 noiembrie. Numai într-un climat de pace putem să ne aducem contribuția noastră științifică la îndeplinirea programelor de dezvoltare economică și socială a țării, la ridicarea patriei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație.

Dau glas cu această ocazie sentimentelor de profundă mândrie patriotică pentru faptul că pe plan mondial numele României și numele președintelui Nicolae Ceaușescu sint indisolubil legate de preocuparea statornică pentru asigurarea liniștii popoarelor.

Dr. ing. ZENO BIRCEA
Directorul Institutului de sudură
și încercări de materiale,
Timișoara

Numai astfel se pot soluționa problemele omenirii

Cutezătoarele inițiative și acțiuni pentru propășirea economică și socială a națiunii române și făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, își găsesc o nouă și strălucită incununare în recenta propunere ca țara noastră să treacă, pînă la sfîrșitul acestui an, la reducerea cu 5 la sută a

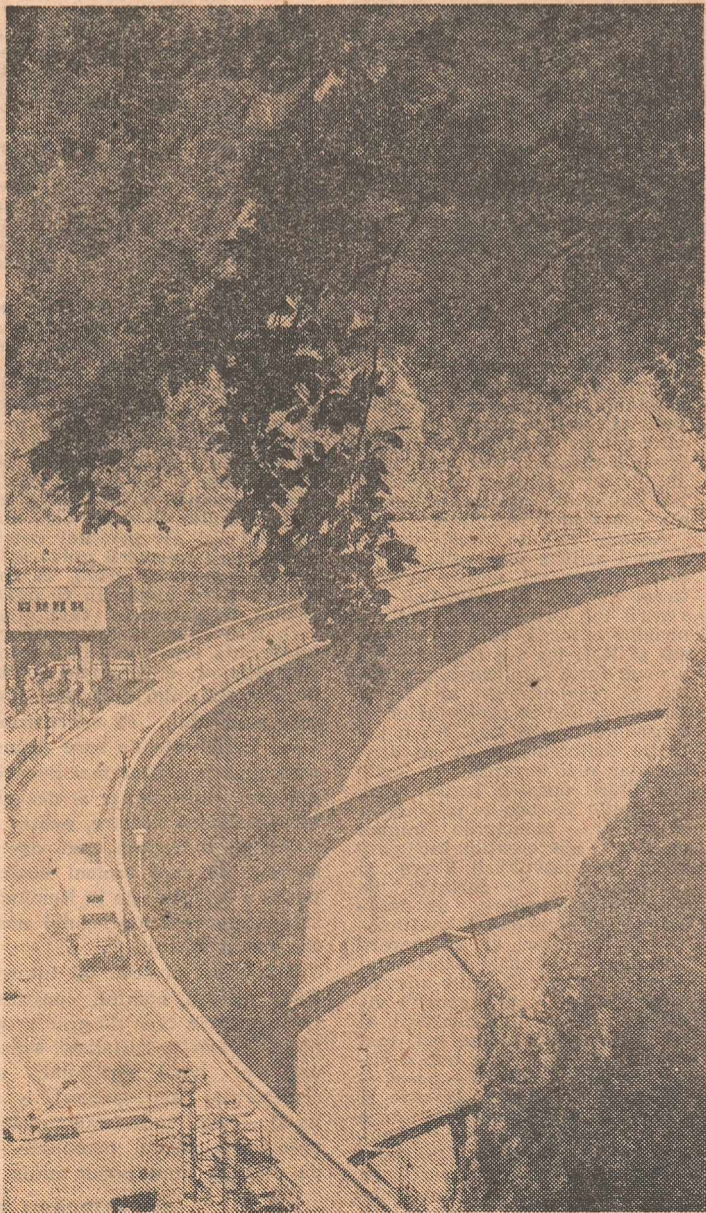
armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare. Hotărârile în acest sens ale marelui forum al democrației noastre socialiste — Congresul Oamenilor Muncii — dezbaterile și hotărârile Marii Adunări Naționale sint tot atîtea garanții că legea adoptată recent reflectă voința autentică a poporului român.

Organizat în spiritul legii, referendumul de la 23 noiembrie dă posibilitatea ca pe lângă cetățenii cu drept de vot să fie consultați și tinerii în vîrstă de la 14 la 18 ani, care își vor exprima opinia prin semnătura depusă pe buletinele pentru referendum.

Referendumul de la 23 noiembrie, înaltă expresie a democratismului în luarea hotărârilor de importanță vitală pentru patria noastră, dă posibilitatea întregului nostru popor să-și exprime unanim voința, adevînea la hotărîrea Marii Adunări Naționale, privind reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare.

Între activitatea noastră de zi cu zi și lupta pentru idealurile nobile ale păcii și dezarmării este o legătură indisolubilă. Tot ce face pentru apărarea păcii, pentru îndeplinirea dezarmării conducătorul partidului și statului nostru este făcut în numele nostru și pentru binele poporului român, ca și al tuturor popoarelor.

Iată de ce, cu mîndrie patriotică și cu convingerea că în urma acestei măsuri forța economică și prestigiul României în lume vor crește considerabil aprobăm din tot sufletul hotărîrea Marii Adunări Naționale privind reducerea de către Republica Socialistă România cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare și organizarea în acest sens a referendumului de la 23 noiembrie.

Iată ce făurim,

De cîte ori ni se oferă prilejul să întocmim bilanțuri ale construcției naționale — și referendumul de duminică, 23 noiembrie, este un astfel de prilej, chemîndu-ne să evaluăm, din nou și din nou, agonia noastră, zestrea noastră de muncă și viață, bunurile pe care le-am cucerit, civilizația care a încolțit, crește și se desăvîrșește în vatra Dunării și Carpaților, sub semnul unor aspirații pe care nu putem să le punem, și nu le vom pune nicicînd, sub semnul negării prin distrugere și prin moarte — trăim un sentiment de tonică și înflăcărată mîndrie. Un sentiment prin care ne legitimăm, în timp, și înainte, și înapoi.

Mosii și strămoșii noștri ne-au dăruit, prin grele jertfe și sacrificii, o țară-vatră de rîd, aptă de rod, au dat ființa umană acestui pămînt, l-au făcut să cugete, să grăiască, să-și spună vrerile și nădejzile într-o limbă-fagur de miere, dar acest pămînt, ca matrice de civilizație, a fost păstrat foarte greu. L-au inecat, în cursul veacurilor, multe valuri, l-au pirjolit, l-au ars, l-au frămîntat nenumărate zguduri. Nu e firește, doar o experiență a noastră. Oricînd și oriunde s-ar fi produs, o astfel de experiență înseamnă însă, cu majuscule, Rezistență, înseamnă Creație. Iar la noi, la români, Rezistența, Creația ne-au fost dintotdeauna supremele însușiri. De sub cenușa pirjolurilor, de sub colbul pustiitor adus din cele patru vînturi efigia inconfundabilă a pămîntului nostru a ieșit, mereu și mereu, la lumină, ca printr-un miracol, prin efortul de luptă și trudă al pămîntenilor, care s-au succedat, de milenii, neîntrerupt, generație după gene-

rație. Efortul păstrării acestei vetre a cheltuit, desigur, o imensă energie. Aceeași energie, îndrumată spre alte scopuri, s-ar fi putut închea în întreprinderi mai durabile. Au cheltuit-o dezordonat cei care n-au avut nimic de păstrat, au cheltuit-o durabil cei care au înmulțit ce-au avut, printr-o soartă mai generoasă. Dar însuși efortul păstrării e un efort creator, fie și prin faptul că menține o structură, conservă niște virtualități, făcîndu-le apte să se dezvolte fericit într-o condiție prielnică.

Am așteptat cu veacurile această condiție, am rivnit-o și ne-am bătut pentru ea. Uneori am și dobîndit-o, dar în fulgerări de istorie care au însemnat, practic, doar clipe. Voievozi luminați, un Mircea, un Ștefan, un Brîncoveanu, mari ctitori de neam și țară, ne-au revelat o vocație a creației, a construcției, de o unică forță, materializată în monumente care stîrnesc și azi, peste secole, admirația lumii, dăruindu-ne minunea celei mai glorioase epoci de civilizație a istoriei noastre vechi. După care a urmat însă, sumbră, o lungă epocă a declinului, în care construcția a stagnat, în care vocația ei, la români, părea pierdută. Nu de tot, ea scăpînd deseori prin țîsniri singulare de energie, asemenea scinteiilor unui foc mocnind sub cenușă, dar păstrînd nefructificat un capital de surprize, de combustii ale creației, ce putea duce, cum a și dus peste ani, la dezvoltarea unor însușiri umane ce nu se găsesc pe toate drumurile. Au redescoperit această vocație — înălțînd-o la o intensitate a faptei fără echivalente în peisajul nostru istoric — anii socialismului, și cu deosebire grandioasă

etapă inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, focarul de idee și faptă al celor mai mari și mai tefere imolări ale muncii și existenței noastre. A redescoperit această vocație — transformînd-o în suprema emblemă a pămîntului de la Dunăre și Carpați, cea care ne definește astăzi locul nou și ales pe harta geografică și spirituală a lumii — ctitorul României moderne, cel care, într-o epocă mai scurtă decît cea a lui Mircea, a lui Ștefan ori Brîncoveanu, a făcut din vrednica noastră vatră țărănească, rezidită de muncitori, o mare ctitorie a noului, vastă cît însuși cuprinsul acestei vetre, întîrînd-o prin girul său personal, simbolizînd-o prin numele său: Nicolae Ceaușescu.

De cîte ori ni se oferă prilejul să facem bilanțuri ale construcției naționale în acești ani-temelie de nouă istorie ai Epocii Ceaușescu — și referendumul de duminică, 23 noiembrie, este un astfel de prilej, chemîndu-ne să măsurăm ce am agonisit și să apărăm această agonisită spunînd „DA!” păcii și muncii pasnice — trăim sentimentul că ne aflăm într-o nouă țară, emancipată de sursă, plînd totuși pe orbita ei, ca și un astru fidel străvechii lui gravitații. Am înfrînt totuși, în acești ani, o veche și blestemată gravitație, gravitația istorică a întîzierii, punînd, mai sus ca oricînd, niște cărămizi, impunînd, mai sus ca oricînd, niște idei.

Raportăm în 1965, anul Congresului al IX-lea al partidului, o producție industrială de 17 ori mai mare ca în 1944. Raportăm acum o creștere a acestei producții de peste 100 de ori față de anul unu al revoluției. Raportăm, în fapt, o industrie

Pacea pentru noi înseamnă viață și muncă pusă în slujba patriei, a umanității. Sintem convinși că în acest ceas al istoriei numai națiunea poate soluționa problemele omenirii, indiferent de ce natură ar fi ele. În actuala situație internațională, problema fundamentală a epocii noastre este aceea a dezarmării nucleare și generale, a asigurării păcii pe planeta noastră. Este de datoria fiecărui stat să contribuie la atingerea acestui mare obiectiv.

Noua inițiativă de pace a țării noastre constituie un exemplu demn de urmat și pentru alte țări ale continentului european, pentru alte țări ale lumii.

Sperăm că, în acest An Internațional al Păcii, și în alte țări se va trece de la vorbe la fapte, de la declarații despre dezarmare la măsuri concrete de reducere a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare, îndepărându-se astfel pericolul unui cataclism nuclear pustitor.

Ca mamă, ca președintă a Adunării generale a oamenilor muncii din D.J.P.T. Sibiu, mă număr printre sutele de mii de lucrători din transporturi și telecomunicații, care, cu adincă emoție, vor spune DA pentru pace la referendumul de la 23 noiembrie.

OLIMPIA BALAN
președinta Comitetului
sindicatului din D.J.P. Tc. Sibiu

Triumful rațiunii și umanismului

Poporul român se bucură astăzi de marea împlinire materială și spirituală. El are o viziune științifică asupra lumii, are o cultură și un sistem propriu de valori, o mare aspirație pentru știință și tehnică, o strategie științifică a dezvoltării sale și o contribuție majoră la soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane.

Niciodată în întreaga sa istorie, omenirea nu s-a arătat atât de preocupată și nu a fost atât de confruntată în legătură cu viitorul ei. Niciodată străduindu-se de a privi cu încredere în viitor nu a fost atât de intensă, atât de organizată, atât de meritorie și necesară. Inițiativa de pace și dezarmare ale României socialiste, adoptate din inițiativa și elaborate cu contribuția nemijlocită a celui mai autorizat reprezentant al său, to-

varășul Nicolae Ceaușescu, exprimă continuitatea vocației milenare de pace a poporului român, dorința sa de a se dezvolta în climat de destindere, climat care respinge tenebrele discriminării și ale distrugerii.

Revoluția tehnico-științifică influențează fundamental evoluția civilizației umane, iar aplicațiile ei stimulează nu numai speranțele noastre ci și dezamăgirile noastre. Viitorul este — prin cercetările din fizică, biologie, microelectronică, informatică — nu numai foarte promițător dar și plin de cele mai cumplite pericole. Iată de ce în epoca noastră problema păcii este ridicată, fără nici o exagerare, la rang de problemă fundamentală, iar știința devine nu numai un mijloc de cunoaștere ci și o armă a vieții, a libertății și demnității. În același timp știința și tehnica — din mijloacele ale progresului — pot fi folosite ca mijloace de distrugere a omului și vieții, prin utilizarea energiei nucleare în scopuri războinice, prin perfecționarea și creșterea uimitoare a preciziei și puterii de distrugere a armelor. Știința și tehnica nu pot fi făcute responsabile pentru o alternativă sau alta. Și aici, tot noi, oamenii am avut și avem un cuvânt decisiv și în realizări și în erori. Cuceririle noi, revoluții tehnico-științifice oferă omenirii șansa unei noi Renasteri, perspectiva unei perioade istorice de mare strălucire. Poporul român, ale cărui aspirații sint exprimate în vibrantele apeluri de pace ale președintelui țării adresate oamenilor de stat și națiunilor de pretutindeni, către un asemenea viitor se uită. Alternativa dezvoltării pasnice sau distrugerii prin război a fost și este în primul rând o problemă de responsabilitate socială și politică. În aceste condiții, știința devine nu numai o forță nemijlocită de producție, ci și o problemă fundamentală de etică, de conștiință.

Informaticienii din țara noastră contribuie la progresul științific și economic al patriei, fiind animați în același timp de spiritul păcii, de dorința de a birui întirzierile în dezvoltare, asimetria de acces la izvoarele cunoașterii universale și gravele decalaje cu forme sui-generis a discriminărilor trecute și prezente.

Informatica este o tehnologie a păcii în măsura în care ea aparține unei civilizații a păcii. Informatica este o știință a păcii pe calea omenirii către o civiliza-

(Continuare în pag. 6)

avem ce apăra!

noastră, fundamental înnoită (90 la sută din totalul fondurilor fixe existente astăzi la noi sint opera ultimelor două decenii!), orientată spre ramuri și tehnici de vîrf, impunînd tot mai pregnant primatul factorilor calitativi-intensivi ai dezvoltării. N-am fi putut, înainte de 1965 (deși am încercat-o!), să durăm monumental pentru eternitate care este Canalul Dunăre — Marea Neagră, așa cum n-am fi putut să construim Metroul sau Transfăgărășanul, să ridicăm colosi ai otelului precum cei ai Tirgovștei ori Galaților, să echipăm o industrie chimică de talie mondială, să transformăm Carpații, prin citorii energetice cu putine rivalități pe planetă, într-un castel solar în această parte a Europei, să făurim automobile și avioane, locomotive electrice și centrale atomice. Cele peste 250 de mari platforme și zone industriale edificite în ultimele două decenii, înglobînd mii de moderne capacități de producție, distribuite armonice pe întreg spațiul țării, dau țării o altfel de respirație, un altfel de ritm existențial, o altfel de certitudine a zilei de mîine, ridicată pe temelii robuste a zilei de azi.

Raportam, în 1965, o recoltă de cereale de 12 milioane de tone: În acest an, producția de cereale a țării a fost de peste 28 milioane tone, inserîndu-ne astfel printre marii producători de cereale ai continentului și ai lumii. Este anul în care noua revoluție agrară — amplă operă inițiată și concepută de citorul României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de

prefacere structurală a agriculturii noastre socialiste — și-a arătat cu prisosință primele roade, desemnîndu-și, printr-un gest de profundă semnificație, și primii săi Eroii. Raportam, în 1965, cheltuieli social-culturale în valoare de 20,9 miliarde lei. Cifra anului 1985 e, la acest capitol, de 107,6 miliarde lei. În ultimele două decenii s-au mutat în case noi 11 milioane de oameni — aproape jumătate din populație! — iar noile edificii umaniste înalte în această perioadă — școli, universități, teatre, palate ale științei, culturii, sănătății, sportului — implinesc calitatea muncii printr-o calitate a vieții în perpetuă sporire a strălucirii.

Un bilant rodnic este însă doar pațca materială, cea care măsoară în cifre gradul înfăptuirii telului. Dar un asemenea bilanț ne mărturiseste, în același timp, și un spirit. Este spiritul noului, spiritul revoluționar declansat de Congresul al IX-lea, de secretarul general al partidului, este spiritul care, ca un uriaș val de aer proaspăt, a pătruns în toate celele societății, în toate compartimentele construcției naționale, spărgînd crusta rutinei, a schemelor reci și seci, paralizante ale creației, forînd spre acele zăcăminte termale, spre acele valori fierbinți, și străfunde ale geniului neamului, făcîndu-le să irumpă la zi în avinturi arzeziene. Și irigînd zi de zi, cu oururi proaspete energii, acel centru secret care este fiinta constructor a unui popor în timp, revelîndu-i perezinitatea și forța.

Pentru prima oară, de la efortul păstrării acestui pămînt, al apărării inconfundabilei lui efigii de cei ce voiau s-o întinece ori s-o soargă, s-a trecut, printr-o desfășurare de forțe cum istoria locului n-a mai văzut, la innoibilirea acestui pămînt, la restaurarea și la sporirea, printr-un demers creator de o unică rodnicie, a frumuseților și a avutiilor „gîrii de rai” de la gurile Dunării. Pentru prima oară, printr-un efort de o unică rodnicie istorică, s-a pus în operă, la întreaga-i dimensiune, harul nostru de a zidi, s-a pus în operă, în magnifică operă, știința noastră de a ne angaja, cu resurse mereu creatoare, în dialogul cu lumea și timpul în care trăim.

Am cucerit, în acești ultimi ani, cit n-am cucerit în veacuri de trudă, de căutări și de zăbucium: Am făcut-o prin aspre eforturi, neprimind nimic pe gratis („nimic nu ne-a căzut din cer”, cum cu dreptate ne aminteste Eroul neamului), dînd în schimb totul, de la suprema încordare a minții la cel din urmă strop de sudoare. Am făcut-o cucerînd și desăvîrșînd, de-a lungul acestor patetici ani, o calitate umană nouă, o plămadă anume, o fibră eroică, generoasă, aptă de mari sacrificii, de dăruită ardere în numele unei sacre cauze. E, dintre marile cuceriri care numesc România de azi, poate cea mai de pret, impunînd omul de la Dunăre și

Carpați ca pe un etalon de nouă și aleasă umanitate.

Acum, după veacuri de zăbucium, țara, iată, s-a așezat. Încă facem eforturi, adesea aspre, adesea excepționale, pentru depina înfrîngere a gravitației istorice a întirzierii, pentru trecerea, în anul de culme al cincinalului, la un stadiu nou, devenînd un stat industrial modern, cu dezvoltare economică medie și cu un standard de viață, cu un nivel de civilizație și cultură de o calitate superioară. Ați să facem față unor împrejurări excepționale, știm însă — toate faptele noastre o dovedesc — să nu transformăm excepționalul în permanentă, ci să realizăm, pe zi ce trece, acel orar inteligent al efortului, acel dens și continuu ritm al înaintării înăuntrul căruia se află cheia succeselor durabile. Nu sintem singurii în lume care lucrăm cu măsuri și cu proiecte ambițioase, dar sintem printre puținii care, în acest veac frămîntat de recesiuni și crize, pronuntem lumii statornicie, echilibru și armonie în tot ceea ce zămislim.

Țara, iată, s-a așezat, temeliiile ei sint fără moarte, viața ei curge bogat și impetuos către viitor. Stăpîn în ea este numai poporul, cel harnic și brav, cel ce cunoaște pretul jertfei, cel ce a dat numai și numai jertfe, cel pentru care jertfa a fost, secole de-a rîndul, un act cotidian. I se cuvine acum privilegiul muncii și al creației petru sine, ca o dreaptă răscumpărare. I se cuvine privilegiul bucuriei, al împlinirilor, privilegiul răsplatei după muncă, privilegiul de a-si crește și înzestra cum se cuvine copiii, privilegiul de a-si decide singur ziua de azi și de mîine. Privilegiul? Nu, drepturi. Drepturi care, prin vocea și prin fapta președintelui României socialiste, sint apărute astăzi ca lumina ochilor. Sint drepturile noastre — ca ale tuturor națiunilor lumii — la pace, la liniste, la înțelegere planetară, pentru ca — împreună cu toate națiunile lumii — să ocolim și să sporim tot ceea ce am agonisit.

„Avem convingerea — arăta cîrmaciul destinului național la recenta sesiune a Marii Adunări Naționale — că planurile și programele poporului nostru de dezvoltare economico-socială — ca de altfel planurile de progres și dezvoltare ale tuturor statelor și popoarelor — se pot infăptui cu succes numai în condiții de pace și de colaborare internațională, de încredere și de cooperare activă între toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.”

Votul pe care, duminică, 23 noiembrie, îl vom da dezarmării și păcii, consacring istorica inițiativă a României și a președintelui ei de reducere a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare, se va inscrie astfel ca un gest exemplar, emanînd dintr-o țară ce-si făurste, cu exemplară trudă, construcția prezentului și a viitorului său.

Căci „noi locului ne ținem, / Cum am fost așa rămînem”, cum spune poezia. Ne ținem strîns, cu toate rădăcinile noastre, de un pămînt pe care, cu sudoare și singe, l-am apărut de toate izbirile soartei, de toate potrivnicile și viforele istoriei, ducîndu-l astăzi la rodul visat de strămoși. Și deschizîndu-l, mai amplu ca niciodată, spre inegalabilele roduri ale viitorului.

Iată ce-am făurit, iată ce apărăm! — ne spunem nouă însine și spunem lumii. Nu năzuînd să aducem lumea la rostul nostru, căci ne e străină trufia, ci încercînd, cu modestie și simplitate — cu simplitatea cu care frîngem piinea, după ce am trudit-o — să adăugăm zecimala efortului nostru, al aporului nostru viu, creator și temelnic, la acel mare efort al lumii, menit să ne împingă, împreună cu lumea, peste praguri de întineric și de prăpăție, spre luminoasele orizonturi ale perpetuei înfloriri a vieții.

Căci doar într-o „lume fără arme, fără războaie” — cum spune Eroul națiunii române și Eroul păcii universale — ne putem împlini în major destinul.

ILIE PURCARU

DA!

pentru viitorul patriei noastre,
pentru dezarmare și pace,
pentru viața întregii planete

(Urmare din pag. 5)

zație a socialismului și comunismului. Informaticienii din țara noastră îndeplinesc cu succes și cutezanță misiunea de pace și progres a științei românești.

Apelul pentru dezarmare și pace în Europa și în lume, pe care plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului l-a adresat oamenilor de știință de pretutindeni, conducătorilor de state și guverne, exprimă încă o dată, voința noastră unanimă, a celor ce lucrăm în activitatea științifică și educativă, de a milita consecvent — în cadrul Comitetului român „Oameni de știință și pacea”, condus de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu — pentru dezarmare și pace, pentru folosirea rezultatelor științei în folosul omenirii și nu pentru distrugerea ei. Prin facilitarea contactului între oameni, a cunoașterii reciproce, a schimbului de valori, informatica militează pentru om, pentru ceea ce reprezintă el, pentru izbînda rațiunii și umanismului. Sint convins că informatica poate fi o știință exclusivă a păcii, pe calea omenirii către o civilizație a socialismului și comunismului.

Noua inițiativă de pace a României socialiste, formulată în mod magistral de secretarul general al partidului nostru cu privire la reducerea unilaterală cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare reprezintă o pilduitoare expresie a politicii înțelepte, generoase și nobile promovată de Eroul națiunii române și al păcii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, politică la care sub-

scriem și noi, oamenii muncii din I.T.C.I., pentru care vom vota cu deplină încredere la Referendumul național ce va fi organizat în această lună.

NICOLAE BADEA-DINCA
Director științific al Institutului pentru tehnică de calcul și informatică

Argumentele păcii.

Alături de întregul popor colectiv de studenți, cadre didactice, ingineri cercetători ai Facultății de Electrotehnică din Cluj-Napoca vor spune un „DA” ferm hotărîrii de partid și Legii adoptate de către Marea Adunare Națională privind reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare.

Inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost primită de colectivul nostru cu un deosebit interes fiind convingși că aceasta reprezintă singura cale prin care noi, cei ce lucrăm în învățămîntul superior vom putea contribui la formarea tinerei generații în spiritul înaltelor idei umaniste, a prieteniei și înțelegerii între toate popoarele lumii.

Epoca actuală caracterizată de o rapidă înnoire a cunoștințelor în special în domeniile purtătoare de progres tehnic (electronică, automată, calculatoare) presupune angajarea deplină a cercetătorilor, cadrelor didactice și studenților pentru a ridica pe o treaptă superioară

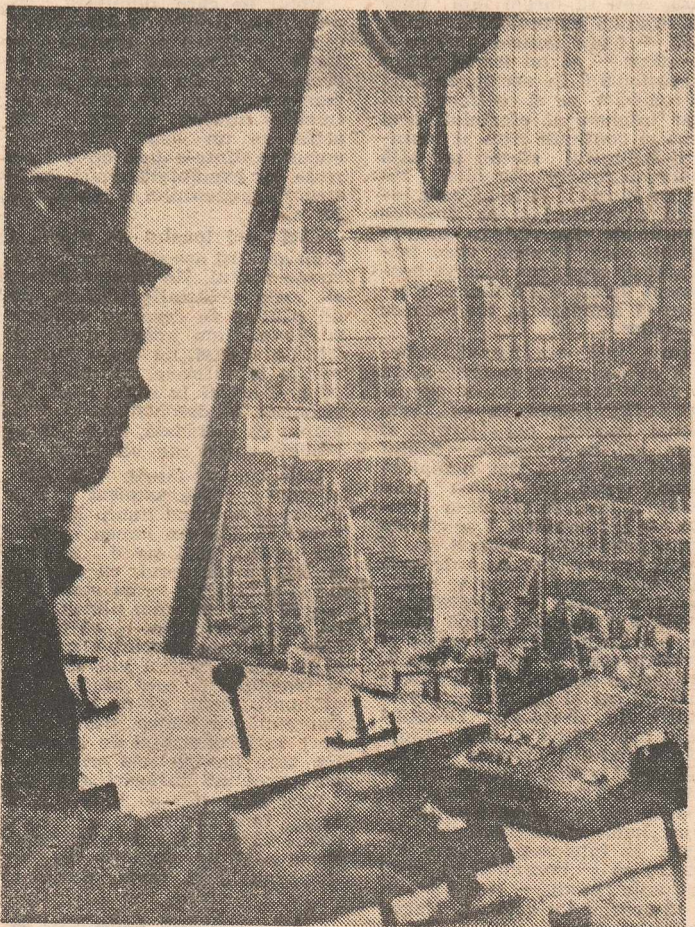
Pacea este climatul construcției

Un drum pentru omenire

Pentru mine războiul nu e decît o amintire urîtă din copilărie pe care n-o s-o pot uita niciodată. Străzile traversate mereu de invalizi de război, oameni care aveau nevoie de un ajutor, foamea, trenurile cu rîniți, veștile confuze de pe front și scrisorile care tot veneau amenințător. Imi aduc aminte că cel mai groaznic lucru pentru cei care aveau un fiu, un tată sau un frate plecat pe front era să primească o scrisoare oficială. În ea era totdeauna o veste tristă. Acele scrisori oficiale, comunicate definitive care pecetluiau soarta unui erou, erau la fel de terorizante ca și bombardamentele, erau chiar verdictul neiertător al violenței. Toți cei care au avut rude plecate pe front își aduc aminte cu groază de aceste vești, de acest mod simplu de a primi consecințele războiului reduce la cîteva rînduri care anunțau dispariția unui om. De aceea, visul generației mele, al celor care au copilărit pe vremea războiului a fost și este să trăim în liniște, să nu mai avem parte de asemenea vești, să putem oferi tuturor copiilor o viață lipsită de spectrul comunicator dramatic, să-și poată împlini dorințele și să înlătuiească idealurile la care noi am

contribuit cu puterea, pasiunea și priceperea noastră. În patruzeci de ani, cîți au trecut de la stingerea războiului, prin munca noastră de zi cu zi am încercat să arătăm care este prețul și însemnătatea păcii, a muncii libere, să opunem haosului și distrugerii construcțiile și bucuria vieții liniștite, munca și dragostea. Tot ce am înlătuie în România socialistă în acești ani este o replică dată violenței războiului, distrugerii, convingși fiind că numai pacea poate să-i dea omului tot ceea ce-i trebuie pentru a înflori, pentru a face dovada inegalabilelor sale virtuți de ființă creatoare. Inițiativa de pace a președintelui Nicolae Ceaușescu, încă o cale fertilă adresată lumii cu generozitate specifică poporului român, reprezintă voința noastră fermă de a spune NU războiului, de a arăta lumii valențele păcii, ale muncii libere, neamenințate de spectrul armelor. Inițiativa de a reduce cu 5 la sută cheltuielile militare înseamnă luciditate și curaj în a porni hotărît pe calea dezarmării, drum bătut pînă acum de prea multe vorbe și de prea puține fapte. Referendumul din 23 noiembrie va arăta fără putință de tăgădat hotărîrea noastră de a munci, de a spune NU războiului, de a construi socialismul și comunismul, de a înlătuie politica Partidului Comunist Român. Referendumul va fi pentru noi încă un prilej de a demonstra că opțiunea noastră de a-l urma pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în toate inițiativele de pace este fermă, de durată și se întemeiază pe dragostea fierbinte pe care întregul nostru popor o poartă conducă-

O înălțime care crește mereu

Cînd cei de la sculăria Întreprinderii de Utilaj din Alba Iulia au primit proiectul unui dispozitiv de găurit multiax, realizat chiar de specialiștii Întreprinderii, știau că de asta depinde în mare măsură modul în care vor reuși să se încadreze în termenul de livrare a celor cîteva zeci de mii de flanse, contractate cu parteneri din Franța, Belgia și S.U.A. Inginerul Ion Becca, șeful de secție coordonator, i-a chemat pe cîteva oameni și le-a dat proiectul subinginerului Nicolae Rusu. Trebuie să iasă! Era un imperativ mai puternic decît un ordin. Și maistrul Dumitru Lazareno, tehnicianul Nicolae Sirghie, Heria Ceuca și Petru Rosu au întors proiectul pe toate fețele. Era bun dar mai avea nevoie de ceva. Unul a dat o idee, celălalt a propus o soluție, un mod de realizare, și din această colaborare cu știința și după tehnica pas cu pas au pus la cale un dispozitiv de găurit multiax, care funcționează cu 1 burghie și găurește dintr-o singură prindere două asemenea flanse. Dacă luăm în calcul faptul că secția sculărie avea de executat mii de asemenea flanse, avînd destul de mult de lucru pe mașinile de găurit în timp ce mașinile de frezat erau mai puțin solicitate, precum și faptul că în loc de o gaură se dau simultan patru și prin două asemenea piese, avem imaginea unei productivități mai mult decît rezonabile, ea depășind serios ceea ce s-ar putea numi în cazul de față chiar dublarea ei. Au fost livrate 60 de tone de asemenea piese către partenerii externi și calitatea execuțiilor i-a dus pe cei de la Alba Iulia în fața unui fapt demn de atenție. Pentru anul următor un alt beneficiar extern a contractat 500 de tone de asemenea flanse. Poate că povestea capului de găurit multiax, luată în sine, nu spune prea mult, dar în contextul în care un spirit de mers înainte, de căutare a ideilor eficiente, de modernizare a produselor și a tehnologiilor de fabricație domină această întreprindere, povestea acestui dispozitiv este destul de semnificativă. În-

treprinderea de utilaj Alba Iulia, în ciuda faptului că nu are o tradiție care să-i impresioneze pe partenerii interni și externi, a reușit să convingă numai prin seriozitate, spirit novator, punctualitate și idei eficiente, materializate în minimum de timp. Multe sînt explicațiile acestui spirit. Unii spun că el ar fi împrumutat chiar de conducerea întreprinderii, inginerul Alfred Zatoschil fiind un om cu un deosebit simț practic și cu un fier special în a simți cursul zilei de mîine. Fiu de miner, inginerul Zatoschil a lucrat ca inginer la Zlatna, la Întreprinderea de Industrie Locală din Aiud, apoi la cea din Alba Iulia și, apoi, la Utilaj, cum i se spune în oraș acestei întreprinderi mai noi aflată la iesire, pe șoseaua Clujului. Aparținînd de Ministerul Industriei Lemnului și materialelor de construcție, întreprinderea a fost destinată să producă utilajul necesar acestui domeniu și, ani la rînd, ea a făcut față cu brio tuturor comandamentelor, ca mai apoi, după ce s-a pus pe picioare și a dovedit că poate mai mult, să iasă din perimetrul destinat inițial și să producă tot felul de utilaje necesare altor domenii ale economiei naționale. Bineînțeles, strungurile de lemn, mașinile de rîndeluit și încărcătoarele frontale au rămas între produsele de bază, modernizate în fiecare an, îmbunătățite și cu noi parametri. Dar muncitorii și specialiștii de la Utilaj au ieșit în marea competiție a industriei. Au început să producă utilaje necesare mineritului (transportoare), agriculturii, serviciilor și altor domenii. Așa s-au născut coșitoarele de cereale, omologate în 12 noiembrie la Caracal și comandate deia de mai mulți beneficiari, chiar înainte de a avea girul specialiștilor. E o mașină care încarcă 50-60 de tone de cereale pe oră și beneficiarii au avut numai cuvinte de laudă despre un asemenea utilaj extrem de necesar. Tot așa s-au născut mașina de tăiat marmură, mașina de confecționat servetele (aflată în probe tehnolo-

gice la Întreprinderea de hirtie Petresti), presele de 120 de tone forță, cele care au stîrnit ambiația ca în anul viitor Întreprinderea de utilaj să producă și prese de 400 de tone forță. O altă noutate o constituie mașina de dozat materiale mărunte, o mașină aparent simplă, care se folosește la împachetatul pulberilor, a făinei, zahărului, detergenților, adusă însă din import. În momentul de față această mașină se află tot în probe tehnologice, dar la Întreprinderea Portelarului din Alba Iulia. Ar mai fi multe de spus, dar o însușire de idei tehnice, de proiecte demne de toată stima și necesare economiei ar fi de natură să încarce doar memoria oricui, atîta vreme cît nu este direct interesat de chestiunile în cauză. Dar ce impresionează și se simte indiferent desore ce ar fi vorba la această întreprindere e spiritul de inițiativă, de mers înainte, de consideratie față de ideile eficiente, un vînt primenitor care bate mereu în pinzele celor curajoși. Dacă în primii ani, Utilajul și-a adunat oamenii de pe unde a putut și a luat pe mai toți cei dispuși să vină, acum firma începe să aibă orgoliul unei veritabile școli. Și-a format singură oamenii, i-a specializat și profilat și chiar a ajuns pînă acolo încît să-și îngăduie să le mai dea și altora, să le trimită specialiști care să-i sprijine. O dovadă a climatului tonic în care se lucrează aici, o constituie și faptul că întreprinderea a realizat planul pe primele zece luni ale anului, reușind și un plus de 9,7 milioane lei la producția marfă. Secretarul comitetului de partid maistrul Petru Nășui, spunea la un moment dat: „Colectivul nostru a început extrem de bine acest prim an al actualului cincinal. Toate comenziile au fost onorate în termen iar pînă la sfîrșitul anului vom avea acoperire în contracte cu beneficiarii pentru întreaga producție a anului viitor”. E și aceasta încă un semn că la Alba Iulia, Utilajul ține stacheta seriozității ridicată la cel mai înalt nivel.

BOGDAN NISIPOLU ■

torului său iubit. Ziua de 23 noiembrie va fi pentru noi nu numai o manifestare a voinței noastre de pace, va fi chiar o sărbătoare a păcii în care poporul român va arăta lumii prin fapte, cum a arătat-o de atâtea ori, că drumul păcii nu este pustiu, dimpotrivă, România a pornit pe el cu hotărâre și ea trebuie urmată de toți cei care înțeleg prețul vieții, al muncii, al creației, al viitorului.

ION VOISAN
muncitor specialist
Intreprinderea chimică
Orăștie

Cuvîntul de aur al Omenirii

Ne mai despart doar câteva zile de 23 noiembrie 1986, cînd întregul popor român, chemat să se pronunțe la referendum, va spune un DA hotărît pentru îndeplinirea în țara noastră a exemplarei măsuri propuse de președintele Nicolae Ceaușescu: reducerea în acest an cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare.

Referendumul din 23 noiembrie este un act istoric cu ample întesuri. El ilustrează profundul democratism al statului nostru: întregul popor — toți cetățenii cu drept de vot și tinerii între 14 și 18 ani — este consultat cu privire la ducerea la bun sfîrșit a unei acțiuni de mare răspundere și importanță. În același timp reducerea propriuzisă se încadrează în linia politică internațională a statului nostru, consecvent angajată în inițiative care să ducă la deslindere, la promovarea încrederii între popoare, între altele pe calea diminuării eforturilor militare. Ca urmare, referendumul de la 23 noiembrie este de fapt o ilustrare strălucită a unității dialectice dintre politica internă și politica externă a României socialiste, a Partidului Comunist Român.

Vom spune cu toții DA la 23 noiembrie, de fapt întregii politici a statului și partidului, așa cum spunem DA în fiecare zi prin ceea ce facem bine la locurile noastre de muncă.

În aceste zile de noiembrie se

implinesc 35 de ani de cînd sînt membru al corpului didactic al Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timisoara, de cînd contribuî prin munca mea de zi cu zi la instruirea și educarea a numeroase generații de ingineri mecanici, ingineri care au dezvoltat industria constructoare de mașini din România socialistă și care sînt gata să lucreze cu toată răspunderea lor la continua ei modernizare, îndeplinind istoricele hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului.

Au trecut mai bine de 7 ani de la memorabila vizită de lucru la Facultatea de mecanică din Timisoara a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, împreună cu tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, în decursul căreia mi s-a trasat sarcina ca împreună cu specialiștii din producție să construim roboți supli, înzestrați cu inteligență artificială. În urma activității colectivului interdisciplinar, care a luat ființă din îndemnul secretarului general al partidului, la Timisoara s-au creat două nuclee de fabricație a roboților industriali: la întreprinderile „Electromotor” și „Electrotimis”; roboții realizați în cadrul acestor nuclee lucrează în secțiile de producție de la întreprinderile „Electromotor” și „AEM” — Timisoara, „Vagoane MEVA” — Drobeta-Turnu Severin, de scule Rîșnov, de cinescoape București, contribuind la creșterea productivității muncii.

Sînt cadru didactic universitar, sînt cercetător științific și lucrez în fascinantul domeniu de care depinde în mare măsură progresul tehnic al anilor viitori: robotica. Preocupările mele se pot desfășura numai cît timp se merită bunul cel mai de preț al omenirii: PACEA. În același timp sînt convins că preocupările mele își aduc o contribuție modestă la întărirea patriei. După cum sînt convins că ratiunea omenirii va triumfa, că exemplul strălucit al României, inițiativa eroului păcii, a tovarășului Nicolae Ceaușescu va fi înțeleasă și urmată și de alte state. Cu această profundă convingere voi spune un DA hotărît pentru reducerea în acest an cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare la referendumul din 23 noiembrie.

Prof. dr. ing.
KOVACI FRANCISC
Timisoara,
str. Memorandului, 68

**LA 23 NOIEMBRIE 1986
UN DA HOTĂRIT
PENTRU
REDUCEREA CU 5 LA SUTĂ
A ARMAMENTELOR
EFFECTIVELOR
ȘI CHELTUIELILOR
MILITARE**

Între atîtea moduri de a pleda pentru pace, acum cînd lumea are nevoie mai mult ca oricînd de acest imperativ fundamental al vieții, ce poate fi mai convingător decît răspunsul pe care-l dau foștii soldați? Răniile lor sînt argumentul suprem, o pleoară convingătoare și plină de dramatism, cu ele s-a scris libertatea noastră de acum, cu ele s-au scris biografiile marcate de eroism și din ele se întemeiază cea mai fermă opțiune pentru pace.

Constantin Lădaru a plecat din Geoagiu Băi împreună cu încă doi prieteni. Înaintea lor, plecase pe front toată floarea satului și, în locul scrisorilor de pe front, mulți dintre părinți primiseră deja adresele oficiale în care li se comunica faptul că fiii lor au căzut eroic la datorie. Cei trei au intrat în focul luptelor spre sfîrșitul războiului, cînd, metru cu metru, palmă cu palmă, România era eliberată. Constantin Lădaru a luat parte la luptele pentru eliberarea Ungariei și, exact în ziua în care implinea 21 de ani, pe 13 noiembrie 1944, a fost rănit la picior. Vasile Pirva, consăteanul său, l-a luat împreună cu alți camarazi și l-au scos din linia întâi. Nu mai avea decît o urmă de picior. Fostul vîntor de munte, devenit contabil și pensionat de la Consiliul popular al comunei Geoagiu, spunea: „Războiul e cel mai groaznic lucru pe care-l poate îndura omul și inițiativa de pace ale României, prin cel mai autorizat purtător de cuvînt al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vin să ne aducă una din cele mai scumpe bucurii, bucuria de a contribui concret la pacea lumii. Eu sînt invalid de război și prețuiesc din adîncul inimii toate apelurile de pace lansate de președintele României, iar în data de 23 noiembrie voi vota pentru reducerea cheltuielilor militare de către România cu 5% cu convingerea că votez pentru o măsură justă, necesară, firească, și o voi face în numele meu, dar în această opțiune voi pune și amintirea tuturor fe-

ciorilor din comuna noastră, cei care nu s-au mai întors din război și ale căror figuri le păstrează neșterse în memorie. Opțiunea mea este ca o datorie părintească, ca un semn al grijii față de viitorul copiilor mei”. Constantin Lădaru a fost și este un om harnic. În ciuda infirmității cu care s-a întors de pe front, și-a făcut o casă, s-a căsătorit, are copii și unul dintre ei i-a adus un nepot. Seara, bunicul povestește amintiri din război și, de fiecare dată cînd puștii nu înțeleg și mai vrea amănunte, bunicul îi spune, lasă, mai bine să nu știi niciodată și să nu ai parte de o asemenea durere. Căci războiul, viața fără pace e cea mai adîncă durere. Schimbat sau curmată destine, distruge valori, năruiește idealuri, pirjolește tot ce s-a ridicat în ani de liniște.

din viața mea au fost atunci cînd a trebuit să supraviețuiesc pe urmele războiului. Niciodată nu mi-a fost atît de greu, chiar dacă toată lumea, cînd îi spuneai că ești văduvă de război, te privea cu respect și încerca să te ajute. Acum, cînd sîntem chemați să hotărîm o generoasă inițiativă de pace, să ne spunem cuvîntul, acesta nu poate fi decît DA. Toți cei care au trecut prin război, soții, mame, copii, și în primul rînd soldații care au supraviețuit vor spune un DA în care este angajată toată viața lor, toată biografia lor cu amintirile dureroase și cu ceasurile de vitejie”.

Într-o după-amiază blindă de duminică am ascultat amintirile unui fost soldat în marele război. În încăperea era cald, soția lui vedea de gospodărie și din cînd în cînd se apropia de masă

spitalele de campanie și din mina lui stîngă, zdrențuită de un obuz, n-a mai rămas nici o urmă. S-a întors de pe front, cu teama că fosta lui dragoste va fi îngrozită de noua înfățișare. Ana Timpean s-a căsătorit cu invalidul întors de pe front și acesta n-a vrut să stea departe de lume, și-a construit o casă, a lucrat peste tot unde a fost nevoie de el și cu un singur braț a făcut cît unii nu reușeau nici cu două. Au avut un băiat. De el se leagă una din cele mai impresionante povești. În primii ani după război, familia Timpean a vrut să nu aibă copii. Mama a spus că ea nu vrea ca să aducă pe lume o ființă care să îndure ce-a îndurat bărbatul ei. Apoi, în serile lungi de jarnă, cei doi s-au hotărît că trebuie să-și facă datoria față de ei, față de casa lor, față de țară.

urmată fără nici o șovăire de toți cei care iubesc viața. Spun DA cu gîndul la viitorul fiului meu, cu credința că el va avea parte de pace”.

Am bătut la poarta unui om singur, veteran de război, o minte limpede și un caracter armonios. Stă într-o casă retrasă din marginea Orăștiei și citește mereu. Viorel Cujerean, locotenent-colonel în rezervă, a fost rănit pe front, a rămas fără un picior și a predat ca profesor la Școala de război, vechiul nume al Academiei Militare. La unul din cursuri, marele istoric Nicolae Iorga a vorbit despre mari conducători de războaie. La sfîrșitul cursului, unul dintre elevii ofițeri s-a ridicat și a mulțumit, exprimîndu-și și o nedumerire. De ce n-a pomenit în cursul său de nici un român care să fi dovedit calități deosebite în purtarea războaielor? Și Nicolae Iorga, după un zîmbet discret, a răspuns că „Noi românii n-am purtat niciodată războaie, ne-am luptat doar să apărăm pămîntul țării și căminele noastre”. Cînd povestește despre război, Viorel Cujerean amintește mereu de integritatea României, de apărarea țării, lait-motivul oricărei vieți de soldat. Din acest război, Viorel Cujerean s-a întors infirm. Nu a făcut din asta o rușine sau un complex, dimpotrivă, socotește rana ca pe-o emblemă a datoriei de onoare în bătăliile purtate pentru pămîntul României. Și totuși, un ofițer de carieră rămîne un om care se împotri-vește războiului. „Războiul nu este decît o monstruoasă, apogeul său fiind, așa cum l-a pictat un mare artist, doar o piramidă de crani. Opțiunea mea de om cu o biografie de ofițer rămîne categorică în favoarea păcii. Iată de ce, chemat să optez, voi semna pentru reducerea cheltuielilor militare cu 5%, vîzînd în asta un pas concret în apropierea de un ideal drag tuturor oamenilor: pacea lumii”.

CORNEL NISTORESCU ■

Un dialog cu veterani, oameni care au trăit războiul

Da, din adîncul durerii și al speranței

Samoilă Andreșoi era un fel de copil de suflet al satului Beriu. Nu avea părinți. Crescuse în grija unui om mai înstărit care îl trimitea cu oile. Samoilă Andreșoi își terminase armata și se pregătea să înceapă o viață în doi. S-a căsătorit și, la câteva luni, a fost chemat sub arme. În focul luptelor din august 1944, Samoilă Andreșoi a dispărut. A lăsat în urma lui o fetiță de trei luni, soția și doi bătrîni. După patruzeci de ani de la dispariția soțului, Safta Rădău din Beriu locuiește într-o casă mare și liniștită. A reușit să-i ducă pe cei doi bătrîni pînă la sfîrșitul senectuții, a reușit să-și crească fiica și s-o vadă mare. „Mie războiul mi-a luat un bărbat și mi-a adus numai nenorociri și necazuri. Cei mai grei ani

și-și asculta bărbatul, ca apoi să plece iar, puțin iritat, nemulțumit că acesta povestește tot despre front. Mai bine ai povesti de ceva mai frumos, a spus ea la un moment dat. Ana Timpean a trăit o superbă poveste de dragoste chiar înainte de război. Era îndrăgostită de viitorul ei bărbat pînă peste virful urechilor. Cu puțin timp înainte de a se căsători, Ion Timpean a fost chemat sub arme. S-a purtat ca un adevărat soldat. A fost rănit și operat de trei ori. De fiecare dată a trecut pe lîngă moarte, s-a refăcut și s-a întors pe front. Întîi a fost rănit la spate, apoi la brațul drept și, ultima oară, la brațul stîng. A fost operat de mai multe ori în

Dar au hotărît că vor o fetiță. Dacă ar avea un băiat, un eventual război l-ar putea trimite în același infern din care tatăl se întorsese infirm. În cele din urmă familia Timpean a avut un băiat, acum inginer. „Cînd voi spune DA, o voi face cu sentimentul că îmi dau adeziunea la o strălucită inițiativă în favoarea păcii, concepută de președintele nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Nu vreau ca fiul meu și nici fiii altora să mai treacă prin ce-am trecut noi, să cunoască ororile războiului. Hotărîrea României de a reduce cheltuielile militare cu 5% este o măsură practică în favoarea păcii, un pas concret de care omenirea are stringentă nevoie și pilda noastră se cere

DA!

**pentru viitorul patriei noastre,
pentru dezarmare și pace,
pentru viața întregii planete**

Așa cum lasă să se întrevadă unele izvoare scurse, precum și desfășurarea evenimentelor ce au urmat dispariției lui Burebista, se poate vorbi într-adevăr de o dezmembrare politică și teritorială a statului creat de regele geto-dac, nu însă și de dispariția esenței acestuia. Nucleul său principal, cu centrul de data aceasta în Dacia intracarpatică, a persistat și s-a consolidat în vremea marilor războaie daco-romane. De acest nucleu statal principal se leagă foarte probabil numele unor regi geto-daci pe care-i întâlnim în istoricul Iordanes. Din relatările acestuia rezultă că lui Burebista i-a urmat la tron apropiatul său colaborator Deceneu, după care puterea i-a revenit lui Comosicus, rege și mare preot totodată. Apoi, timp de 40 de ani, statul dac a fost condus de regele Coryllus probabil identic cu Scorylo, pomenit de scriitorul Frontinus. Lista transmisă de Iordanes se încheie cu numele lui Diurpaneus, se pare același cu Duras, menționat de Dio Cassius, care i-a cedat tronul lui Decebal.

Istoria Daciei extracarpatică după moartea lui Burebista a fost strâns legată de politica Romei în Balcani și de instalarea acesteia la Dunărea de Jos. După ce se pare, printre soldații recrutați de Brutus, înainte de lupta de la Philippi (anul 42 î.e.n.), se aflau și contingente de geto-daci. Referindu-se la conflictul dintre Marc Antoniu și Octavianus, Dio Cassius relatează despre o încercare a geto-dacilor de a se alătura cauzei lui Octavianus, oferindu-i sprijin militar, în schimbul unor avantaje materiale.

„Dar ei, spune același istoric, nu căpătără nimic din cîte euseră și trecură de partea lui Antoniu”. Plutarh spune că Di-comes, regele getilor, îi făgăduise lui M. Antoniu că-l va sprijini cu armată numeroasă”. O asemenea înțelegere pare să se fi realizat, M. Antoniu angajându-se să plătească stipendii în monedă de argint de tipul denarilor legiionari.

Informații ceva mai sigure se păstrează despre regele Cotiso, poate același cu cel al cărui nume figurează pe monedele de aur de tip Koson. În timpul aceluiași dispute pentru putere la Roma dintre Octavianus și Marc Antoniu „dacia”, spune Florus, care trăiesc nedeslipiți de munți, de acolo, sub conducerea regelui Cotiso, obișnuiau să coboare și să pustiască ținuturile vecine, ori de câte ori Dunărea, înghețată de ger, își unea malurile”. Suetonius amintește chiar un proiect de intrare între Augustus și Cotiso, potrivit căruia cei doi dinastii urmau să-și dea reciproc fiicele de soții. Se pare că regele Cotiso ar fi domnit prin părțile de sud-vest ale Daciei. El este înfrânt în anul 29 î.e.n. de M. Licinius Crassus.

În aceeași perioadă, în regiunea getică dintre Dunăre și M. Neagră, izvoarele scrise înregistrează prezența a trei regi geto-daci, Roles, Dapyx și Zyra-xes. Primul stăpinea în părțile de sud ale Dobrogei, în timp ce următorii doi își împărțeau, în ordine, mijlocul și părțile de nord ale provinciei.

Dio Cassius, relatând campania de urmărire și de nimicire a bastarnilor care atacaseră posesiunile romane din Tracia, afirmă că aceștia se refugiaseră într-o „țetate”. Proconsulul roman M. Licinius Crassus reușește să-i scoată din adăpost și să-i înfrângă cu ajutorul regelui get Roles. Pentru serviciul adus, el este numit „aliat și prieten al romanilor”. În această calitate Roles s-a dus, probabil în anul 29 î.e.n., la Corint, unde l-a întâlnit pe Octavianus. Îndată după aceste evenimente, Roles intră în conflict cu vecinul său de la nord, Dapyx, împotriva căruia solicită sprijinul lui M. Licinius Crassus. Acesta re-

vine în Dobrogea și infringe rezistența lui Dapyx, care se sinucide. Victoria reformată îl îndeamnă pe Crassus să atace și pe Zyra-xes. Acțiunea lui este îndreptată mai întâi împotriva cetății getice Genucia, sub pretextul că acolo se găseau steagurile romane luate de geți și de bastarni cu prilejul infringerii guvernatorului C. Antonius Hybrida, în anul 61 î.e.n. Cetatea, aflată pe malul Istului, este asediată de pe uscat și de pe apă, și în cele din urmă, cucerită. Regele get a scăpat refugindu-se în stînga fluviului. În anul 27 î.e.n., M. Licinius Crassus își celebrează la Roma victoriile repute în Tracia și asupra getilor. Totodată, granița Imperiului roman este fixată pe linia Dunării.

Pe măsură ce romanii înaintează și se stabilesc la Dunăre, conflictele lor cu geto-dacii din stînga fluviului devin mai frecvente și mai acute. Izvoarele scrise menționează un atac al neamului dac al apulilor, întreprins în anul 15 î.e.n. împotriva stăpînirilor romane sud-danubiene. Doi ani mai târziu, Agrippa respinge o incursiune a dacilor în Pannonia, iar în anii 10-9 î.e.n. are loc un nou atac al dacilor în aceeași provincie. Expediția de re-

Argumentele istoriei

Istoria ne învață că niciodată încordarea și vrajba n-au slujit în vreun fel interesele reale ale unei națiuni. Tot istoria, în experiența sa de milenii, ne arată că cerințele vitale ale omenirii, tratativele reprezintă singura cale rațională ce poate oferi soluții drepte, echitabile și valabile în rezolvarea oricărei probleme litigioase. Propria noastră istorie ne oferă exemple mărețe în măsură să figureze în orice carte de aur dedicată luptei pentru pace. Strămoșii noștri, ne-o spun scriitorii antici și mai apoi cronicile medievale, au luptat pentru apărarea gleei și independenței lor, pentru stabilirea de relații pașnice și de bună vecinătate. Dromichaites, Burebista, Decebal, Gelu, Mircea, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul etc. sînt doar cîteva din numele ilustre cu care poporul român contribuie la patrimoniul mondial al celor care au iubit pacea și independența popoarelor mai mult decît propria lor ființă.

Se știe că practica recurgerei la forță n-a însemnat niciodată o cale demnă de urmat.

Rezolvarea problemelor foarte complexe ale lumii contemporane impune mai mult ca oricînd conso-

lidarea colaborării între toate popoarele lumii. Evoluția pe care o cunoaște situația internațională în anii din urmă este în măsură să provoace îngrijorarea tuturor popoarelor, a tuturor forțelor iubitoare de pace. În aceste condiții, țara noastră a promovat și va promova în permanență o politică activă și mobilizatoare de colaborare și prietenie cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială. Statul și partidul nostru consideră că stă în putința popoarelor, a forțelor înaintate de pretutindeni, de a elimina încordarea din viața internațională, de a asigura triumful rațiunii și al păcii. Numele României și al Președintelui ei au devenit indisolubil legate de idealul păcii în lume și al înțelegerii între popoare. Autoare sau coautoare a numeroase inițiative politice, menite să contribuie la diminuarea încordării internaționale, România a devenit una din forțele cele mai de nădejde și consecvente ale luptei pentru pace și dezarmare, în special a dezarmării nucleare.

Ținînd seama de caracterul profund uman al unei asemenea măsuri, consider că este o datorie de onoare pentru orice cetățean al patriei noastre să spună un DA răspicat la Referendumul ce va avea loc la 23 noiembrie, convins fiind că acest DA întrunește dorința unanimă a întregului nostru popor pentru pace, bunul cel mai de preț spre care a aspirat și aspiră de veacuri întreaga omenire.

Noul rege dac era, după portretul zugrăvit de Dio Cassius, „foarte priceput la planurile de război și iscusit în înfăptuirea lor, știînd să aleagă prilejul pentru a-l ataca pe dușman și a se retrage la timp. Dibaci în a întinde curse, era un bun luptător și se pricepea să folosească izbînda, dar și să iasă cu bine dintr-o înfrîngere. Din această pricină multă vreme a fost un dușman de temut pentru romani”.

În primăvara anului 87 e.n., Domițian trimite împotriva dacilor o puternică armată, sub comanda generalului Cornelius Fuscus. Înaintînd prin defileul Oltului, sau după o altă opinie prin Banat, armata romană este atacată de dacii lui Decebal care reușesc să-i pricinuiască pierderi considerabile: în miile dacilor au rămas numeroși prizonieri, arme și steagurile legiunii a V-a Alaudae. Lovitura dată de daci a fost puternică și de neașteptat, încît în toată luptelor și-a pierdut viața însuși Cornelius Fuscus.

În anul următor, o nouă armată romană, sub conducerea lui Tettius Iulianus, a pătruns în Dacia, prin Banat. La Tapae, unde a avut loc lupta, balanța a înclinat de partea romanilor; înfrînt, Decebal este nevoit să

Istoria celor două războaie daco-romane este doar în parte reconstituită. Principalele surse, printre care comentariile lui Traian și Getica lui Criton, medicul care l-a însoțit pe împărat în Dacia, s-au pierdut. Aceeași soartă au avut-o și alte lucrări referitoare la războaiele daco-romane, de pildă ale lui Dio Chrysostomos, Appian, Arrian etc. Sursa scrisă principală rămîne Istoria romană a lui Dio Cassius, din care s-au păstrat, pentru epoca lui Domițian-Traian, unele rezumate tirzii la cronicarii bizantini din sec. XI-XII. La reconstituirea desfășurării celor două războaie daco-romane o contribuție însemnată a adus-o studierea și interpretarea scînelor de pe Columna ridicată de Traian la Roma, precum și a metopelor de pe monumentul triumfal (Tropaeum Traiani) de la Adamclisi (Moesia Inferior).

La 25 martie 101 e.n., Traian părăsește Roma, declarînd război geto-dacilor. Armata romană, evaluată la circa 200 000 luptători, trece Dunărea, o parte sub conducerea împăratului, pe la Lederata, iar cealaltă parte, comandată de Laberius Maximus, guvernator al Moesiei Inferior, pe la Dierna (Orșova). Juncțiunea celor două coloane are loc la Tibiscum (Banat), de

cebal a fost silit să cedeze, în toamna anului 102 e.n. Condițiile impuse de învingător au fost deosebit de grele. Dacii au fost siliți să cedeze romanilor o parte din teritoriile ocupate, să predea mașinile de război, pe dezertorii, și inginerii romani, să dărîme fortificațiile, să renunțe la politica de independență, să-și adapteze relațiile externe la cele ale imperiului, să nu încheie alianțe cu vecinii fără aprobarea romanilor. Traian se reîntoarce la Roma, unde și-a sărbătorit triumful și a primit titlul de Dacicus. După cît se pare, încă de pe acum, unele teritorii dacice, printre care Banatul, părți din Oltenia, Muntenia și sudul Moldovei au intrat sub stăpînirea romană, fiind anexate la cele două Moesii.

Decebal însă nu avea intenția să respecte o pace atît de grea și umilitoare pentru el. În consecință, regele dac, încalcînd condițiile impuse de Traian, reconstituiește cetățile și reorganizează armata, încheie alianțe cu vecinii și ocupă unele teritorii ale iazigilor, prietenii ai romanilor. Pregătiri similare întreprind și romanii și încep, încă din primăvara anului 103 e.n. construirea unui pod peste Dunăre — la Drobeta Turnu Severin, operă incredîntată arhitectului Apollodor din Damasc.

Al doilea război daco-roman devine iminent. La 4 iunie 105, Traian pornește cu o armată impunătoare asaltul asupra Daciei, din trei direcții, prin Banat, pe valea Oltului și prin pasul Oituz. Dîndu-și seama că șansele dacilor în acest mare război erau mai reduse ca oricînd, Decebal încearcă să obțină din nou pace de la romani. Condițiile impuse de Traian, între care și predarea regelui dac, s-au dovedit inacceptabile. În primăvara anului 105 e.n., romanii înfrîng rezistența dacilor și asediază capitala, unde se dau ultimele lupte. Decebal și cei mai apropiați luptători și generali ai săi reușesc să scape din încercuire și să se retragă în munți, unde sînt însă urmăriți și înconjuțați de un detașament de cavalerie romană. Pentru a nu cădea în mina romanilor, Decebal își curmă singur viața. Capul lui a fost tăiat și dus lui Traian la Raniștorum, de sub ofițerul de cavalerie Tiberius Claudius Maximus, iar de aici trimis la Roma și expus pe scările Gemoniae, ca dovadă că mult temutul dușman al romanilor a încetat de a mai exista. Astfel au luat sfîrșit numeroasele conflicte daco-romane și totodată libertatea Daciei, care a intrat sub stăpînirea romană, ca provincie, pentru mai bine de un secol și jumătate.

Cucerirea Daciei, ale cărei cauze au fost în egală măsură de ordin economic și politic, va reprezenta o sursă însemnată și imediată de venituri, atît de necesară imperiului. Johannes Lydos informează că romanii au ridicat din Dacia bogății imense în aur și argint, care s-ar fi ridicat, după calculele unor specialiști moderni, mult reduse față de cifrele oferite de izvorul amintit, la 165 500 kg aur și 331 000 kg argint. În același timp, romanii au luat 50 000 de prizonieri. Cert este că, după cucerirea Daciei, finanțele imperiului s-au redresat. Acum se construiesc impunătorul Forum Traiani, Columna, un mare apeduct, se reface canalul Nil — Marea Roșie, se pregătește războiul contra parților, se acordă scutiri de impozite, scade prețul aurului pe piața imperiului și se emit monede și medalii cu scene și inscripții legate de cucerirea Daciei. Timp de 123 zile, romanii au sărbătorit, cu un fast rar întîlnit, victoria asupra geto-dacilor și transformarea țării lor într-o nouă provincie a imperiului.

EROISMUL, NEPIERITARE MOȘTENIRE STRĂBUNĂ

Războaiele daco-romane

primare este condusă de M. Vinicius, care i-a urmarit pe daci pe valea Muresului, aducînd în interiorul Daciei. Prin anii 6-9 e.n., daci navălesc împreună cu sarmații în Moesia, iar în anii 11-12 e.n., Cornelius Lentulus i-a înfruntat pe geto-daci la ci acasă, pe malul stîng al Dunării. Ecouri ale unor incursiuni ale dacilor în noile posesiuni ale imperiului apar frecvent la poezii latine Horatiu, Ovidiu, Virgiliu, Martial etc., care atrag atenția conducătorilor romani asupra pericolului geto-dac și asupra forței lor politice și psihice.

Conflictele dintre daci și romani, care au loc după această dată, iau proporțiile unor adevărate războaie. Profitînd de tulburările de la începutul domniei lui Vespasian, ca și de retragerea unor contingente din Moesia, dacia, spune Tacitus, „luară cu asalt taberele de iarnă ale cohortelor și cavaleriei auxiliare și se făcără stăpîni pe ambele maluri ale Dunării”. Pentru a asigura liniștea la Dunărea de jos, Vespasian a înființat o flotă specială (*classis Flavia Moesica*) și a adus noi trupe în această regiune.

Confruntarea din penultimul deceniu al sec. I e.n. a fost în același timp o încercare a puterilor și un preludiu la cele două mari războaie din vremea lui Decebal și Traian. În iarna anilor 85-86, dacia întreprind o mare incursiune la sud de Dunăre și atacă garnizoanele romane. În cursul luptelor cu dacia și a încercării de a-i respinge își găsește moartea însuși legatul provinciei Moesia, C. Oppius Sabinus. Silit de împrăjurări, Domițian vine la Dunăre în anul 86 e.n., unde va lua o serie de măsuri administrative și de apărare a frontierei. Moesia este împărțită în două provincii, Dobrogea fiind inclusă în Provincia Moesia Inferior. Se fac pregătiri militare intense în vederea unei campanii de pedepsire a dacilor.

În această vreme, în Dacia s-a petrecut o importanță schimbare politică: regele Duras-Diurpaneus cedează tronul lui Dece-

bal. Angajat în Pannonia în lupte grele cu evazii și marcomanii, Domițian acceptă propunerea și încheie pace cu Decebal în anul 89 e.n. Deși clauzele tratatului dădău, prin formularea lor, cîștig de cauză împăratului roman, Decebal devenind rege clientelar al Romei, totuși aceasta a fost considerată o pace rușinoasă și defavorabilă pentru romani. La o astfel de apreciere au contribuit desigur clauzele, potrivit cărora regele dac avea să primească de la romani — informează Dio Cassius — „nu numai însemnate sume de bani, dar și meșteri pricepuți la felurite lucrări folositoare în timp de pace și de război”.

Cele două războaie purtate de romani pe teritoriul dacic în vremea lui Domițian au scos în evidență nu numai forța militară a romanilor, ci și intenția lor de a pune stăpînire pe Dacia. Răzgul de doisprezece ani care a urmat acestei păci a fost pentru Decebal o vreme de intensă întărire a armatei și a întregului sistem defensiv al Daciei, precum și de consolidare a relațiilor sale cu vecinii. Cu banii și cu meșterii obținuți de la romani, Decebal instruește și înarmează oastea dacică, întărește și dezvoltă ansamblul sistemului de fortificații din Dacia. Cetățile din Munții Orăștiei și în special capitala lui Decebal, Sarmizegetusa, cunosc o perioadă de înflorire. În urma reorganizării sale de către Decebal, statul dac se înfățișează, în pragul anului 100 e.n., mai unitar, mai bine organizat și mai întărit decît fusese vreodată.

Acțiunile de întărire întreprinse în Dacia sporesc îngrijorarea Romei. Îndată după preluarea puterii supreme, în anul 98 e.n., Traian a început pregătirile în vederea unui mare război împotriva dacilor. Potrivit relatărilor lui Dio Cassius, împăratul „cugeta la cele săvîrșite de acestia (daci) și era copleșit cînd se gîndea la sumele de bani pe care romanii trebuiau să le plătească în fiecare an. Vedea apoi că puterea și îngimfarea dacilor sporesc necontenit”.

unde, reunite, se îndreaptă spre Porțile de Fier ale Transilvaniei. Cele două armate rivale se întîlnesc la Tapae. După o luptă crîncenă, care s-a soldat cu mulți morți și răniți, victoria a revenit romanilor, mai numeroși și mai bine pregătiți. Drumul fiind deschis, romanii înaintează spre centrul întărit al Daciei din Munții Orăștiei. Traian respinge propunerea de pace care i-a fost transmisă de aliații lui Decebal (buri și sarmați) și o alta direcție, trimisă de însuși regele geto-dac. Oștile romane pătrund adînc în interiorul Daciei și reușesc să cucerască o serie de teritorii și centre întărite importante, apropiindu-se de capitala dacică.

Tocmai în acest timp însă o mare coaliție de daci, sarmați și buri (germani) atacă Moesia Inferior, îndreptîndu-se spre Balcani. Împăratul este nevoit să părăsească frontul din Dacia, împreună cu o parte a armatei sale, pentru a veni în sprijinul celui moesic. Deschiderea ostilităților în Moesia Inferior făcea parte dintr-un plan premeditat al lui Decebal. Oștile adverse s-au întîlnit pe platoul de la Adamclisi, unde s-a dat una dintre cele mai grele bătălii. Victoria obținută de romani a fost plătită cu pierderi considerabile. Pe locul unde s-a desfășurat bătălia, Traian avea să ridice mai târziu un monument triumfal (Tropaeum Traiani), iar în apropierea acestuia, un mausoleu și un altar în memoria ostașilor căzuți în luptă, în număr de peste 3 800.

Înapoiat în Dacia, Traian reia ofensiva. Se pare că în această etapă a războiului, romanii au cucerit principalele fortărețe, dacice printre care și cea de la Costești, de unde au recuperat armele și prizonierii capturați de daci în lupta cu Cornelius Fuscus. O altă fortăreață, probabil cea de la Piatra Roșie, este cucerită de Laberius Maximus, cu care prilej și luată prizonieră sora lui Decebal. Acum era amenințată însăși Sarmizegetusa.

În această situație gravă, De-

Dr. CONSTANTIN PREDĂ

Idolul lumii contemporane este Pacea — formula magică a liniștii și a inspirației pe care noi artiștii o invocăm.

A avea Pace înseamnă a fi mereu tânăr, iar a fi tânăr înseamnă pentru noi a avea geniu creator. Pacea a fost, este și va fi la ordinea zilei: ea este natura și șansa de a putea trăi, de a putea găsi calea spre desăvârșire în munca noastră de creație.

Pentru artiști numai Pacea este frumoasă, ea nu are nimic din obstinția sumbră și perversă a uritului, a obsedantului care se închide în categoria răului și a distrugerii.

Creatorul de frumos admiră Pacea cu pasiune, cum admiri o floare, o pădure, o cimpie, nașterea în sine, tot ceea ce răsare și se înalță în lumină, să crească.

Există în lume două categorii

Zborul porumbelului alb

de spirite: acelea cărora le place Pacea, liniștea, fericirea și acelea care mai speră încă să îmbrace cămașa de foc a războiului. Fără îndoială spiritele care iubesc Pacea cu greu se pot detașa de ea. Artiștii din toate timpurile au ales din univers senzația de viață, de Pace și de libertate.

Mă voi înclina, cum am făcut-o și cu alte ocazii, în fața Păcii și voi persevera în aceeași direcție căci nu este posibil să admitem în nici un fel chipul negru al războiului. Nu poate exista nici o afinitate în spiritul nostru pentru lucruri distrugătoare și urite. Accastă trăsătură merită să fie îmbrățișată, căci experiența m-a învățat că artiștii, pe întreg parcursul Istoriei artei, până în zilele noastre n-au conștientizat să aperc Pacea și frumusețea.

Aș dori ca lumea să se avinte cât mai mult timp în zborul fericit al Porumbelului alb.

SABIN ȘTEFĂNUȚĂ ■

Aspirația nobilă a creatorului român — Pacea

Niciodată viața noastră, a întregului pământ, n-a fost mai în pericol ca în acest sfârșit de secol și mileniu. De jur-impjur, de pretutindeni, de pe uscat, de pe apă, din aer, din cosmos chiar, viața nu este amenințată de-o uriașă, inspăimântătoare putere, aceeași care ar putea transforma pământul într-o grădină a primăverii veșnice, o putere pe care a creat-o însăși mina omului. „Și, în sfârșit, urmașul lui Prometeu, el, omul, / A prins și taina mare, a tainelor, atomul. / El poate omnia, în câteva secunde, / S-o-n-tinerească nouă pe veci, ori s-o scufunde...” spunea Tudor Arghezi într-un magistral poem, *Cel ce gîndește singur*, din ciclul *Cîntare omului*.

Mai actuale ca oricînd, aceste emblematice versuri — exprimînd nu doar o temă poetică în sine, ci un profund crez umanist al artiștilor români dintot-

deauna, care au socotit, ca dealtfel întreg poporul român, că bunul cel mai de preț al vieții este pacea — s-au constituit încă de la apariția lor, la cîteva ani după tragicele explozii nucleare de la Hiroshima și Nagasaki, într-un veritabil semnal de alarmă privind pacea și liniștea planetei. A le tot acum, cînd țara noastră, prin referendumul de la 23 noiembrie, oferă întregii lumi un exemplu pe cit de concret, pe-atît de viu, demn de-a fi îmbrățișat de toate țările mapamondului, înseamnă a sublinia unul din nobilele idealuri, una din nobilele aspirații în slujba cărora artistul român, fie el poet, pictor sau muzician, s-a pus dintotdeauna, cu toată ființa sa, cu toată puterea artei sale.

Din cele mai vechi timpuri și pînă la ultima mare conflagrație mondială, pământul țării noastre, liniștea și pacea aces-

tui sfînt leagăn al poporului român, s-au aflat mereu sub focul mistuitor al războaielor. Am plătit cu sînge cald și scump dreptul nostru la libertate, dreptul nostru la viață. Artiștii noștri n-au ostenit și nu vor osteni niciodată să nemurească pilda celor ce s-au jertfit pentru patrie. Dar niciodată mina lor nu s-a ferit să arate, să descrie, să inflezeze neînchipuit de dureroasele și sfîșietoarele grozăvii ale războaielor. Să citim cu atenție mult avîntatul și eroicul poem *Penes Curcanul*, al lui *Aleksandri*, și vom zări, dincolo de bărbăția celor zece vasluieni din care, vai, doar unul va supraviețui, fața hidă și cumplită a războiului. Să privim cu aceeași atenție pinzele lui *Nicolae Grigorescu* realizate chiar sub focul obuzelor și suierul gloanțelor, pe front, unde a

participat în calitate de corespondent de război, și vom zări albastrul rece și neomenesc al oțelului suprimînd viața omului. Undeva, în planul doi al celebrului *Atac de la Smîrdan*, deasupra năpraznicului val de soldați români surprinși în iureșul atacului, plecați să moară sau să învingă, plutește o lumină vinătă și albă și roșietică, exprimînd prin ea însăși, prin vîlmășagul tușelor, neomenescul și absurdul acelei înclătări. Prizonierii turci pe care Grigorescu i-a pictat cu multă compasiune, nu sînt niște învinși, ci niște oameni peste care s-a prăvălit un mare necaz, niște oameni care au trăit din plin ororile războiului. Sau, mai aproape de noi, în *Pădurea spinzuraților*, Liviu Rebreanu descrie cu lux de amănunte nu doar războiul în sine, ci și mutilarea sufletească a celor obligați să se omoare între ei ca animalele,

obligați să se dezbrace de orice sentiment, cu deosebire de cele strict omenești. E greu de spus, în doar cîteva cuvinte, cît pus-ti-tu și cîtă jale răzbat din literatura și pictura acelor artiști români care au zărit, cu chiar ochii lor, cumplita față a războiului, care s-au străduit să surprindă în operele lor și imaginea de apocalips a războaielor.

Urmînd această nobilă și umanistă tradiție, literatura și arta noastră contemporană s-au dedicat adeseori, convingător și patetic, năzuințelor de pace ale poporului român, exprimînd la un înalt nivel artistic dragostea de viață a poporului nostru, ne-strămütata sa convingere că pacea și liniștea planetei sînt un bun al tuturor, că numai prin liniște și pace un popor se poate împlini pe sine, așa cum a visat dintotdeauna.

VICTOR NIȚĂ ■

DA!

pentru viitorul patriei noastre,
pentru dezarmare și pace,
pentru viața întregii planete

Un Da categoric!

Răspunsul meu astăzi nu e altul decât tot acest Străvechi și mereu actual manifest, Pe care, la o mieșasesuteșapte-ș-trei, Il lansase bătrînul rapsod Dosoftei.

Un „DA” categoric, venind din istorie,
Cu fiecă vază, tot mai aprig, incoace;
Un „DA” amintind de străvechea-ne glorie
De-a fi, de-a fi todeauna pe pace.

„Cine-și face zid de pace,
Turnui de frăție,
Duce viață fără greață
Ntr-a sa bogăție”.

După cum și un „NU” tot la fel categoric,
Pe-această, Planetă la orice-narmare!
Ea nu poate fi craniul mort al lui Yorik,
Cu-„a fi sau a nu fi” — hamletiana-ntrebare.

„Că-i mai bună, depreună,
Viața cea frățească,
Decît armă ce deștrămă
Oaste vitejească”.

Un „DA” hotărît pentru-acest 5 la sută
Cu care reducem și oști și-armamente,
Astfel întărind mindra păcii redută,
Un DA al acestor pilduitoare procente!

A reduce-nseamnă-a face
Zid mai trainic pentru pace,
Turnuri ce vestesc frăția,
Cum prin vot se și exprimă
Cu-o dorință unanimă,
Ceaușescu — România!

NICULAE STOIAN

Din toată inima

Din cele mai îndepărtate timpuri omenirea a condamnat războaiele și agresiunea, care au adus de fiecare dată în case jale și nenorociri, mizerie, suferințe și sărăcie în rîndul maselor populare. Durerile fizice și spirituale pricinuite de războaie și masacre au fost deplînse și descrise, de altfel, în operele unor mari umaniști ai lumii, precum Plutarh, Aristotel, Erasmus, J. J. Rousseau, Kant.

Istoria omenirii cunoaște un mare număr de situații cînd pacea și buna înțelegere dintre popoare a fost tulburată grav prin războaie și acte de agresiune. Dintre toate continentele, Europa a fost cea mai afectată de război. În anii postbelici, tot în Europa s-au concentrat cele mai mari efective militare, inclusiv armamente nucleare.

Continuă cursă a înarmărilor în anii postbelici, în special înarmarea nucleară, a determinat întregă lume să se unească în lupta comună pentru dezarmare și menținerea păcii. Popoarele își dau seama că un al treilea război mondial ar pu-

tea avea consecințe catastrofale pentru omenire, avînd în vedere efectele distrugătoare ale armei atomice.

Pentru a preîntîmpina un nou război și un dezastru nuclear cărora le cunoaștem urmările doar teoretic, pentru a face pași concreți pe calea dezarmării și menținerii păcii, partidul și guvernul nostru au hotărît să supună unui referendum ideea nobilă de a reduce cu 5% armamentele, efectivele și cheltuielile militare încă în acest An Internațional al Pacii, declarat de Organizația Națiunilor Unite. Fără îndoială că duminică, 23 noiembrie, întregul nostru popor va fi mîndru să-și dea încă o dată consimțămîntul în favoarea acestei acțiuni de care fiecare națiune ar trebui să fie mîndră.

Pacea și dezarmarea reprezintă dezideratul tuturor oamenilor de bună credință de pe glob, pentru că generația tină dorește să se pregătească pentru muncă și viață numai în pace și nu dorește să devină carne de tun într-un nou război. Generația mai în vîrstă a cunoscut urmările nefaste ale celui de-al doilea război mondial. Din rîndul acestei generații au rămas pentru toată viața infirmi, invalizi, mari mutilați, văduve și orfani de război, care mai trăiesc și astăzi cu inimile împietrite de durerea suferințelor provocate de cel de-al doilea război mondial.

Iată de ce referendumul de la 23 noiembrie 1986 reprezintă expresia voinței unanime de pace a poporului român, fiindcă pacea este asociată de noi chiar cu ideea de mamă, casă, vatră, familie, progres și bunăstare. Glasul României va răsună tot mai înalt și mai clar în forumurile internaționale, ca o nobilă chemare pe care poporul român o adresează celorlalte popoare ale lumii. Aceasta este expresia grijii și responsabilității pentru viitorul planetei, strălucită inițiativă de pace a iubitului nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu care a avut în inimile noastre un larg și profund ecou.

MARA NICORĂ

VASILE T. SUCIU

Înalt și clar răsună vrerea noastră

Sondarea opiniei publice, pînă la argumentul urnelor de vot, în numele păcii și al liniștii create are menirea să certifice juridic un adevăr fundamental credinței neamului românesc. Este un fel frumos de-a adevăra, în limbajul democrației socialiste, filosofia politică a românilor dintotdeauna, exprimată astăzi la modul ideal, în planul de partid și de stat, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, folosindu-se toate prilejurile și toate canalele diplomatice pentru triumful păcii și pentru rezolvarea pașnică a tuturor diferendurilor dintre popoare.

După impetuosul marș al păcii care a cucerit patria, actualul demers politic intern, ca examen național de conștiință și răspundere, are menirea să spună și să arate omenirii, încă și încă o dată, unitatea și armonia

de vederi ale tuturor locuitorilor pămîntului nostru strămoșesc și angajarea lor plenitudinară în marea campanie de luptă pentru pace.

Din pragul casei

Literatul, omul de cultură și artă, căruia climatul fecund al păcii îl nutrește și ocrotește operele, este prin însuși mesajul său, într-un continuu scru-

tin, pe o continuă și fluentă baricadă a ideilor de pace și liniște. Întrebat cum aș alcătui, de pildă, o antologie a literaturii pentru pace, aș răspunde că ea echivalează cu întreaga noastră literatură, de la origini pînă la viitorul doi, din simplul motiv că restul nu e literatură. Nu poate fi numită literatură maculatură cinică și belicoasă și nici nu știu să avem așa ceva în bibliotecă.

Din pragul casei și din întimitatea familiei, pînă la demarșurile de zare și țară, implicat direct cu fapta și cu visul, cu adevărul și mitologia națională, cu credința comunistă românească, aduc păcii, la urnă, verbul poemului meu și coloratura de toamnă rodnică și calmă a cîntecului imbelșugat.

AL. ANDRIȚOIU

Dezarmarea

Sînt ca un soldat îmbătrînit în războaie
și rostînd cu glas tare acest cuvînt —
Dezarmarea!

Sînt nevoia să mă aștern la pămînt
ca după o mărșăluire de mii de ani,
după o încordare și-o trudă uriașe,
și ușurat de povara armelor, destîns, eliberat —
sînt pentru prima oară pacea și odihna pămîntului.

Dezarmarea generală, dezarmarea totală!
Dezarmarea nucleară!

Este ca și cum o uriașă lespede de plumb
va fi aruncată de pe trupul omenirii
Ca și cum uriași ghetari se vor topi
și ape limpezi, bogate
vor răcori și vor indestula pămîntul însetat;
păduri și orașe gigantice vor răsări
și mari pustii se vor trezi la viață!
Ce coloană durabilă
ce forțe își va recupera omenirea
din atîta oțel îngrămădit, pregătit să-i sfîșie trupul!
Pînă și trăsăturile feței omeșii se vor schimba
și chipul întregii lumi se va liniști și se va lumina,
ca obrazul unui om căruia îi ridici de pe umeri
o fioroasă povară!

Dezarmarea nucleară! Dezarmarea generală! Dezarmarea totală!
Și morții din mominte, și morții tuturor războaielor
se vor trezi să ne ajute!

TRAIAN COȘOVEI

Crinii

Dacă ar fi doar citeva cuvinte
De lut străbun amestecat cu vis
Tot le-ar păstra istoria-nre file
Sporînd lumina florii de cois.

Dacă ar fi doar prima vinătoare
Cu arcul de grumazul fiarei frînt
Tot s-ar rosti că s-a trecut
sub soare
Cu crinii veșniciei în cuvînt.

Dacă-n sfîrșit sub stratul
de zăpadă
Am da de baciul sorții sfîșiat
L-am aduna cu sufletu-n baladă
Jertfind strigoii primului păcat.

Nu ceața urii bintuie ființa
Zidînd-o-ntr-o amară carapace
Țara aceasta și-a sădit sămînța
În țarina copacilor de pace.

DUMITRU PRICOP

O clipă cu planeta

Mă uit cu ochii minții, cu
vîlvoarea inimii, cu tot ce am
mai bun cum și în ce fel se deapănă
tainele și încă niste mistere
ale Universului. Ne bucurăm
de binefacerile cunoașterii. Am
pătuns cu miliarde de ani lumina
în adîncurile Cosmosului.
Ce performanță, ce bucurie, ce
victorie! Dar rînunea cea mai
minune este pămîntul nostru,
planeta noastră albastră. Aici
ne-am născut, aici am văzut lumina
soarelui, aici am sărutat
florile, aici am înfîlînit iubirea,
aici dorm părinții noștri. De aici
am zburat făcînd primii pași pe
lună, redescoperind inimitabila
noastră planetă albastră. Aici
sînt binecuvîntați în munca lor
zilnică, cîstîți, uluitor de foloșitoare,
magnifică, cei care dau
cu chipurile lor culorile cele
mai de aur ale vieții. Da, ale
vieții. Dimensiunea planetei
noastre este extrem de bogată,
luxuriantă, cuceritoare.

Da, iată! Iată, la orizont s-a
ivit un dusman feroce — arma
care pregătește războiul cel mai
cumplit, războiul atomic, pregătind
astfel moartea planetei,
moartea omenirii. Și aceasta nu
este o poveste. Este o crudă realitate.
Acest dusman este omul-neom.
Dar oamenii cei buni, cei
adevărați ai lumii, miliardele de
luptători pentru pace nu vor
lăsa demența să-și facă jocul
netrebnic și criminal. În inimile de
aur ale oamenilor mulți ard drăpele
de foc ale păcii, ale libertății,
ale dreptății, ale apărării
vieții, ale triumfului binelui
asupra răului. România socialistă se
află în primele rînduri ale luptei
pentru pace. Vor fi în rîndurile
sfinte ale apărării păcii toate
popoarele lumii, slăvind Planeta
noastră albastră, cea mai frumoasă
floare din Univers.

Să piară omul-neom, această
buruiănă blestemată. Să triumfe
pacea, fericirea omului bun —
adevăratul stăpînitor al Pămîntului.

ION BĂNUȚĂ

Dorința de liniște

De la an, la an, strategia apărării păcii, a luptei pentru dezarmare generală și totală cunoaște în viața popoarelor puternice semne de afirmare, iar politica României, a Președintelui Nicolae Ceaușescu este în acest sens pilduitoare, oferind mereu soluții practice, posibile, dintre cele mai optimiste, care să contribuie cu adevărat — prin fapte, nu numai prin promisiuni și vorbe — la dezvoltarea lumii de miine într-un climat internațional de pace și încredere reale.

Imi este mereu trează în minte una din strălucitele idei revoluționare, de cea mai constructivă atitudine, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu și anume aceea prin care cu orice prilej România se opune categoric, cu argumente logice, politiciilor unor guverne „de apărare prin intimidarea cu înarmarea”, respingând cu hotărâre orice încercare de justificare a cursei înarmărilor, demonstrând că tocmai politica înarmărilor, a întrecerii, a rivalităților nucleare este o politică a dezastrului inevitabil prin acumulare, o politică extrem de periculoasă, deci o politică depășită de evenimente, de însuși progresul care o generează, de civilizație, de cultură, de cele mai simple simțări

umane și că este astăzi nevoie stringentă în lume de o concepție nouă, descătușată de complexul atomic, al războaielor și înarmărilor de orice fel, o concepție capabilă la rândul ei să revoluționeze politica generală de conducere și de operare a popoarelor.

Această idee invincibilă a Președintelui României Socialiste, va face să vibreze glasul întregului nostru popor într-o manifestare unanimă a voinței lui de pace și destindere prin Referendumul de la 23 noiembrie.

Tocmai în aceste zile, ne pregătim să reluăm la Teatrul Național spectacolul cu piesa **Vlaicu-vodă** de Al. Davila, în care dețin rolul titular, și unde impresionează cât de adinc este săpata în tradiția neamului nostru dorința, voința unanimă de pace! Iată cit de actuală este și azi replica unui domnitor român de pe la jumătatea secolului al XIV-lea:

„...Până acuma goarna tace, Dar vreau liniște, Mikede, Cum o vrei și tu, vreau Pace. Nu vreau zăngănit de arme, Care poate ar deștepta, Dincolo de munți, Dușmanul, ce pindește țara ta. Pace vreau, Mikede, pace!”

GEORGE MOTOI ■

O scrisoare

Ineți mai mult din orice carte
Orice călătorie, orice viață
Atunci cind privești de aproape
Chipul soldatului lingă tufa de fragi
Alb, un alb pustiitor
O scrisoare deschisă adresată umanității.

LILIANA URSU ■

Și dați copiilor o carte

Oprți, cit încă se mai poate
opriți dezastrul nuclear
și dați copiilor o carte,
și dați-le păpuși în dar!

Parcă o negură coboară
lățindu-și marginea de guri,
o rană-aveți și-o să vă doară
de nu luptați pentru păduri.

De nu luptați, ca ziua-n soare
câșunile să dea în pîrg,
albinele din floare-n floare
să strîngă miere pentru țîrg.

De nu luptați, pentru ca renul
să-și lase urma în zăpezi
și-n liniște să treacă trenul
și berzele înspre amiezi.

Și-atunci, cind toate se vor
vinde
obloanele s-or trage lent,
din urmă, pasul vi-l va prinde
apelul morții violent

Și-n iarba arsă de cenușă
și voi vă veți găsi sfîrșitul
și nu se va deschide-o ușă,
să vă primească înfinitul.

Oprți, cit încă se mai poate,
opriți dezastrul nuclear
și dați copiilor, o carte
și dați-le păpuși în dar.

GEORGE DUMITRU ■

Izvor al omeniei

Lăsați copiii
să se joace în grădina lor de
basme

culegînd flori de măr,
soarele ocrotînd leagănul
prunciei

să le facă viața izvor de adevăr.
Lăsați tinerii
să culegă rodul izvoarelor

bogate
spicul muncii să le fie cunună
la hotar

toate podoabele țării minunate
sînt lăsate de străbunii lor în
dar.

Lăsați bătrînii
să mănînce piinea albă a muncii
lor

povara anilor să nu o poarte
girboviți

să nu-i sperie amurgul
pe banca amintirilor să poată
sta liniștiți.

Furtuna să nu intunece seninul
zării

bobul să crească în brazde de
lumină

Pacea să fie izvorul curat
al omenirii

stejar înalt cu fruntea senină.

LUDMILA GHIȚESCU ■

Pentru pace

lăsați-mi pacea să rodească
floare-n grădina minunată
și mina mea s-o îngrijească
doar ea lumină fără pată

de noi primită moștenire
ca mult tihnită sărbătoare
precum un cîntec de iubire
ce-n vîrsta noastră moarte n-are

lăsați-mi pacea să îmi bată
pururi la geam rază de soare
s-o crească cu inima curată
ca flacără nemuritoare!

MARIA D. PETRE ■

REDUCEREA ARMAMENTELOR,
EFFECTIVELOR
ȘI CHELTUIELILOR
MILITARE
CU

DOVADA
ȘI INDEMN
IN LUPTA
PENTRU
PACE

Planetă luminoasă

Veniți, purtînd huluți de rouă-n palme
și prunci de aur și de griu în spate,
clopotul Păcii Mondiale bate
să fie zările milenului ce vine, calme.

Acestei Păci să-i spunem DA! din suflet
și s-o ferim de boli și de dezastru,
s-o încoronăm, regină, printre astre,
s-o alintăm cu-al singelui, viu, tunet.

Să-î spunem NU!, din inimă, lui Marte,
strigoiul hecatombelor umane,
cumplitele-i, de foc, batalioane
să le trimitem la arat, nu-n moarte.

Și-ntorși, pe prispele de lut, acasă,
să ne visăm, în tihnă, Viitorul,
pe care noi l-am hotărît, Poporul,
pe o planetă pururi luminoasă.

ION IANCU LEFTER ■

Eu am văzut fața monstruoasă a războiului și nu-mi este deloc greu să pun în cuvinte ceea ce ațișia oameni au suferit pe nedrept. Nevoia de liniște și de pace e cu atît mai puternică și mai firească, cu cît simpla amintire a coșmarului poate silui imaginația însetată de ideal a omului. Nu numai focurile de armă și schije bombelor au acoperit cu un covor de tristețe pe oameni, ci simplul gînd că sub mirosul de cenușă al războiului toate speranțele ar putea fi încete pentru totdeauna. Legile realității au făcut însă ca durerea pricinuită de atrocități să fie anesteziată într-un tîrziu prin voința de pace a poporului, iar rănile să fie cicatrizate prin intervenții ferme și hotărîte. Azi, cine vrea pace nu se mai pregătește pentru război ci transformă propria dorință de liniște într-un instrument gin-

gaș al victoriei. Inșă gingășia dorinței noastre se bizuie pe o mare hotărîre și pe o fermitate pe care nici zborul neabătut al glonțului n-o va fi avut. Sub raza de lumină a păcii, singura cale de a ne opune războiului este

Sub raza de lumină a păcii

solidaritatea. Și mai ales solidaritatea cuvîntelor noastre, capabilă să strîngă cele mai curate gînduri într-o frază optimistă în care să se topească toate strigătele de luptă.

Recenta hotărîre a României,

de a reduce cheltuielile militare, nu mai este și nu mai poate fi considerată o surpriză pentru nimeni, atîta vreme cît voința noastră de liniște a devenit demult o filosofie de viață. Bucuria e însă la fel de mare d'eficace dată, fiindcă acesta e un semn că fermitatea nu vrea să cedeze nici unui gest subversiv, că încrederea în valori și în idealurile înalte nu așteaptă niciodată și e bine că se întimplă astfel, cît timp speranța e convingere adevărată, nu inerție a gîndului.

Lupta pentru pace trebuie să fie puternică și nevinovată ca poczia, căci încordarea noastră senină cu care ținem piept tuturor încercărilor de spulberare a armoniei trebuie să aibă forța unei petarde. A unei petarde din care să explodeze înșă bucuria vieții.

PETRU VINTILA ■

Cîntec

Trecem prin lumină pe pămînturi dace
Și cîntăm pe struna inimii un cînt.
Din Carpați răsună doina pentru Pace,
Ascultați-o, oameni, de pe-acest pămînt!

Ne-am zidit un nume, ne-am clădit o Țară
Și copiii noștri se mindresc cu ea.
Vrem ca floarea vieții albă să răsară
În grădina noastră, liberă să stea!

Cerul să ne fie fără norii negri,
El să strălucească-n ochii de copii.

Cind vor crește falnici, harnici și integri,
Vîrsta senectuții ne-o vor ocroti.

România, astfel, oameni, vă grăiește
Prin Eroul care s-a făcut vestit.
Ceaușescu, Țara și-un popor, iubește
Glasul lui de Pace, voi l-ați auzit!

Trecem prin lumină pe pămînturi dace
Și cîntăm pe struna inimii un cînt.
Vrem ca tinerețea s-o trăim în pace,
Gîndurile noastre sunt un legămint!

DIONISIE DUMA ■

Mamă, țară, pace

**Așa să ne creștem copiii
și prin ei va dăinui lumea**

Bună dimineața!

...Un scrinciob cu siluetă de macara și cu brațe de balanță. Taigerele îi sint două gondole în care se leagănă perechi de copii, plutind de-asupra Pământului. Piciorul macaralei stă înfipt în Univers, printre stele, în jurul căruia zboară rachete, pasări, avioane și fluturi. Copiii rid în hohote, le auzi clopoșei din glas, făcându-te să rizi și tu, fără voie. Ei domină galaxia, spațiul și timpul. În dreapta jos, pe petecul de hirtie, e scris cu litere de tipar: „Parcul păcii” de Dani Sorin, cls. a VII-a C, Șc. gen. 20.

Pereții strigă de pretutindeni, în infinite culori și nuanțe, de pe aripi de porumbel, din ochi de copii, din petale de flori, de pe ziduri de castele și zgiriciori — „PACE”, „LIBERTATE”, „DRAGOSTE”, și „BUNA DIMINEATA!”

Ca pretutindeni, copiii din orașul Satu Mare desenază. Sint zeci și sute de cercuri de desen, unde profesori inspirați știu să le pună în mâini creioanele și-i fac să vîscoze cu ochii deschiși, să crească și să se maturizeze cu antene deschise spre ziua de azi și mai ales spre cea de mâine care va fi lumea și viața lor. Expoziția deschisă zilele acestea, promergătoare Referendumului poporului român pentru pace, este astfel un semn.

Mă gîndesc că și copiii generației mele ar fi vrut să deseneze, ar fi știut să deseneze, și ei ar fi avut de transmis lumii, bărbăților din tranșee, femeilor din spatele frontului luptînd din răsuputeri să-i crească și să-i ocrotească de bombe și schije, de foamete și boli, dar de unde culori și creioane, de unde hirtie și bloc de desen?

Ca pretutindeni, copiii din Satu Mare scriu versuri, compun cu talent poezii iar tema lor predilectă este azi, firește, PACEA. Un alt semn al timpului lor, al instrucției și educației lor, dar și al maturizării lor timpurii și este bine să-i creștem astfel, lucizi, învățînd bine lecția istoriei. Numai din învățămîntele ei se pot aduna astfel de gînduri:

Am întrebat un porumbel
Ce este viața?
Acesta, calm, binevoitor
Mi-a răspuns: „Bună
dimineața!”
Oameni ai planetei noastre
Întrebați-mă pe mine:
„Ce este viața?”
Vă voi răspunde simplu:
PACEA! MUNCA!
DRAGOSTEA! și BUNA
DIMINEATA!

Suciu Mariana, Șc. gen. nr. 7

Pacea
E măr înflorit
Și pasări ce cîntă
În grai aurit
Pacea e țîntul de basm

Pe unde umblă Feți-Frumoși
Cu gene de soare,
Pacea
E curcubeu
Ce bea din lumina
Pământului meu.

Luminița Pascu, Șc. gen. Nr. 3

Castelele lui Mircea

Inconjurată de blocuri-locuințe, ca un copil de către adulții familiei, Grădinița cuplată cu creșă nr. 5 din Satu Mare este la fel cu multe altele din țară. Nouă, luminoasă, cu o arhitectură plăsmuită pe măsura funcțiilor ei, bine dotată. Ocupă locul cel mai însoțit și cel mai frumos din Micro 14, adică unul din microcartierele unui nou și mare ansamblu urbanistic. Micro 14 are însă o istorie a lui, mai aparte. S-a născut peste noapte, s-a născut peste timp pentru a reda oamenilor liniștea, speranțele, optimismul, căminele răpuse de apele dezlănțuite ale Someșului în zilele primelor inundații, din 1971. Locul a fost indicat de însuși Președintele țării, venit la fața locului, venit lângă oameni, îmbărbătindu-i, susținându-i, exprimîndu-le grija partidului și statului pentru viața și pentru problemele lor. Și, cum, azi, nu se făurește, un perimetru urbanistic, un spațiu de locuit, care să nu includă cei cîțiva poli esențiali — creșa, grădinița, școala, dispensarul, oricît ar costa și oricît ne-ar costa, în Micro 14, chiar înainte de a se da în folosință primele apartamente, s-au deschis ușile acestei grădinițe și creșe.

E aproape de ora prinzului. Creșa doarme, cufundată în pătuțurile albe străjuite de Donalzi și Musette, sub păturelele moi, multicolore. În colțuri asistentele de serviciu și educatoarele își țin parca și respirația, veghind somnul și visele micuților.

La grupa mare A, 25 de prichindei între 5 și 6 ani, sint la ora de activități libere. Construiesc. Din maldăre de „cărămizi” de plastic și din infinite forme de lemn multicolor. Pe toate mesele domină turnul de la palatul administrativ din centrul orașului — pe care îl reproduce incredibil de exact cu minuțele lor experimentate, deși e atît de complicat în expresivitățile lui plastice — ca și tot soiul de castele. Mari, invincibile, cu turnuri de pază, cu porți întărite, cu șanțuri de apărare... Ne oprim la masa lui Pascu Robert Cosmin.

— Al cui e castelul, Cosmin?
— Al lui Mircea.
— Care Mircea?
— Mircea cel Mare.
— Dar cine este Mircea cel Mare?
— Tu nu citești povești isto-

rice la copilul tău? Cine să fie? Un conducător al țării noastre. A apărut-o de dușmanii care vroiau să i-o ia... Și a făcut o țară mare și bogată.

— Ție cine îți citește povești istorice?

— Tovarăsa, mămică și frațele meu mai mare...

Mai pune o birnă în horă, cu pupilele ațintite pe chipul „Tovarăsei” cîntă „un cînt de bucurie. / În zori de zi la drum plecăm / Azi mergem la cules de vii...”. Și se fac că adună struguri aurii în coșulețe imaginare.

La grupa mare D, alți 25, prinși de mină în horă, cu pupilele ațintite pe chipul „Tovarăsei” cîntă „un cînt de bucurie. / În zori de zi la drum plecăm / Azi mergem la cules de vii...”. Și se fac că adună struguri aurii în coșulețe imaginare.

Pătrundem apoi în sala de teatru cu scenă și cortină, cu rafturi de jur împrejur de unde ne privesc puzderie de „actori” și decoruri. Directoarea, Ioana Mone, animatoarea acestui teatru de păpuși, unic în felul lui în țară, distins cu premii la fazele republicane ale Festivalului național „Cîntarea României”, ne lămurește că aici se fac două feluri de teatru — unul scris și minuit de cele 12 actrițe și păpușărese-educatoare, celălalt — „scris”, improvizat, minuit și făcut de copii. „Găinusa cea moțată”, premiată pe țară, ne privește tîntoșă de sub aripile ei din cirpe colorate, expresivă și trufașă încît mori de ris numai privind-o așa nemișcată. Ne asaltează felurite și felurite personaje cunoscută din lumea basmelor și poveștilor copilăriei, dar mai ales necunoscute, create de imaginația educatoarelor-păpușărese.

Zilnic, 240 de preșcolari trăiesc ca în poveștile pe care le ascultă. Somnul, jocul și lumea lor de vrajă sint în capitol bine cuprins anual și obligatoriu în bugetul țării, ca și în bugetul anual de cheltuieli din beneficiile peste plan ale întreprinderii de piese de schimb și utilaj chimic din Satu Mare, patroana grădiniței. Directorul, Vasile Suciu, întreabă: „Ce mai e de făcut? De ce mai au copiii nevoie?” Comitetul sindicatului întreabă: „Ce mai e de făcut?” „De ce mai au copiii nevoie?” Părinții întreabă: „Ce mai e de făcut? De ce mai au copiii nevoie? Copiii lor sau copiii cartierului. Copiii noștri, copiii țării.

Mama Danciu

Nu știe pentru ce o vizitez. În strada Zimbrului nr. 6/A. Dar îmi deschide larg ușa cui-bului său cu dragoste. (Uși primboare de casă românească). Eu nu știu că, peste două zile, pe 17 noiembrie, ea va implini o jumătate de veac. Aflu, întrebînd-o, ca înlocuire pentru acest reportaj: „Cîți ani aveți, mamă Danciu?”. O vizitez, în-

**Un „curcubeu
din lumina pămînt**

trerupîndu-i firul pregătirilor, fiindcă este mama a 10 copii. Zece vîlăstare de zece goruni pentru codrii neamului ei, neamului meu, neamului nostru. Stă dreaptă în scaun, fără nimic rigid în mișcări sau în gesturi, așa îi e felul, stă dreaptă și povestește cum i-a dorit, cum i-a avut și cum îi crește. O boare de toamnă adie prin părul ei cînețiu, contrazisă de ochii cenușii, strălucind metalic, fără umbre virstei. Mama Danciu are un trup zvelt, e înaltă și arată mai mult tînără decît anii pe care îi implinește, dar farmecul ei întreg îl resimți abia cînd începe să vorbească. Serie romane, nu vorbește. Înșiră metafore, deapănă înțelepciune, despică sensul cuvîntelor, adună înțelesuri și edificii filozofice peste lumea trăirilor ei. S-a născut în Sanislău, sat de pe-aici de la bornele țării, sat transilvan cu oameni harnici și buni gospodari, în casa unui țaran cu 4 copii. Primii ani, i-au fost fericiți, cu copiii la joacă ori

cu părinții pe cîmp, respirînd mirosul griului, și finului coșit, ori seva porumbilor la vremea prașitului. Împlinea abia 4 ani, în 1940, cînd părintele le-a fost smuls de-acasă. „Am căzut sub ocupație și, țin minte, că tata a primit ordin de chemare, în altă limbă, să se prezinte la blindate, dar o foș dus la munci. Am rămas cu mama, și cu o bunică bătrînă, doar un frate era mai mărișor și-ar fi putut-o ajuta la semănăt și strîns roada...”. Amintirile îi șlobozesc lacrimi prin colțul pleoapelor. „În '44, cînd s-o întors tata, aveam de-acum 8 ani și abia atunci am început a umbla la școală”. A rămas înții în sat, cu gîndul să împartă destinul mamei sale de țărăncă vajnică, lucrînd cu bucurie pămîntul. Dar vremurile se schimbau și o dorință năvalnică de a se implini altfel o stăpînește. La 24 de ani, pleacă la oraș și bate la porțile „Mondialei”. Se califică repede la locul de muncă, „eram tînără, aveam voință, îmi zi-

onoare dintr-o școală. Fiecare, la toate virstele, de la creșă la clasa a XII-a de liceu. N-a devenit scriitoare, n-a devenit pictoriță, dar a creat o operă la fel de puternică, mai puternică chiar și mai eternă decât orice artă — copiii săi, pe care și i-a dorit mai mult decât orice pe lume. Intocmai ca și sotul ei, lăcătușul mecanic Ioan Danciu de la Întreprinderea de utilaj minier, bărbat și el venit din același spațiu românesc al Oașului, unde casa adevărată și trainică, este casa cu copii. Pentru care are sens viața, munca, lupta, existența. În 13 ani și jumătate; de la 31 de ani la 44, mama Danciu a născut 10 copii. Cel mai mare are 18 ani, cel mai mic 6, e în grupa mare la grădiniță. Imi vorbește despre fiecare, ce calități are, ce inclinații, ce năstrusnicii face, imi povestește cum băiatul cel mare a făcut liceul industrial, dar are talent la științe sociale, a luat locul doi pe țară la Olimpiada de Filozofie, a dat la Drept, la București, n-a intrat anul acesta, dar după armată tot acolo o să se ducă... „Ce treabă alta au copiii noștri decât să învețe și să ajungă oameni?! Au toate drumurile deschise, totul e să fie pace!”

...Incep să sosească de la școală. Se adună acasă 9 fețe imbușorate, 18 ochi senini. Se hirjonesc, se tachinează și fac rind să-și sărute mama la intrare. În ordinea virstei. Intră clasa a XII-a, a XI-a, a X-a, a VIII-a, a VI-a, a V-a, a III-a, I și grădinița. Șapte feciori și două codane. Lipsese doar soldatul, aflat la Zalău, în garnizoană. Prislea, fericitul, e luat în primire de frații mai mari. Îl ridică pe umeri, îl ridică pe brațe, îl poartă prin curte ca pe un trofeu. El ride în hohote cu capul pe spate și am senzația că își va lua zborul cu aripi albe de porumbel ca să plutească peste întreaga planetă.

Fericirea lor, bucuria lor mă contaminează și parcă îmi fură pământul de sub picioare, mă văd zburind ca o misterioasă Mary Poppins, pornită să fure din Soare o Pace eternă pentru Pământ. Să fie ocrotite totdeauna seninătatea, liniștea, fericirea copiilor și a părinților lor. Este ceea ce propune poporul țării noastre, guvernul țării noastre, partidul nostru comunist, președintele Nicolae Ceaușescu, al cărui nume va rămâne pe celule în istorie, drept marele Erou al Păcii la cumpăna dintre două veacuri, când un război ar însemna pulverizarea planetei, distrugerea totală a vieții.

Referendumul inițiat de noi este gestul concret al voinței și al dorințelor noastre umane.

CICI IORDACHE-ADAM

Mă despart de Georgeta Mihăiță, directoarea Școlii nr. 178, cu regretul că n-am destul timp să fiu din nou elevă dintr-a I-VIII-a, aici, în cartierul Pajura. Cu sficiunea celor dintr-a II-a A, intru în clasă, mă fac mică într-o bancă, lângă un puști cu ochelari, și intru în raza de blindă învățătoare a Mariei Dean. Nu se aud decât mișcarea învățătoarei prin clasă și cite un răspuns cerut...

Maria Dean, cu o experiență pedagogică de 30 de ani, îi face pe copii să înțeleagă literalele cărții de citire, tainele aritmeticii, ca și lumea inconjurătoare, prin pilde... A conceput și realizat un set de diapozitive cu întâmplări autentice din clasă. Comicul și satira și-au dat mina, în același scop. Ce vedem? Stan și Bran sunt în vizită la Școala 178, pentru că au auzit că aici se învață multe lucruri minunate. Vor chiar să dea un premiu celui mai silițor copil, dar sint în incurătură pentru că nu-l pot împărți la cîți ar merita. Stan și Bran îi felicită pe școlarii cumini, care vin cu uniforme îngrijite, cu miini curate, cu ghiozdane ordonate, cu lecțiile scrise frumos. Cei doi comici sint jenați, fac gesturile cunoscute din marile lor filme, își acoperă ochii să nu-i vadă pe școlarii care întirzie la ore, fac gălgăie, sint neateniți la explicațiile învățătoarei. Maria Dean a petrecut noapte după noapte peste trei luni, desenind, cu dragoste și grijă pentru adevărul trăirilor din clasă, micile scene din diapozitive. Stan și Bran își iau rămas bun de la copii și promit că vor reveni. Prima reacție — uimire. Cum de au știut ei că Bogdan nu a învățat lecția la aritmetică? De unde a aflat Bran ce-i place lui Răzvan? În liniștea clasei citiva prichindel cu capul în piept, promit învățătoarei că nu vor mai veni tirziu la școală, că-și vor păstra hainele curate; înghițindu-și lacrimile, mărturisesc că nu s-au gândit c-au fost copii răi.

Stau în colțul meu și fără să vreau mă cercetez: cum sint îmbrăcată, cum sint pieptănată, „ghiozdanul” meu e în ordine? Maria Dean îmi arată un alt set de diapozitive, tot din „experimentul Pajura”, cum și-a intitulat lucrarea, dindu-i numele după cartierul în care este situată noua școală Nr. 178. Principalele lecții din manualul de gramatică pentru clasa a III-a sint vizualizate. Imaginația copiilor este stimulată prin desene cu cheie. Tot Maria Dean, în alte nopți albe, le-a realizat, aducind în orele de clasă multă voinție, și un ajutor substanțial pentru a înlesni procesul de înțelegere. Virgula este transformată într-o incintătoare fină în via. Copiii o îndrăgesc

dintr-o privire și nu vor uita niciodată că subiectul nu se desparte de „predicată” prin această incintătoare fată. Substantivul are ca interpret, în clasă, pe „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici”. Verbul este conjugat de vestiții eroi din fabula „Găscările și furnica”. Pentru fiecare noțiune nouă, copleșitoare, la început, pentru școlari, învățătoarea a imaginat un mic film, unitar construit, cu acțiune, cu intrigă.

— Tovarășă Dean, cite puncte marcați astfel într-o oră de clasă?

— Îmbin funcția instructivă cu cea distractivă. Acțiunea, desenele, sporesc atenția și receptivitatea. Tolerarea acestui gen de material didactic are un rol complementar, întregind metodele tradiționale. Copiii se obișnuiesc să facă asocieri și încep să treacă, firesc, de la memoria mecanică la memoria logică. Rezultatele obținute la învățatură au în-

ne-a prezentat un diapozitiv în care Stan și Bran erau, ce credeți?, oaspeții clasei noastre. Ei i-au cunoscut și pe cei care sforăie în ore, pe cei care uită că au de învățat acasă, pe cei care vin tirziu. Ne-a fost rușine pentru ei. La plecare Stan și Bran ne-au spus: „Dragii copii, la revedere, / Ne-a făcut multă plăcere, / Și la voi cînd mai venim / Altfel vrem să vă găsim...” Tot așa zic și eu, Alina Turturazanu.

...Am lăsat în urmă munții falnici, care ne oferiseră atîtea bucurii. Sub bocancii noștri zăpada scîrția... vătîndu-se. Munții ne-au apărut în vis, certîndu-ne de ce i-am părăsit, de ce am plecat așa de repede. Ei n-aveau de unde să știe că incede școala... Loredana Pescaru”.

...În prima zi de școală, după serbare, intrăm în clasă nerăbdători să aflăm noutățile ascunse în manuale... Cătălin Bistriceanu”.

...Draga primăvară, bine ai venit! Te-ai întors la noi, după drumuri lungi și grele pe sosele. Eu ți-am pregătit un mic buchet... desenat. Te rog foarte mult, dacă poți, să-mi aduci șapte rădăcini de lălele mov. Îți promit că o să iau numai note foarte mari. Cu salutări pionieresti... Dan Popa”.

...Cartea e un prieten modest, nu cere nimic în schimb prieteniei ei. Cartea este și un prieten comod, ea nu ți-pă „citește-mă”, iar dacă te plictisești o închizi și tace. Să-i merităm prietenia, pentru că după cum spunea Seneca: „învățat pentru viață, nu pentru școală”... F. Oprescu.

Înțelegerea rostului lumii pașnice începe de la clasa I-a cu uimirea „ce-ar fi lumea fără flori?”. Buna, răbdătoare învățătoare este acolo, în clasă, an după an, sîdînd cunoștințe, sentimente, responsabilitatea de a deosebi binele de rău, florile de pustiu.

...V-ați strădui să ne formați harnici și disciplinați, ne-ați învățat să ne iubim patria, plaiurile minunate, istoria plină de jertfe a poporului, realizările prezentului. Pentru toate acestea vă mulțumesc din inimă și vă promit că nu vă voi dezamăgi. Vă sărută mina... Andrei Hazganu”.

În 30 de ani cite asemenea scrisori? Acum, la fiecare trei zile, inginerul Mircea Dan Dean, în primul an de profesiune la Alexandria, scrie: „Ai avut atîta dreplate, mamă. Fără multă muncă nu poți avea nici o satisfacție. Sint fericit cu mașinile mele, ai „tăi” cum se descurcă de descoperirea lumii? Fă-i și pe ei, mamă, să fie înțelepți. Sărut mina... Mircea”.

CARMEN DUMITRESCU
Fotografii de
PAUL AGARICI

Experimentul Pajura

trecut așteptările. Chiar cei care nu păreau prea inclinați, care abia așteptau clopoțelul recreației au primit numai 9 și 10.

...Stăruința învățătoarei, tactul ei, marele talent pedagogic sint de mult recunoscute. Maria Dean, învățătoare evidentiată, este inițiatorea unui „caiet memorie”. Cele mai frumoase compuneri sint păstrate, pe ani și clase, cu un devotament rar. Este o zestre de simțire, de trăire autentică la virsta fragedă, de sentimente nedisimulate. Fiecare școlar și-a transcris cea mai bună compunere, aleasă de învățătoare, incit diferă nu numai „vocile”, lirismul, exprimarea, dar și caligrafiera. Nu-i cunosce pe „autori”, unii sint acum la alte școli, alții aleargă după minge sau repetă înfrigurat tabla înmulțirii. Dacă va fi să mai auzim despre ei peste ani, într-adevăr ca autori cu har, ar fi o dovadă în plus că învățătoarea i-a înțeles de la această virstă. Dar „caietul de compuneri”, și fără această perspectivă, are o mare valoare: cultivă emoția delicată, sinceritatea totală, observația gingașă, elanul, speranța, copilăria, în forma ei școlară...
...„Draga noastră învățătoare

a
meu”

ream că nu se poate să nu știu a face, să nu învăț și eu ceea ce se poate să facă altul”. Se situează repede printre muncitorii fruntași ale fabricii, printre confecționerele cărora poți să le dai orice pe miini. Mă gîndesc, ascultînd-o, că ar putea să scrie, că ar fi trebuit să scrie și poate ar fi ajuns o mare scriitoare. Ea spune că și-ar fi dorit să fie pictoriță. Lucrînd într-o fabrică de confecții, într-o fabrică de modă și-a descoperit simțul culorii, vocația liniei, simțuția volumelor și formelor. Dă-i astăzi în mină un metru de stofă și-ți scoate o haină-ărtă. Singură creează un model, îl croiește, îl execută. Așa lucrează pentru copiii ei. Frage dintr-un dulap o pungă mensă cu veșminte de copii. Le păstrează pe virste, pe ani, cu numele fiecăruia, așa cum le-a purtat și unde le-a purtat, la care serbare și ce rol a avut în serbare, de la grădiniță pînă la jocu. Pereții îi sint plini de fotografii, parcă ar fi panoul de

Cronica literară de Valeriu Râpeanu

După mai bine de un an

Prin ce coincidență tragică aceste două volume (**Pegas. Intre Meduza și Perseu**), care urmau să deschidă o serie a operelor lui Ion Frunzetti, neuitatul meu profesor din anii studiilor la Facultatea de filologie din București, au văzut lumina tiparului fără ca el să le mai poată vedea strinse între coperta de carte. Au apărut cu câteva săptămâni sau chiar zile după prematura sa stingere din viață, în plină și febrilă activitate, fără ca nimic să prevestească această stingere neașteptată, inteligența lui scârpătoare și cultura lui ieșită din comun nefiind nici o clipă, încercate de semnele oboselii, ale repetiției, ale rutinei.

În **Cuvintul înainte** cu care însoțește aceste volume, Ion Frunzetti explică odissea lor, nebănuind că noua încercare de a aduce în sfârșit publicului scrierile sale dintre 19 și 25 de ani va avea deznodământul cu care ne începeam aceste meditații întrziate. Pentru că, așa cum ne spune în același cuvint înainte — cu farmecul ce făcea din Ion Frunzetti un neîntrecut cauzeur, gândul de a-și scrie în volum scrierile debutului său s-a materializat prima dată în 1943 și s-a încheiat la 24 august 1944, când, într-unul din raidurile aeriene germane, tipografia e grav avariata iar zățul pur și simplu distrus. Un spalt răstăcit îl va face să reia după doi ani gândul, dar de data aceasta, în viltoria timpurilor, editura dispăre și timp de aproape patru decenii omul veșnic neliniștit, veșnic în contradicție cu sine, veșnic construind în drăznețe, strălucitoare și somptuoase perspective asupra culturii românești și universale, oricând și oriunde: de la sala de seminar, la vernisajul unei expoziții, de la o dezbatere publică la o întâlnire pe stradă cu prieteni sau foști studenți — nu s-a mai gândit la destinul acestor pagini rămase prin publicații greu accesibile generațiilor mai noi. Iar când apariția acestor două volume, așteptată atâtea vremuri din pricina acelei vinovate nepăsări față de opera sa pe care cu greu s-a hotărât să o strângă în formula ei definitivă — omul nu a mai fost în viață. Astfel, opera tineretii sale a devenit în pagini de carte operă postumă. Puțini o mai știau, puțini din tovarășii generației sale și din cercetătorii paginilor de reviste își aminteau începuturile atât de mature ale uneia din cele mai strălucite expresii ale gândirii românești contemporane. A scris și scrisul său din aceste patruzeci de ani, răsfirat numai aparent, dar focalizat în perspectiva dominantă a unei viziuni spirituale integrate, a unei filosofii culturale de o anvergură intelectuală și de o subtilitate estetică nu o dată ieșite din comun prin acuitatea observațiilor și noutatea asociațiilor, a avut un rol însemnat în viața noastră culturală contemporană. Poate că nu avem integral sentimentul importanței ei, deoarece, așa cum mărturisese chiar el în cuvintul înainte la care ne-am referit, acestea au fost mai cu seamă prefețe, studii introductive la marile cărți ale culturii universale aparținând fie domeniului literaturii, fie celui al artei plastice, fie al esteticii, și au fost nenumărate conferințe tipărite și mai ales netipărite, articole și studii în pagini de reviste și de ziare, emisiuni de radio și televiziune. Se gindea în această serie pe care o deschid cele două volume la însumarea lor într-o suită de cărți și când acest gând al autorului va fi împlinit, pentru că el trebuie împlinit și fără el de către oamenii care l-au respectat și l-au prețuit pentru marile lui înzestrări intelectuale, de către toți cei din generațiile tinere care au învățat de la el și-au trăit unele din marile bucurii ale spiritului datorită lui, vom avea imaginea nu numai a drumului parcurs de unul din cei mai de seamă intelectuali contemporani, ci a unei contribuții de cardinală însemnătate la definirea unei filosofii a culturii românești rezultată din însumarea a tot ceea ce a produs mai ales, mai viu spațiul nostru spiritual și din culmile artei universale ambele țărâmură stăpânite cu aceeași competență și pătrundere intelectuală.

Așa ne apare Ion Frunzetti din aceste două volume care,

în marea majoritate a paginilor, strâng — repetăm — eseurile, studiile, însemnările tinărului care ne privește din minuscula fotografie de pe coperta a patra. Precoce a fost într-adevăr Ion Frunzetti, dar precocitatea sa nu trebuie înțeleasă ca o turbulentă manifestare adolescentină, ca o explozie de neastimpăr juvenilă ci ca o severă și doctă abordare a fenomenului cultural în integralitatea și diversitatea lui, încit nu poți spune că aceste pagini aparțin unei perioade de început. Acum, când recitim faza dinții a scrisului său, debutul său, putem să spunem că tinărul Ion Frunzetti nu a fost altul decât eseistul de o rară strălucire a ideilor și de o profundă cunoaștere a atitor teritorii ale culturii din anii unei maturități atât de devreme cucerită. Pentru că aceste pagini sunt ale unui intelectual matur prin amplitudinea cunoștințelor, dominate de o viziune filosofică prin mobilitatea cu care chema laolaltă gânduri, impresii, senzații pentru a le corela și a le uni într-o viziune de o nobilă și modernă esență umanistă. E încă din această perioadă în scrisul lui Ion Frunzetti o calvacadă a ideilor care se succed într-un ritm de-a dreptul amețitor, care te cuprinde în cercuri concentrice, te solicită să le urmezi, te înalță pe culmi ale cunoașterii și ale meditației fecunde. Ar fi greu acum să spunem ce a fost mai înainte de toate Ion Frunzetti: criticul de artă, istoricul literaturii universale, eseistul care unea toate expresiile frumozului. Fiecare din acest domeniu își revendică pe bună dreptate contribuțiile sale, fiecare din acest domeniu s-a îmbogățit prin scrisul său, a beneficiat de tot ceea ce a dăruit el ca un risipitor de daruri intelectuale, fiecare din acest domeniu al culturii noastre va descoperi cit de profunde și de pereche a fost paginile lui. Și toate aceste contribuții alcătuiesc una din cele mai originale perspective românești asupra fenomenului național și universal, ambele văzute cu luciditate și cu o certă ierarhie a valorilor nu ca entități izolate ci în interdependența lor, în raporturi de influență cu o rigoare și cu o subtilitate deschițătoare de perspective și orizonturi. Nimic din snobismul și înfătușarea tinărului care a acumulat avid și temeinic atâtea domenii ale cunoașterii și ale gândirii: pentru el cultura românească face parte dintr-un fenomen universal și definirea specificului ei se realizează nu prin desprinderea de factorii care au influențat-o ci evidențind toate conexiunile. Așa mi-l amintesc pe Ion Frunzetti, cel încă tânăr în anii 1950 când, împreună cu Edgar Papu erau cei doi asistenți, în adevăratul înțeles al cuvintului, ai profesorului Tudor Vianu, cărui Ion Frunzetti i-a închinat această carte numindu-l „Doctor Faustus” al generației sale. Așa mi-l amintesc, ca o adevărată rază de lumină care străbate dogmatismul anilor 1950, ca un om care nu ne transmitea doar cunoștințe ci în fermecătoarele sale disertații ne făcea să iubim cultura, să trăim conectați la tensiunea ideilor sale și să ne apropiem cu entuziasm de tot ceea ce e gândul și talentul a dăruit omului mai frumos. Așa l-am cunoscut timp de treizeci și cinci de ani în lungile noastre convorbiri, mereu solicitându-l, mereu căutând să-l fac să devină mai prezent în paginile ziarelor, revistelor, mereu indemnându-l să-și strângă în volum studiile. Și totdeauna ascultându-l cu uimire, și respect, totdeauna admirând vasta lui cultură, spiritul său caustic, ironia lui de o mare finețe. Avea o vervă inepuizabilă și unii cred că ceea ce l-a împiedicat să dea vasele sinteze a fost și această extraordinară înzestrare pentru tot ceea ce însemna expresia orală a inteligenței și culturii sale. Și poate atî dreptate dacă ne gândim cu câtă ușurință se risipea și se dăruia, cu câtă nonsalanță tinerească lasă în urma sa pagini de o mare greutate intelectuală și cu câtă ușurință se depărta de la masa de scris. Dar omul așa a fost și nu și-a falsificat propria ființă, nu și-a încătușat-o, nu și-a disimulat-o. Dimpotrivă, a fost sincer cu sine așa cum a fost și cu alții. Nu a căutat să dea o altă imagine despre sine ci s-a comportat cu acea naturalitate care ne făcea să-l apreciem atât de mult deși regretăm că se consumă prea mult în afara paginii.

Acum destinul postum al operei sale a început. Cele două volume aparțin patrimoniului nostru spiritual. Lectura lor ne îmbogățește sufletește și ne lărgeste orizonturile cunoașterii și ale gândirii. Să nu lăsam prea mult timp să treacă până când opera fundamentală a lui Ion Frunzetti să vadă lumina tiparului între copertile cărților. E o datorie față de el, e o datorie față de publicul larg ce l-a prețuit atât de mult, e o datorie față de cultura românească.

Un film ca un șlagăr

Avem nevoie de șlagăre? Avem. **Liceenii** (regia. Nicolae Corjos, scenariul, George Șovu) e un film ca un șlagăr: adună repede suporteri (o știm din experiența „ediției I” — **Declarație de dragoste**) dar îi pierde la fel de repede, trebuie să scandalizeze, cită vreme autorii nu-și pot dori altă bucurie mai mare decât noi șlagăre de același succes.

Citã nevoie este de filme ca acestea, nu mai e nevoie s-o spunem. Au spus-o chiar tinerii, luind cu asalt premierele, fuzionând spontan cu întimplările de pe ecran, ridicând cotele tinerilor interpreți la rang de vedetă, iar pe ale realizatorilor, la rang de capete de afiș.

Liceenii este construit din perspectiva succesului de care s-a bucurat **Declarație de dragoste**, așadar cu evidenta ambiție de a păstra adevăratul spectacolului. E surprins momentul „trezirii” primelor sentimente de dragoste cu tot tacumul de năivități, introspecții prăpăstioase, notări în jurnal, flirturi-paravan și fidelități discrete, totul aseasonat cu circumstanțe patetice în stil melo (băiatului îi murise mama și în amnitierea ei păstra un colier țesut cu mărgelile; fata avea ametele nejustificate, subliniate în anumite momente de o muzică (Florin Bogardo) neliniștitoare, prevestitoare de rău și rezolvate către final, deus ex machina, printr-o pereche de ochelari etc.). Eroii sînt puri, animați de cele mai nobile simțiri, chiar și orgoliile se dovedesc a fi educabile, prostiile se fac cu cele mai bune intenții și de aceea sînt iertate cu didactic-parcimonioasă îngăduință de către cei mari, ei însiși îndrăgostiți de utopia vîrstei care se zugrăvește pe ecran.

Ca și în **Declarație de dragoste**, scenele de școală sînt de o reală prospețime (aici experiența de prozator și de dascăl a lui George Șovu își spune cuvintul), susținută nu numai de interpretarea în mod firesc proaspătă a lui Ștefan Bănică jr. (Mihai), Mihai Constantin (Ionică), Tudor Petruț (Serban), Oana Sirbu (Dana), Cătălin Păduraru (Vlad), Cesonia Postelnicu (Geta) — ci și de personajele create cu drag de Tamara Bucuiceanu (Isoscel) și Ion Caramitru (Socrate). Un rol episodic care „merge la inimă”: Mihai Mereuță.

Liceenii nu are, ce-i drept, miza psihologică din **Declarație de dragoste**, dar dincolo de asta, efortul de a crea o ambianță „Baltă Albă et comp” place și se dovedește de efect. Astfel de filme sînt necesare. Sînt ale unei vîrste care, deși trece, ca pojarul, e bine să continue a ne mai spune cite ceva.

TANIA RADU ■

atelier literar

de G. Dumitrescu

Cr. Opreșcu: Impresii greșite. Firește că nu găsim motive de bucurie în manuscrisele pe care ni le trimiteți de-atîta vreme și în care continuați să bateți pasul pe loc. E clar că nu dăruiti poeziei atîta cit ar trebui, ca să puteți obține rezultate demne de interes. Nici de data asta nu sînt noutăți.

A. Valoni: Continuați perioada de criză și regres. Ce va, în „Tristeți”.

Nisi Dominus: Nu lipsește semnele talentului, lipsește, însă, experiența folosirii lui, a valorificării lui conștiente (nu la voia-nîmplării și în dorul lelii!). Citeva piese izbutesc să se coaguleze în jurul unui gând, al unei metafore („La marginea mării”, „Repaos scurt”). Celelalte seamănă în mare parte a bătaie de cîmp. Sperăm să vă luați, cit de curînd, în deplină posesie zestrea pe care v-au hărăzit-o stelele!... Reveniți (și cu numele adevărat).

Em. Soare: Explicația nu stă în picioare, zăpada e zăpadă și simbolul ei e pentru bată lumea clar și același. Oricum, metafora dv. exclude afectiunea și protecția pă-

rintească, la care vă referiți.

D. Miloșovici: În comparație cu cele patru (în care vorbele căutau un nucleu, un sens), celelalte marchează, din acest punct de vedere, un regres net, textele desirîndu-se regretabil într-o confecție haotică, monotonă (săracă în lexic și metaforă), care n-ajunge nici la freamăt liric, nici la semnificație.

D. Lupu: „Griul”, „Nu mi-e dor”, „Frumoaso” (dactil).

Amisio: Prea mult tapaj și ostentație, dar talentul nu lipsește („Dinte”, „Doar că”, „Boala”) și trebuie luat în serios, cu tot dinadinsul! Reveniți.

Felicia: Păcat de atîtea pretexte! „Doctorele” s-au schimbat și consecințele sînt foarte bune. Ar trebui discutată mai amănunțit și teoria „incomunicabilului”, care are unele părți interesante. Dați-ne un telefon.

P. Procop, Celia Mitrăn, Lil. Spătăreanu, G. Minea, Lari Stănescu, B. Suceavă, Lorelei, S. Negoi, Panait M.C., Sorel Co-

man, R. Tomoșencanu, A. Stavarache, St. Vincze, Eft. Iulian, A. Vintilescu, Mona C., Dan din Giurgiu, Cătr. Hristea, Val. C. Porumbescu, D. Elvisian, Ela Boldea, Chirciu Ploiești, I. Apeștrini, Camelia R., Fl. Ciobanu, L. Delcă, Nivoli M., Anda Bălan, L. B. Bojic, Sir John S., I. Georgescu, A. Colțea, Severina C., C.C. Mușina, W. Olteanu, C. Nișic, Anfan, Ella P., D. Onufrei, Rodell, Carmen Tănase, I. Budac, I. Camerun, Șt. Cirjan (indescifrabil), Gab. Burlan, D. Duca, C. Siminicănu, I. Stoian, Aura Bănică, I. Aștefănoaiei, G. Asoltanei, R. Pinzariu, V. Ciocșan, C.P. Bucovian, Luchian P. M., L. Anghene, Fl. Olteanu, C. Teacă, V. Pirneci, E. Lămureanu, Tică, Carmen D., I. Vrinceanu, D.D. Claudiu, C. Guzu, D. Sabatho, Ionel Rusu, P. Moiceanu, A. Califar, R. Gațencu, Dora Dumitrescu, G. Cîmpoeru, Titi Dor, Crist. Popovici, M. Cuda, A. Udrescu: Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■

N.R. Manuscrisele nu se inapoiază.

Despre patrie

atît de tainic zi de zi
sporește în noi
cu ceea ce-i unic
grav în pruncie...
uite fără de vorbe
așezăm piatră de temelie
toamna
întîrziem lingă faguri
ascultăm vîntul apei
gospodărim liniștea
pe-ndelete se-nearcă
ora ta de pretext —
vreo șoaptă a mamei
prin treier de vremi
deodată ca în clar văzduh se aude
doar cel ce are patrie
poate zbura adinec..

PAUL GON

Sculptor

Orb de visare,
lovea întunericul cu o daltă,
lovea amintirea cu o idee,
Astrul cu inima,
Zborul cu zborul.

Obosit de atîta creștere,
urcînd o sămîntă
cu gîndul.

ADRIAN CRETU

Febră de iarnă

O vulpe albă mă pîndește.
În fiecare timpă imi zvîcnește un nufăr.
Și vine coșmarul ca un clește
Și-mi zmulge dinții de lapte ai visului
și sufăr.

Ca pe masa de operație un singerind țesut
Sufletul e sfîșiat de propriile-i patimi.
În gîtlejul meu poemul încă neînceput
Se împletește ca un nod de lacrimi.

DIANA BARBU

Acasă

Apăsînd drumul cu talpa
ne întoarcem la pruniul făgăduinței
cite porniri pe ușa odăii mute
cu evantailor sensurilor

lipit de suflet

cite vise dorm incolăcite
în jurul ochiului
și caii cu muntii sub bot
invinețind ierburile ne pase pașii.

GAVRIL BĂLE

Toamnă

Este vremea cînd
Ne stringem drumurile
De peste an.
Este vremea cînd
Ne adunăm drumurile
De peste ani.
Toamnă,
Și pomii se așează
La picioarele lor.

CONSTANTIN DINCA

Duios fantomele treceau

singurătatea noaptea se dezbracă
de rochiile tale ce cad la
picioarele și gîndului care
prin castele de nisip rățăcește cu
craniul tău sub braț —
iofe luna ! (o sole mio) strigă
visul întinzîndu-mi o
lamenabilă mingiere cu care
singurătatea să o îmbrace.

CONSTANTIN RUPA

Ochii tăi, pasăre crudă

Tu mă privești.
Genele tale lungi
mi se zbat pe suflet
puternic și speriat.
Genele tale au fost cîndva aripi.
Mă dor atît de mult !
Eu mă prăbușesc
în ochii tăi
adine și mereu,
mă prăbușesc așa
de la începutul timpului
și de fiecare dată
genele tale
în coborîrea lor
de aripi imense
mă culeg din cădere
și mă așează din nou
în fața ochilor tăi
de unde mă voi prăbuși iarăși.

C. DANIEL

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

„Mă adresez din dorința sinceră ca, prin intermediul acestor rânduri, să supun părerii opiniei publice o problemă care ține atât de practica conducătorilor auto cit și de, cred, mai ales, de cea a economisirii unor materiale: în inventarul dotării autovehiculelor de orice tip intră și trusa de scule cu chei fixe, necesară întreținerii și exploatații, chei care cu timpul se dereglează, sau pot fi pierdute pur și simplu; în acest caz, firește, apelăm la magazinele de specialitate. De mulți ani, în aceste magazine sînt expuse cumpărării chei fixe cu două capete, dar care corespund cerințelor noastre numai cu un capăt. Altfel spus, dacă de la 6 și pînă la 14 mm. situația este satisfăcătoare, de la această cotă milimetrică în sus au apărut deficiențe în utilizarea ambelor capete ale cheilor precum cele de 14/15, 20/22, 23/24, 26/27, etc. De ani, de zeci de ani, în mecanica auto n-am întâlnit suruburi sau piulițe cu hexagonul de 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, sau 29 milimetri. În situația necesității economisirii de materiale, propun revenirea la producerea cheilor fixe, cum au fost: 14/17, 19/22, 24/27, 30/32, etc.”

Primim, din partea Consiliului popular al municipiului Cluj-Napoca: „În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către Ecaterina Cojocaru din municipiul nostru, domiciliată pe strada Petru Maior nr. 6-8, apartamentul 19, trimisă nouă spre competență rezolvare, vă comunicăm: avînd în vedere faptul că este o persoană înaintată în vîrstă, potrivit dispoziției art. 48 din Legea nr. 1/1985, Comitetul executiv al Consiliului popular municipal, prin decizia nr. 779/1986, a aprobat scutirea acesteia de la plata contribuției bănești și de efectuarea contribuției în muncă pe anul în curs.”

Consiliul popular al municipiului Pitești: „Referitor la scrisoarea Mariei Toma, om al muncii la Întreprinderea de stofă „ARGESEANA”, prin care aceasta solicită sprijin în soluționarea problemei spațiului de locuit: Consiliul oamenilor muncii de la numita întreprindere a hotărît repartizarea unui apartament cu 2 camere confort I, pe strada Girlei, blocul B. 1, scara D, etajul 2.

„Mă numesc Sandu Maria și sînt cooperatoare în comuna Gratița, județul Teleorman. V-am mai trimis o scrisoare prin care v-am rugat să ne ajutați în legătură cu încadrarea în cîmpul muncii a fiicei mele, Elena Sandu, absolventă a 10 clase și a unui curs de calificare ca operator-tratarea apei tehnologice; drept răspuns, am fost chemate de urgență la Oficiul forțelor de muncă din Videle, fiicei mele fiindu-i repartizată cu această ocazie Dispoziția de repartizare nr. 41358/13.10.1986, la șchele Roata, ca operator. Prezentîndu-se la Roata însă, pe aceeași hirtie i s-a scris „nu avem posibilitate”. Amintind că o situație similară s-a mai petrecut în acest an, în februarie, cu o altă dispoziție de repartizare, nr. 48579/1986, pentru șchele Poeni. Sîntem așadar purtate pe drumuri, nu înțelegem: oare cei de la Forțele de muncă nu știu care sînt posturile libere pentru încadrare, sau dau dispoziții doar așa, pentru a scăpa de noi? Sînt o femeie văduvă, sînt singură, între timp am fost înformate că s-au făcut, în cele două locuri, mai multe angajări.”

Consiliul popular al județului Cluj: „La scrisoarea adresată de către Ștefan Kalman, din Cluj-Napoca, strada Fabricii nr. 135, vă comunicăm: în scrisoare sînt sesizate unele abuzuri și ilegalități săvîrșite de către Mircea Banciu, șeful Autobazei de transport din subordinea Cominatului de utilaj greu Cluj-Napoca; aspectele reclamate au fost preluate de către organele competente, întocmindu-se dosarul penal nr. 2439/P/1986. Dacă faptele se vor adevăra, va fi pedepsit penal, în conformitate cu legile în vigoare; pînă la încheierea cercetărilor numitul a fost suspendat din funcție de către conducerea Combinatului de utilaj greu.”

Dumitru Rotaru și Axinte Constantin, ambii din comuna Podoleni, județul Neamț, ne aduc la cunoștință că începînd de prin luna iulie a anului curent au anunțat autoritățile locale

că stilpii rețelei electrice, pe o distanță de cca. 150 metri, au putrezit, sîrmele neizolate atîrnînd aproape la întimplare, fiind posibil ca, în cazul unui vînt mai puternic, să atingă coama caselor celor doi, existînd pericol de electrocutare. Au sesizat verbal, telefonic, ba chiar și în scris — chiar se așteaptă un... scurt-circuit?!

D.P.M.O.S. — Oficiul Forțe de muncă București: „Urmare scrisorii adresate de către Cezarina Gasler din București, Bd. Păcii 186, blocul E, apartamentul 14, sectorul 6, prin care aceasta solicită sprijin pentru încadrarea în muncă, vă informăm că în urma verificării efectuate, susnumita, în vîrstă de 19 ani, absolventă a Liceului industrial T. Vladimirescu promoția 1968, a fost încadrată cu data de 15 octombrie a.c. la întreprinderea „Turbomecanica.”

Două scrisori, avînd conținut asemănător: prima, din partea lui Nicolae Andreianu (Aleea Lăcrămioarelor, Drobeta T. Severin, blocul A. 2, scara 5, apartamentul 16), cea de a doua semnată de către Radu Simionca (Bd. Decebal nr. 35, apartamentul 18 — Bistrița): din motive necunoscute, singurul magazin PLAFAR din municipiul Drobeta-Tr. Severin a fost desființat; deasemenea, în Bistrița, unicul magazin de un astfel de profil, a fost transformat în Café-bar: Optica acelor persoane care a dus la desființarea acestor magazine de mare interes precum este comercializarea plantelor medicinale, ni se pare, mărturisim, cel puțin ciudată („în municipiul Buzău, de pildă — ne scrie R.S. — există două astfel de magazine!”). Așteptăm, spre clarificare, răspunsul forurilor locale în drept.

Consiliul popular al municipiului Tirgoviste: „În legătură cu scrisoarea prin care un grup de oameni ai muncii de la Întreprinderea de strunguri, din cadrul secției montaj, relatează că, în echipa în care lucrează, din manopera aferentă lucrărilor executate, era retribuit încă un muncitor care efectua muncă de dispecer în cadrul secției din analiza efectuată a rezultat că aspectul semnalat corespunde realității. În urma discuțiilor purtate cu secretarul Comitetului de partid, cu șeful secției montaj și cu maestrul care conduce echipa respectivă, s-a hotărît ca tov. Aurel Mihalechioiu, care presta activitate de dispecer, să lucreze în cadrul secției montaj ca strungar la activitatea de probe și rodaj a strungurilor.”

Una dintre locatarele blocului T. 4 de pe strada Independenței din Slatina, județul Olt — și anume Maria Diaconu — revine în urma unei sesizări publicate într-un număr din luna mai a.c. al revistei noastre: după publicare, a urmat intrădeavăr o „pauză” în zgomotul produs de utilajele laboratorului de cofetărie aflat la parterul clădirii. Conducerea ICSIA P a luat chiar unele măsuri, a construit o mică anexă în afara spațiului locativ, dar nu se știe din al cui ordin, lucrătoarele cofetăriei folosesc malaxorul tot sub locuințele cetățenilor, situația revenind treptat la faza anterioară sesizării. De șase ani — ne scrie aceeași M.D. — nervii noștri abia mai suportă zgomotul, multiplele sesizări — făcute la diverse niveluri au rămas fără nici un efect, aparatele mecanice și frigorifice ale cofetăriei merg în plin, atît ziua cit și noaptea, făcînd odihna imposibilă.

Consiliul popular al municipiului Brăila: „Privind modul de soluționare al scrisorii adresate de către Nae Avanu Popa cu domiciliul stabil în cartierul Viziru III, blocul E. 4, apartamentul 66 situat la etajul 10, solicitînd schimb de locuință, vă informăm: familia sa se compune din 2 persoane, soț și soție, el fiind nevăzător, motiv pentru care solicită locuința la un nivel mai jos; acestei familii i s-au oferit mai multe apartamente care au fost însă refuzate, motivul fiind situarea lor în cartiere prea îndepărtate față de locuința actuală. Recent, în tabelul 39, acestei familii i s-a repartizat un apartament compus din 2 camere situat la etajul I în blocul 12, apartamentul 106, cartierul Viziru I, declarîndu-se mulțumii.”

„De aproape doi ani de zile, conducta de apă potabilă

de pe strada noastră este spartă la capătul ei dinspre Tîrgul de vite, astfel că, apa curge de sub asfalt ca dintr-un izvor. Se produce o mare risipă de apă potabilă, și mai ales acum, cînd riul Tirnava Mare a scăzut puternic în urma secetei prelungite din vară. Am anunțat consiliul popular, de aici s-au dat unele dispoziții unor organe, s-au pus de două ori, provizoriu, niște manșoane, dar ele nu au rezistat decît foarte puțin timp. Este vorba de înlocuirea a cca 10 metri liniari de țevă, dar nimeni nu se ocupă de asta în mod serios, iar apa potabilă — atît de prețioasă în această parte a orașului — se duce pe apa simbetei...” (Grigore Comsa, strada Tîrgului, nr. 47 — Mediaș, județul Sibiu).

Din partea Direcției Județene de Poștă și Telecomunicații — Constanța: „Urmare sesizării tov. Aurel Gh. Bădulescu, vă informăm că la data de 8 octombrie 1986 la domiciliul acestuia de pe Aleea Egretei nr. 6 s-a instalat postul telefonic solicitat, lucrare executată în urma analizei lunare a cuplaților fără corespondent din zonă.”

Consiliul popular al județului Iași: „La scrisoarea prin care Dumitru Miliuc din Iași, strada Eternității, nr. 94 solicită sprijin pentru încadrarea în cîmpul muncii, vă comunicăm: la data de 9.10.1986, acesta a fost repartizat ca mecanic la Întreprinderea de mașini agregat și mașini unelte speciale — Iași, conform dispoziției de repartizare nr. 934380/1986.”

Un răspuns cam în doi peri, primim din partea Uniunii județene a cooperativelor de producție, achiziții și desfacere a județului Gorj: „Referitor la scrisoarea lui Gheorghe Brad din comuna Florești, județul Cluj, care în trecere fiind prin județul Gorj, reclamă atitudinea necorespunzătoare a responsabilului unității „Castru Roman”. Solomon Guță (...), au rezultat următoarele: s-a luat notă explicită atît sefului de unitate, cit și ospătarului Ștefan Cepoi (...) aceștia nu recunosc a fi avut discuții pentru neasigurarea locurilor de cazare; desi unitatea are registrul de sesizări și reclamații, nu s-a găsit consemnată nemulțumirea sesizată (?! — N.A.). Totuși, avînd în vedere că la nivelul unității nu s-a găsit conștientă curent și la zi evidenta persoanelor cazate, în registrul destinat acestui scop, s-a aplicat măsura de diminuare cu 10%, a retribuției sefului de unitate Solomon Guță pentru luna septembrie a.c.”. Ce să înțelegem noi de aici?!

„Sîntem un GRUP de tineri, care ar dori să cunoască în ce mod se cheltuiesc fondurile parvenite Căminului cultural din satul Ichisu de Sus, județul Cluj deoarece timp de 27 ani aici nu s-a schimbat decît o ușă simplă și s-au turnat trei scări din beton, muncă ce abia dacă se ridică la 1500—2000 lei! Revenim cu aceste rînduri, am mai scris acum un an, cînd căminul fusese transformat în depozit de cereale, și deoarece nu a fost cu puțință să vă trimitem cîteva fotografii cu starea în care se află căminul, vă transmitem cîteva detalii în scris: pe ușa de la intrare există un lacăt de care nu e nevoie întrucît geamurile sînt sparte, sau au fost înlocuite cu placaj sau hirtie; pardoseala este degradată în ultimul hal, într-un colț există o sobă metalică cilindrică de care nu te poți apropia fiindu-ți frică să nu cadă peste oameni, producînd accidente. S-au ținut unele punți, dar nimeni nu știe unde s-au dus fondurile obținute. În ceea ce ne privește pe noi, tinerii, sîntem gata oricînd să facem ore de muncă patriotică în sensul renovării acestei instituții alit de necesare, ba vă mai anunțăm că în incinta școlii există o sală de clasă în care nu se efectuează nici o activitate și unde s-ar putea organiza anumite manifestări cultural-artifice (scrisoarea este semnată de Victor Corsa, împreună cu un număr de 16 tineri din Ichisu de Sus, Cluj).

„Pe stadionul din cochetul nostru municipiu Alba Iulia, în data de 2 noiembrie a.c., între orele 11 și 13 s-a organizat un spectacol cultural-sportiv, al cărui program vi-l trimît — cu adnotările de cuvîntă — informîndu-se că prețul intrării a fost de 25 lei: 20 lei biletul plus 5 lei programul”. — își începe scrisoarea sa unul dintre cei 7000 de spectatori (citește peste 150000 lei, incasări!), pe nume Horia Pițigoi, din Alba Iulia, strada Zorilor nr. 4, supărat — și pe bună dreptate — de felul absolut neserios în care a fost organizat spectacolul în cauză: și dăm numai cîteva exemple: dintre cîntăreții de muzică ușoară anunțați pe afiș nu s-au prezentat Marina Supra, Eva Kiss, George Enache, formațiile „ODISEEA” și „C. TANASE” (București). Numere de performanță în salturi cu parașuta din avioane, precum și alte numere de cascadorie, sau lansări de rachete din colțurile stadionului, au fost doar simple promisiuni. Pe scurt, și de fapt: o „sușă” ordinară, spre dezamăgirea și dezgustul spectatorilor din Alba, și care nu face onoare celor ce și-au pus numele în joc, dînd de fapt bir cu fugiții, dar pe buzunarul cetățenilor!

Consiliul popular al județului Caraș-Severin: „Privind constatările desprinse ca urmare a cercetării scrisorii numitului N. Copăceanu, din Reșița adresată revistei și trimisă nouă spre rezolvare: avînd în vedere condițiile de locuit ale petentului, cit și numărul persoanelor ce compun familia sa, acestuia i s-a repartizat un nou spațiu compus din 3 camere și dependințe ce corespund pe deplin nevoilor sale.”

Ion Sirbu din satul Barboiu, pendințe de comuna Grecești, județul Dolj, ne aduce la cunoștință că aici a existat o moară care a funcționat pînă în anul trecut. Fiind apoi abandonată, muncitorii de la C.A.P. Barboiu sînt acum nevoiți să se ducă să macine destul de departe de satul lor, pierzînd mult timp, ce ar putea fi folosit în alt mod dacă moara cu pîcina n-ar fi dată uitării. Propunem la rîndul nostru organelor locale în drept studierea problemei respective și eventual, în funcție de rentabilitate, repunerea în funcțiune a morii.

Consiliul popular al județului Hunedoara: „Privind scrisoarea prin care Olga Popa din Simeria solicita sprijin pentru încadrarea în muncă: începînd cu data de 10.X.1986 ea a fost încadrată pe durată nedeterminată ca muncitoare cu posibilități de calificare, la C.F.R., Secția L. 9 — Simeria. Tot de la această dată primește și alocația de stat pentru copii.”

„Vă aducem la cunoștință un fapt care nu numai că ne-a nedumerit, dar ne-a și indignat și credem că pe bună dreptate: în dimineața zilei de 30.10 a.c., un grup de tovarăși de la Asociația spațiului locativ nr. 3, cartierul Prundu-Pitești, s-au urcat pe blocul D. 2 din acest cartier, aruncîndu-ne de pe terasă antenele de televizor, tîind cablurile: pînă la sosirea noastră de la serviciu, atît antenele cit și cablurile dispăruseră, pe șomne însușite de diverse persoane. Respectivii tovarăși au motivat apoi această acțiune ce frizează etica și echitatea cetățenească, afirmînd că „antenele nu erau montate corespunzător!”. Menționăm că blocul nostru nu posedă antenă colectivă, că antenele noastre ne-au folosit timp de cinci ani de zile, de cînd blocul a fost dat în folosință, și în acest întreg interval nimeni nu ne-a spus că ele ar fi fost instalate „necorespunzător”. Admițînd însă chiar și acest lucru — deși este, evident, absurd —, maniera în care acești tovarăși au procedat cu noi, posesorii televizoarelor, ni se pare absolut reprobabil! Măcar să ne fi anunțat în prealabil, să ne rezolvăm singuri această chestiune. Am vrea să știm cine ne plătește contravaloarea antenelor și accesoriilor și mai ales în baza cărei legi, sau ce act juridic poate justifica un astfel

de procedeu, apropo de un bun al nostru personal?!” (scrisoarea este semnată de un grup de 11 cetățeni).

Consiliul popular al județului Galați: „În legătură cu ceretarea scrisorii adresate redacției de către Radu Grozavu din comuna Secuteni, județul Neamț, vă comunicăm: intrucit tovarășu Grozavu solicită apropierea de familie și încadrarea în județul Galați, conducerea D.G.A. avizează favorabil intrarea acestuia în județul Galați, oferînd locuri de muncă — șef fermă zootehnică și șef fermă viticolă — pentru el și soția, la C.A.P. Suceveni, județul Galați.”

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

Ciobanu Dumitru — Constanța: La stabilirea chiriei se ia în calcul atît pensia de serviciu, cit și pensia suplimentară.

Bumbac Vasile — Curtea de Argeș: Dr. Florea Dinu acordă consultații și tratamente în cadrul Centrului de stomatologie Cîmpina, Bd. Culturii nr. 27.

Leu I. Rada — com. Chilii, jud. Buzău: Soția care are dreptul la pensie proprie (din sectorul de stat sau C.A.P.) și îndeplinește condițiile legale pentru obținerea pensiei de urmaș, trebuie să opteze, pentru pensia cea mai avantajoasă.

Cojocaru Vasile — Cluj-Napoca: Traducătorii autorizați de pe lângă notariatele de stat care nu au serviciu de traduceri nu pot traduce acte destinate a servi în străinătate. Un astfel de serviciu funcționează la Notariatul municipiului București.

Savin Elena — Bacău: Numai de la 1 ianuarie a.c. și mamele cu 3 copii beneficiază de ajutor.

Costea Pica Sidonia — Beiuș: Imi pare rău, dar nu știu de unde se mai pot cumpăra niste cărți apărute acum 11 sau 27 de ani. Orientați-vă spre altele mai recente tratînd aceleși probleme medicale (solicitați-le librăriei „Cartea prin poștă”) sau încercați la bibliotecă.

Cojocariu Paul — Iași: Din cele 15 pagini pe care ni le-ați trimis, pline de tabele, calcule simple și de trei simple ale penalizărilor și restanțelor totale sau parțiale, defalcate sau insumate, cit și din răspunsul consiliului popular municipal rezultă clar că dacă veți achita la timp sumele ce vă revin din cheltuielile de întreținere (aproximativ 100 lei lunar!) nu veți mai avea probleme.

Anton Ion — București: Aveți dreptul la compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat.

Niculescu Elena — București: Locatarii principali au dreptul să facă între ei schimb de locuință cu respectarea dispozițiilor privind norma locativă. Actele vor fi depuse la serviciul fond locativ al I.C.R.A.L.

Bărcuțean Elena — Făgăraș: 1) Perioada lucrată după emiterea deciziei de pensionare nu se mai include în vechimea luată în calculul pensiei. 2) La vechimea cuprinsă între 10—15 ani, nu o perează rotunjirea, acordîndu-se pensia pentru anii întregi.

Buda Octavian Valentin — Oradea: O „personalitate deja formată” cum spuneti, se respectă și impune respect numai dacă, în cazul dv., nu absentează de la școală și învață destul pentru ca situația sa școlară să nu depindă de punctul dintre nota 5 și 6.

Nedeleu Camelia — Brăila: Cererea trebuia depusă înainte de detasare.

Ciobanu Ion — Slatina: Aveți dreptul. Dacă altfel nu vă înțelegeți, adresați-vă instanței de judecată.

Mihalache Maria — com. Ivesți, jud. Galați: Deși nu se încadrează în nici o categorie prevăzută de Decretul 326/1966, cazul se află în evidenta oficiului de asistență socială, pentru o eventuală redistribuire de tricicle.

REGHINA VĂRVICI

„Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Ce vede un ochi computerizat

„— Încercați să „citiți“ această imagine din satelit a unei porțiuni din Cimpia Barăganului“ — ne invită dr. inginer Dan Roman, directorul științific al Institutului de Tehnică de Calcul și Informatică — I.T.C.I. Sprincenele noastre ridică o privire îl fac să zîmbească și să continue: „Nu mai e deloc senzațional să cumperi o poză de la acești „fotografi la minut“ din cosmos care sînt sateliții. Totul este cum o privești. Vreau să vă alinez la start într-o mică competiție cu sistemul nostru computerizat de prelucrare a imaginilor. „Privim fotografia inunțată de pete verzi, cu intensități foarte puțin diferite, aproape în-trepătrunse între ele, de pete cenușii, a căror diferențiere, delimitare și interpretare era o treabă mult prea grea pentru ochiul omenesc“. — Să vedem acum cum privește ochiul computerizat!“ — adaugă inginerul Cristian Vasile aflat alături, în timp ce degetele îi aleargă pe tastele calculatorului, ca cele ale unui pianist, executînd un concert cibernetic. Începe un adevărat „taifas“ științific între specialist și sistemul digital de prelucrare a imaginii, în care „mașinaria inteligentă“ afișează pe display rezultate, variante, soluții (din care omul filtrează ceea ce mai bună de urmat), pentru ca, în final, să redeseneze o nouă imagine a cimpiei, cu zone net delimitate, colorate viu și distinct în roșu, albastru, galben etc., cu riuri și drumuri bine curatate, cu fenomene ale regiunii geografice respective explicit puse în evidență. Astfel după ce a gândit și a interpretat, aproape pînă la „înșirirea circuitelor“, imaginea brută dată de satelit, calculatorul ne dă o mulțime de informații asupra umidității solului, asupra nivelurilor de dezvoltare a culturilor, asupra stării lor de sănătate și „stresului“ vegetal, asupra necesarului de udare prin sistemul de irigații, asupra efectului aplicării îngrășămintelor și pesticidelor, despre sărăturarea și bălțirea terenurilor. Sistem curios să aflăm cum a reușit această „minte transistorizată și plină de cip-uri“, concepută și educată de inginerii de la I.T.C.I. să extragă atîtea informații dintr-o imagine primită din înaltul cerului. Sistemul digital obține maximum de informații prin intermediul unei imagini clasificate pe care o fabrică. Astfel, el preia imaginea unei suprafețe mari luată de satelitul Landsat, o parcelează în elemente mici, gen tablă de șah, îi îmbunătățește calitatea eliminînd „zgomotul“ (elementele neinteresante) și îi reduce dimensiunea, fără alterarea ei, pentru a mări viteza de interpretare a calculatorului. Apoi, obiectele și fenomenele, fiecare cu luminozitatea lor, sînt codificate în diverse nuanțe de gri, un fel de semnătură spectrală a acestora. Ochiul omenesc distinge cel mult 40 de nuanțe de gri, un televizor comercial cel mult 20, iar computerul de la 256 în sus. În limbajul lui special, orice nuanță din această culoare înseamnă o putere a lui 2. Omul a dresat calculatorul să atribuie fiecărei nuanțe de gri un fenomen din natură, cu intensitatea lui. Apoi, acesta recolorează imaginea în culori convenționale (roșu, albastru, maron), net distincte, care delimitează clar porțiunile de scoarță pămîntescă ce se comportă diferit. Luminăți de înțelegerea „anatomiei și fiziologiei“ sistemului realizat de inginerii de la I.T.C.I., privim mai în temă următoarea demonstrație, la fel de spectaculoasă și convingătoare, căci aduce argumentele pe masă. Avem în față o imagine din satelit a unui lac de acumulare cu baraj. Este greu să interpretezi poza oglinzii de apă, cu diferențe mici de albastru în contururi nebuloase. Inghîțită însă de computer, analizată pe carouri mici, trecută prin peisajul de gri-uri al semnăturilor spectrale și „remachiată“ în culorile vii ce delimitează distinct fenomenele, află o serie de date de detaliu de mare importanță.

„Dar domeniile în care calculatorul ne poate întinde o mîină de ajutor nu se rezumă la agricultura și hidrologie. Și în alte direcții el analizează mari zone de scoarță pămîntescă, fără a fi necesar s-o bați cu piciorul“ — ne spune Cristian Vasile trecîndu-și mîna a alint pe „fruntea“ calculatorului. Este în acest

gest afectuos de părinte ceva din mîngîierea plimbată pe creștetul copilului care a arătat într-un cerc de prieteni cit este de deștept și precoce. Calculatorul, la început copilul teribil al anilor noștri, dar ajuns acum serviabilul coleg de birou, se poate recomanda și ca specialist în alte domenii. Ca geolog, traducînd o imagine, poate studia rocile și identifica zonele cu potențial de țitei, cărbune și alte zăcăminte prețioase. Ca ecolog, descifrează o poză și evaluează biomasa, influența amenajărilor omului asupra Deltei Dunării etc. Ca meteorolog, face ca poza din satelit cu o innoare lăptoasă să însemne știri de detaliu privind temperaturile norilor, direcția lor de migrare, încotro alcargă curenții de aer, gradul de saturare cu umiditate al atmosferei. Cu siguranță, vom găsi mai rar luînd umbrela pe soare și fugînd în cămașă printre picăturile de ploaie dacă ascultăm prognoza meteo după sfaturile exacte ale calculatorului, decît dacă ne ghidăm după radarul personal de dureri reumatice în articulații. Cred că este inutil să subliniem importanța deosebită a obținerii rapide de atîtor informații sortate și clasificate dintr-o imagine, pe care omul fără ajutor n-ar putea să o descifreze atît de nuanțat. Inteligența multilaterală a computerului studiază suprafața pămîntului în cele mai mici detalii, ba și forează în interiorul ei, pentru că se știe că un zăcămint lasă amprente și în fizionomia și „tenul“ obrazului planetei. Dar și un alt avantaj te trage de mincă să-l remarci. Satelitul trecînd periodic peste aceeași zonă, o poți analiza în dinamica ei, de exemplu cum evoluează umiditatea în timp. Noua aparatură nu aruncă la coș metodele clasice, ci le îmbracă într-o formă rapidă și eficientă care conduce la deciziile cele mai nimerite și mai prompte. Însă oricît ar fi de înzestrat și efice, calculatorul nu va „bate“ niciodată supercomputerul de neegalat care este creierul omenesc. Pentru că acesta are idei, imaginație, raționamente, și pînă la urmă l-a creat chiar pe el, educîndu-l să-l ajute cu memoria lui senzațională și viteza de a calcula. Vă dați seama că realizarea unei asemenea aparaturi sofisticate, cu aer de avangardă, spune ceva despre maturitatea științei și forța economiei din țara respectivă. Astfel de sisteme de top mondial erau obișnuite să vadă lumina zilei doar undeva pe malurile Pacificului sau Atlanticului. Și iată că ele au apărut și pe malul lacului Floreasca, la Institutul de Tehnică de Calcul și Informatică. Un grup de specialiști de har profesional și dăruire, cu media de vîrstă sub 30 de ani, numiți directorul Dan Roman, Cristian Vasile, Dana Cristescu, Florian Petrescu, Ruric Bulgacov au prins pe ele cu dragoste plăcută „Made in Romania“. Toate echipamentele sînt proiectate și produse în țară, minicalculatoarele din familia Independent și Coral și display-urile grafice color sînt produse la Fabrica de Calculatoare din Pipera, iar gîndirea, mai ales gîndirea, este tot românească. Ingerii computeriști care s-au lansat cu atîta succes în această expediție științifică din junglile neexplorate ale noului, au știut că examenul de absolvire al aparatului lor este pînă la urmă confruntarea cu viața, cu realitatea. De aceea au testat sistemul lor digital de prelucrare a imaginilor, în domeniul agriculturii, iar notele primite au fost numai de 10. Și dacă în domeniul minicalculatoarelor stăm cu fruntea sus în lume, fiind întru totul competitivi, acum și în tehnica de vîrf a programelor prelucrării computerizate a imaginilor nu ne aflăm departe de prima linie, în estul Europei, situîndu-ne pe primele locuri. La plecare, pe ecranul unui computer am văzut afișată un fel de prezentare a lui: „Destinat tinerilor de la 8 la 80 de ani!“ Mare adevăr, căci adevărata tinerete este tineretea de spirit, de concepție, permeabilitatea la innoiri, prospețimea celulei sufletești dată de pasiunea pentru munca ta, și așa s-au recomandat de fapt specialiștii întilniți aici.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Învățarea și folosirea numerelor de la 1 la 10 nu este pentru micii școlari o problemă ușoară. Pentru această primă și importantă etapă de a-bordare a matematicilor sînt rezervate 60 de ore de clasă. Și tot pentru mai buna ei rezolvare, programa de învățămînt prevede ca ea să se desfășoare într-un cadru problematizat, ceea ce are drept rezultat creșterea atenției și o cit mai bună participare a elevilor la lecție.

Asistăm la o oră a clasei I a Școlii Generale 143 din Capitală. Însoțiți de Carmen Miron, directoarea școlii și de profesorul Ștefan Fătulescu ne așezăm cumînți în ultimele bănci. Pe tablă este desenată o tablă de șah. Învățătoarea Claudia Marinescu așează pe ea piese de șah. Copiii spun coordonatele cimpului pe care se așează piesa: B4, D6, G2, etc. Mai mult, locurile în bănci au căpătat și ele coordonate: coloana 2 abecedar, coloana 3 matematică și rîndul 1, 2, 3... Se folosesc și se învață numerele pînă la 10. Se repetă în același timp alfabetul și ca în joacă, stimulată în paralel de învățarea jocului de șah, se învață cuvinte ca succesiv, alternativ, diagonală, coloană, rînd pe care copiii le folosesc cu promptitudine și dezinvoltură.

În partea a doua a orei se trece la folosirea Numărătoarei didactice.

Anul trecut, profesorul de matematică și fizică Ștefan Fătulescu a brevetat Numărătoarea didactică. Invenția este destinată orelor de învățare și folosire a numerelor. Pe cit de simplă pe atît de ingenioasă. Numărătoarea, brevet 89135 din anul 1985, este un fel de abac, asemănător cu cele cunoscute, cu deosebirea că bilele sînt dispuse pe verticală și au un sistem care permite „căderea“ lor dirijată. Are trei coloane a cite 10 bile — unități, zeci, sute — și o patra de 9 bile. Cu ea se poate deci număra pînă la 9999. Numărătoarea permite observarea de către micii elevi a formării materiale a numerelor, în paralel cu scrierea simbolică cu cifre în același timp perceptiv vizual, scrierea făcîndu-se chiar pe numărătoarea prevăzută în partea de jos cu un carnet cu file detașabile sau o mică tablă.

În timpul orei, învățătoarea Claudia Marinescu se mai ajută de un set de caiete concepute de-a lungul anilor de profesori

Ștefan Fătulescu, un pasionat al cercetării pedagogice. El le-a desenat, a compus versurile și ghicitorile care au drept scop învățarea mai repede și mai bine a cifrelor și a literelor. Ele sînt de bun gust, realizate cu talent și au calitatea că se întipăresc ușor în memorie. De altfel, Inspectoratul școlar de sector le-a apreciat și le-a aprobat.

Avem la un moment dat impresia că participăm la o lecție cu copii selecționați dintre cei mai dotați. Sîntem însă într-o clasă obișnuită. Deosebită este doar metoda, pasiunea și entuziasmul dascălilor.

Toamna, bobocii învață să numere

Vrem să insistăm îndeosebi asupra Numărătoarei, mai vechi decît ar părea dacă ne gîndim la data cînd a fost brevetată. Pentru prima oară ea a fost folosită, împreună cu caietele de care aminteam și în paralel cu învățarea jocului de șah (profesorul Fătulescu a publicat în anul 1977, în editura Litera cartea „Șah-măt...ematică“) în anul 1977, pe vremea cînd Radu Fătulescu, fiul lui era în cl. I. Anul acesta, Radu Fătulescu a intrat la Liceul „Gheorghe Lazăr“ din Capitală la treapta a întâia cu 9,91 la matematică. E și acesta un argument în favoarea Numărătoarei. De altfel, numărătoarea a fost inclusă în catalogul mijloacelor de învățămînt încă din anul 1979 și a continuat să fie prezentă în fiecare an. La comanda Ministerului Educației și Învățămîntului, Cooperativa Muncă și Artă din Constanța ar fi trebuit să execute 14.000 de bucăți de format mic, pentru elevi. Neîfiind suficient de rezistentă, nu și-a atins scopul și producția a încetat după un timp scurt. Exemplarul mare, pentru învățător, nu a mai fost realizat și deci Numă-

către un colectiv de cercetare-proiectare din întreprindere, care a folosit la maximum posibilitățile tehnologice oferite în cadrul în care și desfășura activitatea. Au fost create trei tipuri de roboți: RIP 6,3, RIP 63 și RIP 02 — cifrele desemnînd sarcina utilă în kilograme pe care o pot ridica. Toată treaba a fost făcută de 35 de oameni, ce s-au împărțit în două secții. Prima este Secția de cercetare-proiectare structuri mecanice pentru roboți și dozatoare, cea care a alcătuit creierul, materia cenușie, dar și brațele și mușchii robotului, cu alte cuvinte, echipamentul fizic (hardware). Cea de-a doua, Secția de cercetare-proiectare echipamente

Născuți pentru inteligență

electronice de automatizare, este cea în care s-a născut partea de programare, inteligența, judecata robotului (soft-ware). O bună parte din cei 35 de cercetători sînt din aceeași generație cu roboții lor, adică anul 1983. Cei mai buni absolvenți ai celei promoții, proaspăt ieșiți de pe băncile facultății, s-au reunit la Automatica, avînd credința, pe care nu numai că și-au păstrat-o, dar și-au întărit-o că „cercetarea poate fi doar o poezie dacă nu are urmări directe în producție“. Sînt, fie ingineri electroniști (Emil Studineanu, Nicolae Chivu, Adrian Curaj, Eugen Tocineanu, Marius Ungureanu, Ovidiu Popovici), fie ingineri mecanici (Mihai Constantinescu, Alexandru Maxim, Costel Nicolae). Abelierul acesta, specializat în fabricația roboților, atelier condus de inginerul Laurențiu Geambașu, s-a

rătorea nu a putut intra în practica obișnuită a procesului de învățămînt. Ea a fost folosită doar într-un cerc restrîns, exemplarele existente fiind realizate prin bunăvoința unor părinți sau învățători. De curînd, încercînd să readucă în atenție Numărătoarea, profesorul Fătulescu a prezentat-o Centrului de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru articole casnice. Directorul acestuia, inginerul Mircea Ionescu-Muscel s-a arătat imediat interesat de producerea numărătoarei, drept care profesorul Fătulescu a conșionat drepturile de autor C.C.S.I.T.A.C. Deci, Numărătoarea didactică a intrat pe mîini bune și, sperăm, în toamna anului viitor va fi pe catedrele învățătorilor și pe băncile bobocilor din clasa I. Catalogul mijloacelor de învățămînt include numărătoarea și pentru anul care urmează.

Să încheiem cu citeva opinii competente.

Carmen Miron, directoarea Școlii Generale 143: — Copiii din clasa învățătoarei Claudia Marinescu care învață cu ajutorul caietelor realizate de profesorul Fătulescu și a Numărătoarei, care învață la orele primelor notiuni ale jocului de șah au un vocabular mai bogat decît al celorlalți. La testele care se fac cu cei din clasa I ei au avut rezultate foarte bune, mult peste medie. Este o experiență reușită.

Învățătoarea Claudia Marinescu: — Este prima clasă I la care folosesc atît caietele cit și numărătoarea. Reușesc să captez atenția elevilor, să-i fac să participe într-o măsură mai mare la ore. Numărătoarea a fost făcută cu mijloacele noastre. Caietele le-am tras la xerox cu banii noștri, cite trei exemplare pentru fiecare elev. Nu știu dacă e posibilă editarea lor sau ale unora asemănătoare, însă sînt extrem de utile.

Profesorul Ștefan Fătulescu: — Scopul metodelor folosite de noi este de a obișnui școlarul cu aceeași gîndire vie, îndrăzneală pe care o folosește și în afara școlii, de a renunța la scheme artificiale și depășite uneori, memorate și nu profund asimilate. Matematica nu constituie un scop în sine, ci un instrument de a cunoaște realitatea concretă și de a acționa eficient asupra ei.

OPREA GEORGESCU ■

orientat către aplicații în domeniul sudurii continue și în punct a caroseriilor de autoturisme, deservirea autonomă a preselor de bachelită, manipularea de semitabricate. RIP 63 servește la paletizarea lingurilor de aluminiu ale beneficiarului (Între prinderea „Neferal“). Productivitatea muncii crește simțitor, pentru că robotul transportă 509 lingouri de 15 kg pe oră și o poate face 16 ore pe zi fără să „obosească“. Robotul destinat Întreprinderii de Autoturisme Pitești sudează 60 de uși de autoturisme într-o singură oră. Traectoria continuă în spațiu, după care se poate face sudarea este stabilită de operator în faza de instruire a robotului. Și totuși, Paul Orbeșteanu, șeful colectivului care se ocupă de echipamentele pentru comandă ale roboților, nu-i consideră, cum mi-a spus-o de la bun început, suficient de dotați. Își dorește cu toții ca roboții să fie cit „mai deștepti“, așa încît, cerțele lor sînt îndreptate către extinderea numărului de operații ale roboților, ridicarea gradului lor de „inteligentă“, prin perfecționarea echipamentelor de conducere și înzestrarea roboților ce se vor naște de acum înainte cu calități „adaptive“ față de variațiile mediului tehnologic. Căutările actuale urmăresc să creeze roboți cu flexibilitate mai mare față de fluctuațiile mediului în care vor fi puși să lucreze. Dialogul între operatorul tehnologic și robot se dorește și el îmbunătățit prin creșterea unui limbaj de programare. Se cercetează mijloace de operare mai accesibile cu roboții, care să nu necesite o pregătire specială a omului în tehnica de calcul.

Un alt obiectiv al strategiei de cercetare pe care și-au propus-o tinerii specialiști de la Automatica, ar fi asigurarea unei disponibilități ridicate în exploatarea roboților industriali, ca și dezvoltarea posibilității integrării roboților în sistemele flexibile de fabricație. Sînt obiective atinse de generația actuală de roboți dar, pe care cercetătorii le doresc mai dezvoltate în echipamentele viitoare, căci în vizuina lor, roboții trebuie să se nască „inteligenți“.

LIANA MOLNAR ■

Cind, în 1945, celebrul atomist Otto Hahn, laureat al premiului Nobel și autorul fisiunii nucleare, a aflat despre explozia bombei de la Hiroșima, acesta — ne relatează în memoriile sale R. V. Jones — a fost atit de tulburat încit zile la rând a trebuit să fie supravegheat pentru a nu se sinucide. A fost momentul în care — se va înțelege desigur — marele savant a înțeles pentru intia oră că descoperirea sa, destinată potențării resurselor de energie ale Terrei, contribuise la fabricarea celei mai teribile arme combătante.

Otto Hahn n-a fost însă nici primul nici ultimul om de știință pus în situația de a-și vedea invențiile și descoperirile sale pașnice transformate în mijloace de distrugere. De la Arhimede, și chiar înainte de acesta, și pînă în zilele noastre — prin dureroase și nefericite mutații de sensuri, cu voia sau independent de cei în cauză — știința a direcționat un mare potențial cognitiv spre realizarea unor instrumente de omucidere din ce în ce mai perfecționate. Este unul din dramaticele paradoxuri ale condiției umane ce pune la grea cumpănă pe cel pornit să definească, din perspectivă istorică și în largul context al civilizației actuale — rolul și actele volitionale ale celui ce se intuiează stăpînul absolut al naturii.

Discutam mai deunăzi despre toate acestea cu inginerul Carol Manițiu, directorul general al Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru industria construcțiilor de mașini. Știința, avea să reamintescă cu acest prilej interlocutorul nostru s-a născut din setea de cunoaștere a omului. Ea îl reprezintă în cel mai înalt grad ca discipol al rațiunii, binelui și dreptății, după cum nu e mai puțin adevărat că știința, în afara virtuții, adevărului și dragostei de oameni nu este decit o floare otrăvită a spiritului uman. Cuceririle ei pot fi astăzi, în egală măsură, una din marile speranțe sau din marile spaime ale omului.

Observația filozofului englez a fost demonstrată prin impresionanți pași făcuți de om în profunzimile materiei, în micro și macrocosmos, în cunoașterea legilor ce ne guvernează. Cunoașterea a adus imense beneficii omeniirii, a adus și mult rău cind roadele ei au fost utilizate împotriva vieții, dar în acest din urmă caz știința nu mai înseamnă putere, deoarece forțele răului se nasc și vin din irațional, iar știința nu poate fi în esența ei

decit rațională și umanistă. Într-o istorie multimilenară veacul nostru a demonstrat cel mai pregnant cit de mare poate fi puterea științei și ce influență categorică are ea în viața unei națiuni. Dar ajunși la acest punct, a continuat interlocutorul nostru — va trebui să observăm că exemplele cele mai edificatoare aparțin tocmai statelor mici și mijlocii, deci acolo, unde, prin cucerirea și consolidarea independenței de stat, știința înfrățită cu munca pașnică și în avangarda progresului general, s-a implicat în toate domeniile, contribuind într-un timp record și în cel mai înalt grad la consolidarea edificiului economic și social. Iar în această privință, România, oferă una din cele mai tulburătoare și emoționante pilde.

nave de mare tonaj, rulmenți, echipament nuclear, locomotive electrotehnice și electronice, avioane și multe altele. E adevărat, pentru aceasta, multă vreme, țara noastră a fost nevoită să recurgă la importuri costisitoare de materiale, tehnologii, licențe, a trebuit să facă eforturi considerabile pentru a ajunge din urmă un timp istoric pierdut. Dar această etapă este pe cale de a fi depășită. Și fiindcă vorbim aici despre puterea științei, atunci va trebui neapărat să ne referim la ideea-program formulată în repetate rânduri de secretarul general al partidului nostru, potrivit căreia munca omului de știință nu se justifică cu adevărat decit atunci cind cercetarea de specialitate se folosește în cel mai înalt grad de

în vedere aproape numai proiecte originale, gindite de la A la Z, decit cu valoare de unicat. Astfel, de curind, a intrat în probe tehnologice la întreprinderea de autoturisme Pitesti, o instalație de vopsire industrială, pentru 25 de caroserii pe oră. În fapt nu este vorba numai de vopsire, ea execută deopotrivă operații de finisaj, grunduire electroforetică, insonorizare, etanșare, protecție anticorozivă completă. Este desfășurată pe o suprafață de 30 de mii metri pătrați, este complet automatizată și cu un sistem informațional de supraveghere centralizat pe calculator. Instalația dispune deopotrivă de posibilitatea de a asigura în cabinete de comandă microclimatul necesar, grație centralei de climatizare și filtrare fină a aerului introdus.

proiecta și realiza instalația de protecție anticorozivă a acestor reperi. Ea a fost montată la întreprinderea mecanică din Cimpina, iar prin aceasta țara noastră a economisit anual milioane de lei valută. Au mai fost realizate de asemenea, tot pe baza proiectelor noastre, liniile automate de la I.S.P.M.I. Oradea, destinate acoperirii cu nichel-crom negru a unor piese destinate întreprinderilor de autoturisme. În sfîrșit, mai pot aminti tehnologiile pentru recuperarea metalelor prețioase din apele reziduale (pînă mai ieri destinate canalului). Prin acest nou sistem de recuperare, întreprinderile Electromagnetice, Electroaparataj și Conect obțin, toate la un loc, economii de 10 milioane lei.

În ceea ce privește automatizarea operațiilor de montaj, domeniu în care în întreaga lume se mai folosește încă multă mină de lucru, munca desfășurîndu-se adeseori în condiții grele — vom nota, prin intermediul unui alt interlocutor, inginerul Tudor Crăciunoiu, proiectarea și realizarea în atelierele institutului a unei linii automate programabile pentru realizarea releelor telefonice. Ea este dotată cu 66 de miini mecanice care execută cu maximă precizie montajul la peste 200 variante de releu, și va înlocui, la întreprinderea Electromagnetice, munca obositoare a 80 de operatori.

Toate aceste realizări capătă astăzi, în prezua referendumului de la 23 noiembrie, valoare de simbol. Ele și altele ca ele aduc dovada supremă ca prosperitatea, independența și viitorul unei națiuni nu stau în armele ei de luptă, ci în munca sa pașnică, în dirijarea energiilor creatoare, a mijloacelor materiale, financiare, a investiției de inteligență pentru consolidarea și dezvoltarea continuă a edificiului economic social și politic. În acest scop omeniirea are nevoie de pace, dar de o pace nu în vorbe ci în fapte, de reducere a potențialului militar chiar prin măsuri unilaterale, de reorientare a fondurilor spre cimpul pașnic al construcției și cooperării, așa cum este pe cale de a face poporul nostru răspunzînd chemării adresate de conducerea partidului nostru, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul, și omul politic ale cărui inițiative constante de pace, de dezarmare, sînt privitye cu îndreptățită speranță în lumea întreagă.

LIVIU TIMBUS ■

Știința înseamnă putere, dar ea nu poate aparține decit muncii pașnice și cooperării între popoare

Intr-adevăr, prin intrarea ireversibilă a țării noastre în evul său socialist, prin marea capacitate a comuniștilor de a transforma în fapte vocația unui întreg popor, românii au dovedit în fața lumii întregi că forța unui stat nu se cîștigă prin armele războiului, ci prin cele ale științei, rațiunii și practicii sociale. În cei 42 de ani de muncă pașnică, dar mai ales de-alungul ultimelor două decenii, poporul român a așezat la temelie întregii sale activități axioma civilizației contemporane: făurirea unei economii prospere, solide, competitive, știut fiind faptul că inapoierea nu oferă decit un loc modest în viața internațională și o situație precară a independenței de stat. Epopeea marilor construcții ale socializmului este cunoscută în lumea întreagă. Într-un timp scurt, România și-a făurit o economie puternică intrînd cu produsele sale în competiție pe piața internațională. S-a construit în primul rînd o puternică industrie grea și în cadrul ei o viguroasă ramură a construcțiilor de mașini, piatra unghiulară a întregii structuri economice. Astăzi, știe oricine, România produce mașini-unelte (inclusiv neconvenționale), autoturisme, autocamioane, tractoare,

forțele proprii, cind se recurge din ce în ce mai puțin la inteligența de import. Numai în această situație, știința își revendică plener utilitatea ei la scară națională. „Un adevărat cercetător, om de știință — a subliniat președintele României — trebuie să pornească de la faptul că nu trebuie să repete ce s-a realizat, ci să perfecționeze, să facă redescoperiri, de fapt numai aceasta este știința”. În rîndurile care urmează ne vom strădui să exemplificăm această realitate conscrisă în destinul țării, notînd cîteva din realizările Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru industria construcțiilor de mașini, acest veritabil stilp de boltă al economiei naționale. În acest scop am apelat la cîteva din specialiștii care conduc cele mai importante compartimente de cercetare.

O caracteristică a institutului nostru este aceea că el nu realizează produse de catalog ne mărturisește inginerul Gh. Teodorescu. Cumpărătorul, ca să zic așa, nu ne intră în prăvălie, pentru a căuta produse de mare serie. Noi proiectăm aici instalații și echipamente destinate unui număr restrîns de beneficiari, uneori nu mai mult de unul, doi, avem deci

Este una din cele mai moderne instalații de acest tip din Europa. Aș putea vorbi în continuare și despre instalații în curs de montare la alte unități industriale, sau de alte tehnologii pe care le-am executat sau sint în curs de realizare, dar mi se pare mult mai important ca cititorii dumneavoastră să afle că noi aici nu elaborăm doar proiecte, ci realizăm și experimentăm în regim industrial tehnologii complete. Cu alte cuvinte nu livrăm beneficiarilor noștri hirtii, ci capacități fizice. Prin această investiție proprie de inteligență, realizările sectorului nostru au adus anul acesta o însemnată economie de valută. De asemenea, prin reducerea consumurilor energetice, ca urmare a proiectării și instalării unor echipamente cu consumuri mici, economia națională a beneficiat de o mare economie de combustibil convențional.

În continuare, am stat de vorbă cu tovarășa inginer Antoaneta Marinescu, șefa atelierului de protecții prin acoperiri metalice.

— Prin realizarea în țara noastră a țelurilor de mare lungime pentru pompele de extracția țiteiului, institutului nostru i-a revenit sarcina de a

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Desțelenind petele albe ale planetei

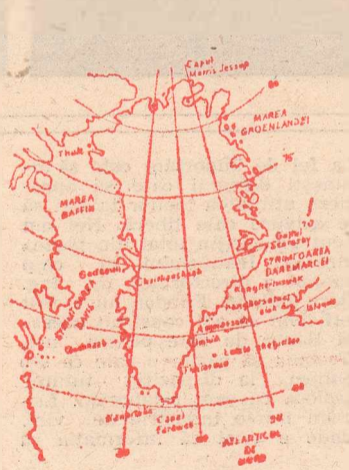
E drept, n-ur am văzut un Cook, un Magellan, un Starley, un Livingstone sau un Amundsen, dar nici în domeniul exploratorilor nu am fost absenți din marea ofensivă a civilizației pentru cunoașterea necuprinsului planetei. Anul acesta, Poșta Română ne-a făcut plăcute surprize, care ne reamintesc acest lucru. O serie de timbre emise vara aceasta înfățișează figurile a patru exploratori polari români (schizînd și unele meleguri colindate de ei): Emil Racoviță, Iuliu Popper, Bazil G. Assan și Constantin Dumbrovă. Și cum la 7 septembrie s-a împlinit veacul de la începerea primei expediții în Țara de Foc, a fost emisă, din inițiativa Grupării tematice de filatelie polară din cadrul Asociației Filateliștilor din R.S.R., o ștampilă specială, cu inscripția „ANUL IULIU POPPER — 1986. Explorarea Țării de Foc de către Iuliu Popper — 1886—1986”. Despre Iuliu Popper am scris la 31 ianuarie 1986 un articol în cadrul acestei rubrici, subliniînd că a fost cel dintîi explorator sistematic al mării insule australe, unde a „semănat” nenumărate denumiri românești pentru formațiunile geografice identificate, de la Rio Rosetti la Punta Sinaia.

Dar el este singurul care și-a lăsat „amprenta” pe harta planetei, ale cărei pete albe au fost treptat desțelenite? Nicidecum — și în cuprinsul arti-

colului nostru vom evoca foarte sumar, doar pe cîteva dintre temerarii care s-au încumetat să înfrunte necunoscutul, îmboșgînd cunoștințele noastre geografice, naturaliste, arheologice, culturale despre tărîmuri îndepărtate.

Deși nu vom urma o ordine strict cronologică, este firesc să începem cu spătarul Nicolae Milescu (1636—1708), „moldoveanul filosof”, cum i se spunea, care a întreprins mai multe călătorii în Siberia și China, izbutînd să întregască harta Siberiei prin descoperirea (sau precizarea localizării) unor rîuri, lacuri, lanțuri muntoase, ca și prin valoroase observații geologice și naturaliste. Etnografic, a dat, între altele, cea dintîi descriere a poporului ostiac.

Dacă cercetăm harta Antarcției, în strîmtoarea Belgica întîlnim Insula Cobălcescu. A fost astfel denumită de biologul Emil Racoviță (1863—1947), naturalistul expediției polare organizate de Adrien de Gerlache, cea dintîi care a iernat în tîneturile polare (1897—1899). Racoviță a folosit din plin, ca naturalist, rîstimpul în care a zăbovit aici, descriînd noi specii de pinguini și de pești, descoperînd aspecte necunoscute din viața balenelor și devenînd o autoritate mondială în biografia Antarcției. Un alt explorator al tîneturilor polare, despre care încă știm prea puțin, a fost Constantin Dumbrovă

vă (1890—1935). S-a numărat printre culezătorii care au cercetat cea mai mare dinție insulele lumii, Groenlanda. Lucrările sale Un an printre eschimoși și Jurnal de călătorie (prima în franceză, a doua în engleză) cuprind observații inedite, extrem de prețioase, asupra faunei, florei, proceselor glaciologice, geomorfologice, meteorologice, precum și asupra vieții și obiceiurilor eschimoșilor. A strîns un material extrem de bogat și a realizat și un film în zonele cercetate.

Dintre cercetătorii Americii de Nord, nu trebuie uitat Ioan Xantus (1825—1894), nevoit să părăsească Transilvania în urma participării sale la Revoluția din 1848. A colindat multe țări asiatice, dar cele mai rodnice au fost cercetările sale pe tărîmurile americane. A descoperit peste 90 de insule de-a lungul țărmului californian, a identificat izvoarele rîului Arkansas și a descris mai bine de 130 specii noi de pești, păsări și plante.

Printre cercetătorii Africii s-au numărat în veacul trecut Dimitrie Ghika-Comănești (1840—?) și fiul său Nicolae Ghika-Comănești, în regiunea

corespunzînd astăzi Somaliei și sud-estul Etiopiei (1895—1896). Exploratorii au strîns un bogat material faunistic și floristic, permițînd spre pildă identificarea a 16 tipuri de plante necunoscute anterior, unele primînd nume românești, ca *Justitia Romaniae* și *Crotalaria Comanestiana*. Animakele vînaute prezentînd interes științific au fost împaiate și aduse în țară, pentru a îmboșgăi colecțiile existente la București. S-au efectuat de asemenea observații etnografice și relevee topografice, iar mai multe puncte cartografiate au primit denumiri românești, de pildă culmea Lahovary și Vadul Ghika (o trecătoare). Francisc Binder (1824—1875), originar din Sebeș, farmacist de profesie, dar și călător pasionat, a explorat tîneturile africane puțin cunoscute, între 1853 și 1861. A fost cel dintîi european care a pătruns în muntii Djebel Gule, din regiunea superioară a Nilului Albastru, iar ulterior în Podișul Azandé, pe Nilul Alb. Naturalist autodidact, el a descoperit maimuța *Colobus quezea* și a strîns o colecție substanțială de animale și plante. O serie de plante, inventariate în 1865, au primit numele său, ca de exemplu *Combretum Binderianum* și *Indigofera Binderi*. Tot F. Binder este cel dintîi care a descris triburile *mbuttu*. O vastă colecție de moluște — printre care 49 specii noi — a strîns în cadrul unei expediții întreprinse în Egipt, Etiopia și Sudan (1870—1871) Carl Friedrich Jickeli, biolog remarcabil și propagator al darwinismului în Transilvania. Dintre moluștele descoperite, menționăm pe cea denumită *Helix brucei Jickeli*, care a strînit un mare interes printre zoologi. A identificat de asemenea și mai multe specii de păianjeni. Cercetări valoroase în lumea africană au făcut de asemenea Sever Pleniceanu (1875—1927) și Ion Catina (1870—1933), ultimul și autor al unui interesant dicționar cafroman.

Ne-am referit, într-un articol anterior, la J.M. Honigberger (1795—1896), orientalist de

talie europeană și pionier al homeopatiei. Nu vom reveni decit asupra lui. Să-l amintim însă pe Benjamin din Fălticeni, care a călătorit prin America, Africa și Asia, cele mai interesante cercetări fiind întreprinse de el în Orient; acestea au fost consemnate în cartea sa *Cinq années de voyage en Orient* (1856), care s-a bucurat de notorietate pe la mijlocul secolului trecut, cuprînzînd multe fapte și date inedite.

Dintre orientaliștii veacului trecut, nu trebuie uitat nici Alexandru Sandor Csoma (1784—1842), născut într-un sat de lângă Covasna, cu studii de filologie la Göttingen, care a străbătut Orientul Apropiat și Persia, pentru a ca apoi să se oprească vreme mai îndelungată în India. A studiat vechi manuscrise tibetane, „dezvăluînd lumii tainele unui necunoscut univers de idei”, cum scrie Val Tebeica. A elaborat cea dintîi gramatică tibetană și cel dintîi Dicționar tibetan-englez, devenînd astfel un ctitor al tibetologiei. A murit tragic, în drum spre Lhasa, capitala Tibetului, la 58 de ani, o statuie aurită îi celebrează memoria într-un templu din Tokio. Să încheiem această trecere în revistă — doar exemplificativ — evocînd personalitatea medicului Ilarie Mitrea (1842—1904), născut în satul Rășinari, de veche tradiție românească. În Mexic el a strîns o mare colecție etnografică, pe care a adus-o în țară. Pe melegurile Indoneziei de astăzi a poposit mai bine de două decenii (1870—1893), descriînd regiuni neexplorate anterior, de pildă bazinul fluviului Barito și stringînd mult material naturalistic și etnografic, pe care l-a donat unor instituții muzeistice românești; multe dintre piesele rare colectate de el pot fi văzute și astăzi la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa” (unde se află și un portret al său), incluzînd specii de animale pe care le-a semnalat cel dintîi.

I. M. ȘTEFAN ■

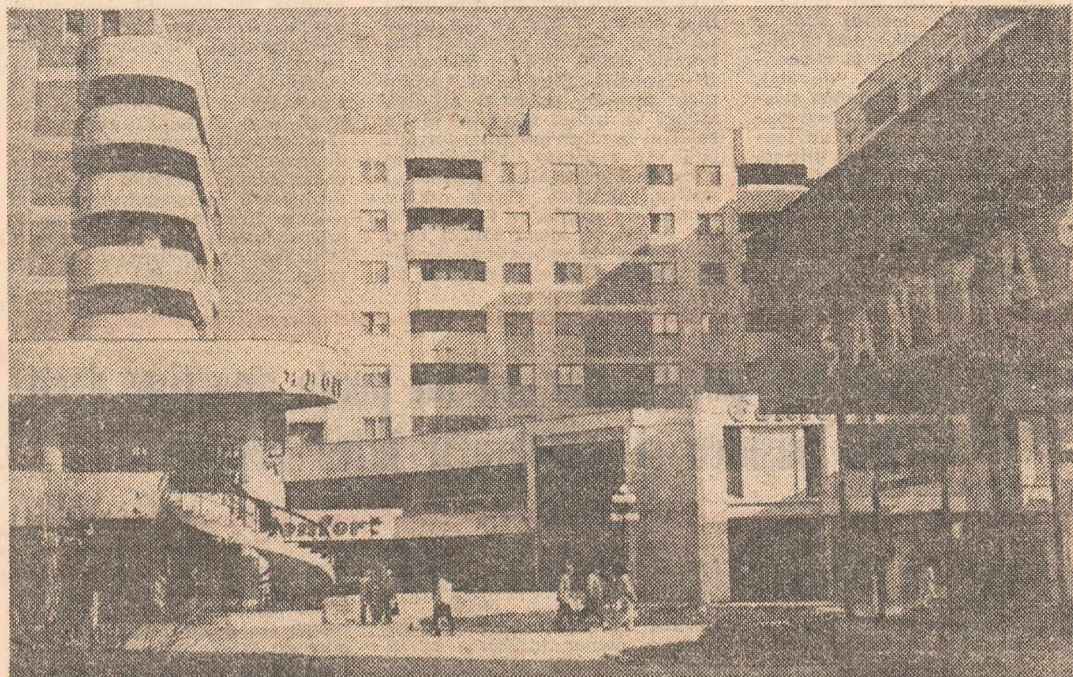
Cînd ați văzut ultima oară Alexandria?

Ne-am obișnuit atât de mult cu schimbarea spectaculoasă a orașelor noastre în ultimele două decenii încît totul a intrat într-un firesc ce ne îngăduie chiar să nu mai fim foarte atenți la unele lucruri. Alexandria este însă atât de proaspătă, în noua ei înfățișare, că nu poți să nu observi cu incertitudine transformarea chipului ei arhitectonic. Mai multe zone noi, blocurile de locuințe, edificiile publice ridicate în ultimii ani îți scot în cale, aici, un oraș pe care unii îl recunosc greu, dacă nu l-au văzut în ultimii cinci ani.

La primărie, tovarășul primvicepreședinte Constantin N. Constantin, omul ale cărui nopți petrecute doar pe unul din șantierele orașului, acela de pe Calea București, însunează cel puțin nopțile unui an, ne vorbește cu o extraordinară pasiune despre metamorfoza Alexandriei în care, pînă de curînd, „n-aveam nici unde pune flori”. Orașul are deja cinci zone de agrement frumos amenajate, ca să nu mai vorbim de parcurile sale pe locurile unor foste gropi și terenuri în paragină. Anul 1986 a fost primul în care florile au putut invada orașul, după o muncă inspirată de sistematizare. Vechiul centru — artera principală comercială, strada Libertății — pe care bătrînii își aduc aminte cum altădată se plimbau separat „pe o parte săracii, pe cealaltă avuții”, este azi vitrina noii arhitecturi, a altui mod de viață. Pavată pe 850 de metri cu mozaic venetian și închisă circulației rutiere, strada aceasta este emblema întîlnirii Alexandriei cu istoria ei nouă. O emblema cu care orașul va trece pragul milenului al treilea ținîndu-și fruntea sus.

Alexandria se află în plină construcție. Peste un an, peste doi ani sau peste trei, ea va etala din ce în ce mai multe noutăți. Dar, de pe acum, se vede bine chipul pe care îl va avea. Modernizarea are și partea ei mai nevăzută, cum spune tovarășul Constantin N. Constantin. Frapază construcțiile, arborii, lampadarele, superbele salbe de lampadare. Dar noul arhitectural este doar o componentă a modernității, ea, această componentă, influențînd puternic altele, chiar viața oamenilor, psihologia, gusturile, comportamentul lor. „Acum doi ani mai trebuia să dăm două mii de amenzi pentru aruncarea în stradă a gunoaielor, după un obicei rămas din vechiul țîrg. Anul acesta n-a mai fost nevoie.” Cărțile se vind azi în cinci librării admirabile. Să cumperi cărți la librărie nu este decît lucrul cel mai banal în alte orase. Dar la Alexandria încă mai este emoționant. Prea puțină vreme a trecut de cînd, ca să cumperi o carte, trebuia să cauți un fel de baracă. Nici nu i se putea zice librărie.

Unul din cele mai frumoase

magazine de mobilă pe care le avem în țară se află azi la Alexandria. Cu spații admirabile, cu expoziție de adevărat țîrg internațional, cu un interior de rafinată frumusețe — găzduind și expoziții de fotografii — acest mare magazin de pe strada Libertății oferă nu doar mobilă, ci și covoare, perdele, corpuri de iluminat, tot ce este necesar la aranjarea locuinței. Alături, cam pe locul fostei crîșme „Butoiul”, se află — la etaj! — o

berărie. O berărie în care nu se fumează. Și în care bunul gust și curățenia i-ar uimi pe mulți bucureșteni care trec pragul berărilor-scrumieră de pe malurile Dimbovitei.

La Complexul „Burnas” s-a pus mobilierul și s-au montat lustrele. În noaptea de 31 decembrie 1982, „Aici am stat în acea noapte, cu ceilalți muncitori — fiindcă și eu am fost și mă consider și acum muncitor — și cu Dumitru Păun, pre-

ședintele C.O.M.-ului de la fabrica de mobilă, își aminteste tovarășul Constantin N. Constantin. Pentru noi n-a fost noapte, ci zi. De muncă. Dar a doua zi totul era gata”. Complexul este și acum un fel de expoziție a curățeniei și bunului gust. Pe lângă restaurant — cu două saloane superbe — berărie, discobar, cofetărie, patiserie, lactobar, autoservire, mai are un centru de piine și chiar un șah-bar, cu 30 de mese, fie-

care cu ceas, la care se poate juca în condiții de concurs. De unde le-a venit ideea? „Sînt foarte mulți șahiști la noi”, ni se spune. Or fi oare mai puțini în alte orase mai mari? Nu știm. Ceea ce rămîne sigur este că aici e agreabil, oamenii se simt bine și își gîndesc orașul pe gustul, pe inima lor. Ceea ce poți vedea în prezent probează un bun, un foarte bun gust! Poate în această participare la gîndirea modernizării orașului stă și explicația participării masive a cetățenilor la înfrumusețarea lui. „Tot orașul participă, de la elevi la oamenii vîrstnici”, ne spune tovarășa ing. Zamfira Fierăstrău, la Secția de gospodărie comunală și locativă. În 1986, această participare voluntară a însemnat aproape cinci milioane de ore de muncă și, între altele, șapte milioane de flori. „În ultimii cinci ani, am modernizat în bună măsură, și rețeaua stradală, adăugînd tovarășul Dumitru Radu, șeful secției. S-au betonat 25 000 de metri pătrați. Dar, dacă v-a plăcut strada Libertății, s-ar cuveni să reținem și amănuntul că, la un concurs internațional, de arhitectură, ținut în 1984 în Bulgaria, acest proiect a luat locul întâi. Șef de proiect: Valentin Nicolici, arhitect la Secția de proiectare a Consiliului popular județean”.

„Acum lucrăm zona gării. Multe vor arăta altfel, încă din anul viitor. Dar totul se obține cu puținul fiecărei zile. De pildă, azi am plantat pe strada Dunării 25 de tei mari”. Sînt cuvintele tovarășului Constantin N. Constantin, ale omului care, de ani de zile, pare să fi uitat de el, într-o „furie” superbă de a mina mai repede fiecare roțiță a marelui mecanism care poate schimba fundamental în bine fața și viața unui municipiu.

Alexandria este un oraș pe care trebuie să-l vezi des. Altfel riști să nu-l mai recunoști.

DORIN GHERGHINESCU ■

Două lucruri pot să semene într-atît încît să pară identice, iar înțelesul lor să fie, totuși, foarte diferit. Spre exemplu, două biblioteci.

Institutede cercetări au toate sau aproape toate bibliotecile de profil. Acestea sînt cu atît mai utile cu cît sînt mai bine dotate și mai frecventate. Adevăruri comune, aparent infailibile. Știm însă că e posibil ca o bibliotecă să fie perfect dotată, cercetătorii să aibă toate motivele ca s-o folosească, fondurile ei să se îmbogățească pe zi ce trece, dar în totu, efectele ei să rămînă, totuși, mediocre. Fiecare din noi cunoaște o mulțime de lucruri în felul lor perfecte, care nu folosesc pînă la urmă nimănui.

Inginerul Gheorghe I. Gheorghe s-a întrebă încă din facultate asupra modalităților prin care poate fi stocată și utilizată cu maximum de profit o informație tehnică. Și pentru că s-a întrebă, a aflat răspuns. Inginerul Gheorghe I. Gheorghe este un om pasionat. Despre mulți oameni se spune că sînt pasionați. În fapt, puținii dintre ei pot să probeze cu fapte asta. Pasiunile care nu duc la fapte ar trebui să poarte nume mai puțin angajante. Un rezultat al muncii de pasionat a lui Gheorghe I. Gheorghe e o Bancă de date unică în țară. El lucrează încă de la absolvire în Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru mecanică fină și scule din București. Acum conduce secția de cercetare-proiectare aparatură de măsurare și control dimensional. Banca de date se găsește chiar aici, în secție, și conține cam tot ce-au tipărit în țară și în lume proiectanții și fabricanții de aparate de măsură și control dimensional. Gheorghe I. Gheorghe insistă de șapte-

sprezece ani la constituirea unei Bănci de date în profesia sa. Ca să înțelegem importanța și cuprinsul pasiunii lui Gheorghe I. Gheorghe, e suficient să spunem că astfel de bănci de date nu-s prea multe nici în lume. În momentul de față ea e recunoscută ca atare, ca depozit de informații în domeniu și înregistrată pe plan internațional. Timp de șaptesprezece ani, prin urmare, inginerul a corespuns, tenace și aplicat, cu mai toate firmele din brînsă, astfel că acum oamenii secției sale pot să știe, în momentul în care își pun problema să proiecteze un nou aparat de măsurare și control dimensional, tot ce s-a gîndit și făcut în problema respectivă. Ei nu trebuie să ia la rînd miile și zecile de mii de fișe și proiecte ale băncii de date. E destul să se adreseze calculatorului. Fiindcă toată această uriașă rezervă informațională e controlată de un calculator.

„Ești ceea ce știi, spune Gheorghe I. Gheorghe, și știi ceea ce înveți. Institutul nostru a fost înființat în 1971 pentru că apăruse necesitatea unui astfel de institut de cercetare aplicativă. Proiectăm și producem modele și serii mici, pregătind totodată fabricația de serie mare. Tot ceea ce facem este „la zi”. Or, pentru ca un aparat să fie la zi, trebuie ca oamenii ce-l proiectează și-l construiesc să știe cum stau problemele, care-i chestiunea cheie a zilei. Ingeria într-un institut ca al nostru cere tot timpul învățatură într-un chip special, activ, orientat. Aș putea spune că pregătirea cadrului pentru acest tip mai aparte de informare e tot atît de important ca procesul informării propriu zis. Trebuie, adică, să știi la fel de bine ce nu te interesează, ce te poate împiedica să ajungi la miezul lucrurilor.

La fel de important este să înțelegi oamenii care să aprecieze utilitatea ideilor tale și să le asigure cale liberă. Noi am avut un sprijin total din partea direcției Institutului, în chip special a directorului, dr. ing. Doru Palade. Fiindcă nu a fost suficient că am construit această Bancă de date pentru noi. Trebuia să găsim o cale ca s-o punem la dispoziția tuturor aceluia cu care colaborăm. Lucrăm într-o industrie de virf, unde e vital ca informația să

Banca mecanicii fine

cînd se vorbește de ideea organizării unor conferințe. De fapt, mai spune Gheorghe I. Gheorghe, prima noastră Conferință A.M.C.-Lungimi de acum cîțiva ani, deși a beneficiat de prezența a peste 200 de specialiști, a semănat cu multe altele și pot spune, fără să supăr pe nimeni, că unii invitați au mai și ațipit în timpul lucrărilor. Asta m-a necăjit mult. Simțeam că putem da ceva nou și bun, dar că nu găsisem încă tiparul necesar unei conclucrări eficiente. În ediția din acest an, intimplată pe 13-14 noiembrie, deși numărul invitaților a fost același, componența lor a diferit. Practic, am schimbat tot cadrul și am pregătit materialul științific astfel încît interesul participanților să fie garantat. Ca să nu mai spunem că nici participanții nu mai sînt aceiași ca la prima ediție: cei care au arătat pasiune pentru acest gen de întîlniri, au primit invitații, cei care au sosit în București pentru o mică excursie, nu. Cum spuneam, cercetarea pe care o facem e una direct aplicativă. Din care cauză, la conferința recentă am urmărit ca între cei care vor să arate ce au făcut și cei care vor să vadă ce s-a făcut, să existe o cale de comunicare directă. În esență, tot la perfecționarea modalităților de transmitere rapidă și eficientă a unor informații importante am ajuns. Trebuie să prevedem, cu ani înainte, direcțiile pe care e util să meargă cercetarea. Fiindcă o direcție nu e ceva abstract: ea înseamnă un număr de lucrări și, în final, un număr de aparate. În momentul de față se conturează o direcție esențială a cercetării noastre aplicative: producerea de roboți pentru control automat”.

Se înțelege că inginerul Gheorghe I. Gheorghe a putut

să gîndească la toate acestea singur, dar de făcut, nu le-a putut face singur pe toate. L-au sprijinit ing. Doru Dragu, tehnicianul Teodor Rădulescu, inginerii Bianca Răchitan și Alexandru Ciminian. Într-un fel sau altul, ajutorul a venit din partea mai multor oameni, numai că unii s-au considerat implicați în problemă, am spune, de la sine, din imbold profesional, iar alții prin „sarcină de serviciu”. Gheorghe I. Gheorghe e foarte lucid cînd vine cazul să aprecieze înălțimea de pasiune, atît în secție, cît și în masa celor invitați la conferințele A.M.C.-Lungimi. În ce privește secția, „procentele implicării” stabilite de el, deși par foarte drastice sînt stimulatoare. „Știu, spune Gheorghe I. Gheorghe, că deși unii trebuie să se deplaseze doar cîțiva metri ca să se informeze la Banca de date, se îndeamnă totuși greu. Important este că Banca aceasta există. Acum ne vom concentra spre a o face și mai folositoare. Gîndiți-vă că în cele 240 de casele, orînduite pe 16 subdomenii, stocăm informații direct utile provenind de la 111 firme. Intenționăm să realizăm o relație telefonică în toată țara, la întreprinderile și centrele de cercetări din domeniu, astfel încît să ne integrăm informațional pe un plan foarte larg: atît, cu cele peste 20 de Bănci de date de profil din lume, cu care avem legături stabile, cît și cu pasionații din provincie și din Capitală. Opinia mea este că numai știința stimulează pasiunile în profesie și că odată deprinși să gustăm noul, proiectanții noștri rămîn la nou. Toată chestiunea e să asigurăm cadrul și să stimulezi nevoia. Restul se intimplă aproape de la sine”.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cînd am ajuns la Sinaia, nin-gea. Prima zăpadă a lui noiembrie. Orașul devenise alb și liniștit ca în vederile pe care excursioniștii sentimentali le trimt, cînd trec pe-aici, celor dragi. Era pe inserate. În biroul directorului Oficiului județean de turism Prahova se lucra. Cum aici turiștii au prioritate, eu ca ziarist am cam avut de așteptat pînă să intru. — A venit iarna pe Valea Prahovei, tovarășe director Ion Scăunaș. Alt anotimp, alte probleme, alte griji... Bărbatul din fata mea schitează un zîmbet care-i flutură doar o singură clipă peste chip. — Sinaia e o stațiune pentru patru anotimpuri, așa încît venirea oricărui nu ne îngrijorează. Ne dă numai semnalul de trecere la un alt program de acțiune, stabilit din vreme.

Ion Scăunaș lucrează în turism de două decenii și mai bine. Director al O.J.T. Prahova e de 13 ani. Anul trecut, întreprinderea pe care o conduce a ocupat primul loc în întrecerea socialistă pe țară. Peretii biroului sînt plini de diplome și distincții. Convorbirea are ritm, găsindu-și continuu puncte de relansare în ceea ce-am văzut în unitățile de turism prin care trecusem pe parcursul zilei. — Cu puțin timp în urmă a avut loc, la hotelul „International”, gala orchestrelor, una din acțiunile inițiate de către Oficiul dumneavoastră de turism... — „Și care sperăm să aibă, ca și altele altele, viață lungă. A ieșit bine, a avut succes, oaspeții stațiunii s-au putut convinge, într-un singur spectacol, că au ce asculta în restaurantele și barurile noastre. Muzică realmente frumoasă, dansantă, interpretată cu talent și profesionalism. — Pentru că ați adus aminte de „International”, sefa unității, Ana Burlacu, mi-a arătat astăzi ceva ce n-am mai văzut nicăieri altundeva: camera de iarnă, o cămară... — Știu foarte bine. Camera de acolo a ocupat primul loc în întrecerea organizată la nivelul județului. Ideea a fost a noastră, a tuturor. Ne-am zis — de ce să depozităm proviziile pentru iarnă așa, așandala, și să nu o facem gospodărește, dar și cu gust? De ce, atunci cînd trecem unii prin cămărele altora, în obișnuitele schimburi de experiență, să nu ne bucurăm privirile de felul în care fiecare ne-am gândit aranjarea acestei încăperi? Și astfel, de la o idee la alta, s-a ajuns la formula de azi. Formula în cadrul careia este extrem de importantă diversitatea produselor depozitate, calitatea lor și aspectul comercial, fără de care turismul nici nu poate fi conceput. V-am spus că sînt vechi în profesia asta. Dar vreau să cred că nu sînt învechit. Deviza mea și a colaboratorilor mei este că turismul nu se poate face — atunci cînd vrei să-l faci ca lumea, adică, avînd permanent gîndul la cerințele cetățeanului — dacă nu investești în această activitate inteligență și suflet. Astfel s-au născut, de fapt, toate inițiativele noastre, care, cu timpul, s-au transformat în acțiuni tradiționale, ce disting Sinaia și Valea Prahovei de celelalte zone turistice ale țării, în binele turismului românesc. Pornind de la

ideea cămărilor-expozitii, dar care nu sînt cămări-muzeu, ci sînt și extrem de funcționale, am ajuns la o altă întrebare: de unde să stie consumatorul ce avem noi în cămară? Și a apărut, la fiecare unitate de alimentație publică din rețeaua

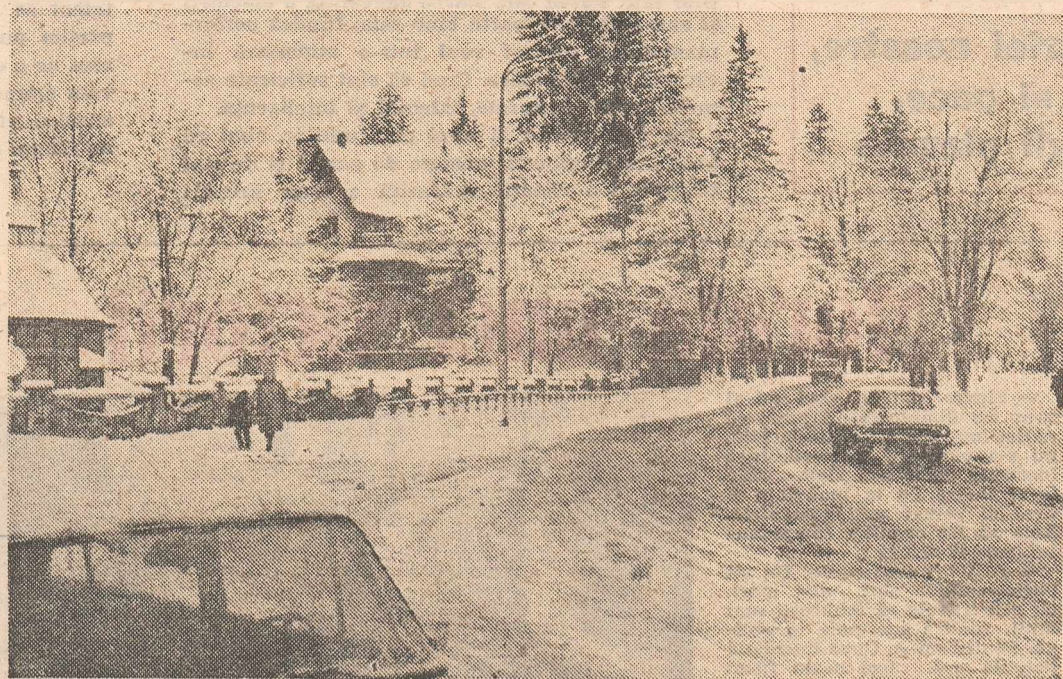
pentru vizitator. El stie, dintr-o simplă ochire, ce produse i se pot oferi în acea zi și poate compara ceea ce i se pune pe masă cu ceea ce a văzut în „vitrina bucătarului”. În felul acesta numărul reclamațiilor primite de noi a scăzut simțitor, fiind,

dată într-un an, să organizăm o expoziție reprezentativă, care să fie capabilă să arate vizitatorilor nivelul de pregătire profesională al bucătarilor noștri. Expoziția se cheamă „gastro-rama” și va avea loc, anul acesta, în ziua de 30 noiembrie. — Cit de stimula-

nier”, desfășurată pe parcursul unui întreg an, a determinat veritabile mutații în comportamentul și interesul cabanierilor cu privire la cit mai buna primire și găzduire a turiștilor. Cabanierii și-au realizat planul economic fixat chiar dacă, de mai bine de zece ani, este interzis consumul de băuturi alcoolice în incinta acestor cabane. — Spuneți de manifestări care au devenit tradiționale. Una dintre ele este bine cunoscută cititorilor revistei noastre: Festivalul automobilelor de epocă, aflat, anul acesta, la a patra ediție... — „La care au participat 82 de autoturisme, cel mai vîrstnic datînd din 1913. Cea mai tînără dintre aceste manifestări, organizată prima dată anul acesta, este Tîrgul interjudețean de filatelie, la care s-au înființat filatelii din 21 de județe. Cea mai veche și care, în particular v-o spun, mi-e și cea mai dragă, este Festivalul de chitară clasică, gen de festival pe care îl întîlnesti în puține locuri din lume, vreo nouă la număr după stirea noastră. Ultima ediție, a cincea, a adunat 100 de interpreți, intenția noastră fiind ca, în anul viitor, să ne bucurăm și de participarea unor chitariști de peste hotare. Sinaia — ca stațiune reprezentativă a Văii Prahovei — este, vă spuneam, o stațiune pentru toate anotimpurile. De altfel, chiar manifestările pe care vi le-am amintit se desfășoară fiecare în altă perioadă a anului, atrăgînd zeci de mii de turiști din țară și de peste hotare, oameni care se bucură, cu aceste prilejuri, nu doar de ospitalitatea și buna servire din unitățile noastre, ci și de participarea la acțiuni originale, frumoase. Știti ce ne gîndim să organizăm în curînd? Un festival al valsului!! Sîntem convinși că va atrage multă lume și că își va dobîndi repede renumele pe care însuși regele dansurilor îl deține de atîta timp. Tradițiile și renumele stațiilor noastre se cer respectate pe mai departe, dar și îmbogățite an de an. Turismul și rutina sînt dusmani de neîmpăcat. — A venit iarna, tovarășe director, ați uitat începutul discuției noastre? — Iarna e anotimpul în care Valea Prahovei pare un teritoriu de vis. Pîrtiile de schi, bob și sanie își așteaptă oaspeții. Anul acesta turiștii care vor ponosi în Sinaia vor avea și posibilitatea de a patina într-un loc special amenajat. Cît despre celelalte — confortul stațiilor noastre este, grație condițiilor materiale de care dispunem, la cel mai înalt nivel, cit despre gurmanzi — dacă vor vedea „vitrinele bucătarilor” și-și vor arunca privirile prin cămărele noastre, care sînt deschise tuturor vizitatorilor — nu vor ezita să rămînă aici cît mai multă vreme. Și, să nu uităm tocmai asta, pentru noi, organizatorii, reuelionul a sî început. Dar, despre el încă nici o vorbă, fiind încă în căutare de surprize cît mai plăcute.

Afară e noapte de-a binelea și Sinaia cea albă este o invitație vie la depina trăire a bucuriilor iernii ce se, apropie, iar aici a și poposit.

DAN MUCENIC

O veste bună dintr-un paradis al vacanței

La Sinaia a nins!

Cămara bine gamisită, meniurile pregătite cu pricepere și servirea plină de solicitudine sînt dovezi vizibile că „Internationalul” din Sinaia știe să fie mereu o gazdă bună, ospitalieră. Semn limpede că oamenii acestei unități sînt adevărați gospodari

Fotografii de VICTOR RADULESCU

noastră „vitrina bucătarului”. La intrarea în restaurant, meniul zilei este afișat așa cum se va găsi, peste cîteva minute, în farfurii. Ni se pare o modalitate foarte modernă și civilizată, nu atît de reclamă, cît de respect

cum se spune, pe cale de dispariție. — Și, bănuiesc, drumul ideilor continuă. — Cum altfel? Ne-am mai zis, cu ocazia săptămînalelor noastre consilii ale șefilor de unități: din aceste vitrine ale bucătarilor putem, o

tive sînt, în mod real, aceste întreceri? — Să nu ne bănuim de lăudărosenie, dar rezultatele noastre foarte bune se datorează, în mare parte, și spiritului competitiv care-i animă pe lucrători. Întrecerea „cel mai bun caba-

Autoturismul rula pe soseaua perfect dreaptă. Cei doi frați se întorceau acasă, după ce, cu o zi înainte își rezolvaseră problemele la municipiul situat cam la 100 de kilometri de comuna natală, Bratu, care se afla la volan, absolvent al Politehnicii, proaspăt inginer, fuse convocat să-și ridice diploma. Era cel mai mare dintre cei cinci băieți cu care se mîndrea familia Dunescu. Și într-adevăr, avea cu ce se fali bătrînul Dunescu, fost mecanic de locomotivă, actualmente pensionar. „Sînt ca niște brazi. Toti copii foarte reușiți”, obișnuia el să spună. „Unul inginer, altul maistru miner, doi studenți, iar Vladimir, mezinul familiei, termină anul asta liceul și se pregătește pentru examenul de intrare la facultate. Nu m-au făcut niciodată de rusine și sper că nu mă vor face nici de acum înainte”. Tocmai pentru a se interesa mai detaliat de acest examen, îl însoțise cel mai mic fiu al Dunestilor, pe frate-său, în călătoria sa la municipiu. Aminaseră călătoria spre casă pentru dimineață. Lui Bratu, deși pilot talentat și cu experiență, nu-i plăcea să conducă noaptea. „Am văzut pe drumuri atîtea întîmplări neplăcute pe trecute noaptea, în acești cinci ani de cînd conduc, încît mă feresc de întineric ca de foc. Data trecută, îți amintesti, Vîduț, cînd am dus-o acasă, la Izvoru, pe mătusa Lenuta, 10 km de la noi din sat pînă la casa ei, o nimica toată. Ei bine, pe parcursul acestei scurte călătorii, am avut două „evenimente” care se puteau termina foarte

urît. Primul: un biciclist parfumat bine de tot mi-a făcut un viraj brusc la stînga, dîndu-și probabil seama în ultimele secunde că e pe cale să treacă de casa lui, aflată undeva pe o ulicioară laterală. Dacă nu rulam extrem de atent și cu viteză moderată, îl luam cu fulgi cu tot. Al doilea: unui mistreț, după mărime de cel puțin 150—200 de kilograme, i-a venit pofta probabil să guste și din porumbul aflat în lanul de vis-a-vis. Eram prin dreptul rezervației pe care o știi. Văd deodată o namilă zbughind-o la noi mai mult de 10 metri prin fata mașinii. Deși voluminoasă, lighioana e extrem de iute de picior. Dacă dădeam peste el mă făceam praf. Aștia au un corp extrem de dur, dar și elastic în același timp. Am văzut cum arăta un autoturism de mare litraj, cu sasiu, vorba aia, de construcție solidă, care făcuse cunoscută cu un mistreț, ce, la fel ca asta, traversa soseaua. Nu as dori nici unui confrate în ale volanului o asemenea pupătură”. „Bratule, te admir sincer pentru tot ce ai realizat în viață, pentru franchetea ta, felul tău de a fi optimist, prietenos, săritor, ea să nu mai vorbesc de modul strălucit în care ai terminat această facultate dificilă. Automatica nu-i deloc ușoară. Pe tine te-a ajutat pasiunea, dăruirea ta totală pentru studii. Tu n-ai știut niciodată ce înseamnă greul. Te-au ajutat mintea, voința, perseverența ta ieșite din comun. Chiar și pe plan sentimental ai realizări ne-

obișnuite. Te iubeste o fată căreia cu greu ar putea să-i găsească cineva vreun defect. Frumoasă, modestă și ea cu examenul de stat luat cu brio, dar mai ales cu un caracter ales. Ce mai, te admir și în același timp te invidiez. Un singur lucru nu-mi place la tine. Fumezi, și încă extrem de mult. Uite, sîntem la jumătatea drumului, am făcut cam 50 de km și ai fumat un pachet de țigări. Aproape că nu te mai văd din cauza fumului. În plus, mă ustură ochii și am început să

Cronica șoșelei

Fumători, luați aminte!

tuseșc. O să-mi spui că fumează și oameni deosebiți: profesori universitari, medici vestiți și alte personalități de seamă. O să-mi dai exemple probabil și unele cadre didactice care le explică elevilor nocivitatea fumatului, dar cum ies cu catalogul sub braț din clasă, primul lucru pe care îl fac pe coridor, e să aprindă o țigară și să tragă cu nesat din ea”. „Ai dreptate, Vlăduț, am deprins năravul asta în studenție, cînd învățam noaptea, cînd lucram la proiecte, iar acum nu mă pot apuca de un lucru mai serios fără să aprind o țigară. Știu și despre accidente întîmplare din cauza fuma-

tului. Apropo, ai auzit ce i s-a întîmplat conferențiarului Pandrea? „Nu, nu știu nimic”. „Mergea cu nevastă-sa la părinți. Motivul călătoriei, banal. Se duceau să-și aducă varza pentru murat. El fumează la fel de mult ca și mine. Pe drum, scrumul îi cădea mereu pe pantaloni, căci scrumiera de la mașină o desființase, făcînd pe amplasamentul ei o altă instalație. Cum unele particule de scrum erau încă arzînde, nevastă-sa i le scutura de pe haine pentru a nu se trezi cu ele găurite. La un moment dat, un mic cilindru de scrum i-a căzut pe partea stîngă, în dreptul usii, unde femeia nu ajungea. „Radule, vezi că îți arzi pantalonii, dă scrumul la o parte, eu nu ajung”. Conferențiarul se tot uită după particulele cenușii dar nu reușește să le depisteze. Întrigat, omul începe să-și examineze partea inferioară a pantalonilor, încet, încet, privirea deplasîndu-se de la sosea spre locul pe care căzuse scrumul, ce se încăpătîna să rămînă nedecoperit. În secvența următoare, omul simte o piscătură, semn că cenușa arzîndă străpunsese stofa și ajunsese la pielea Bărbatul scoate un țipăt ușor, îndreptîndu-și mina spre zona cu pricina. Concomitent, își înclină capul în direcția arsurii. Aceste gesturi e au loc într-o secundă, sînt suficiente însă pentru a scăpa mașina de sub control. Autoturismul sare peste șanț, înfigîndu-se cu partea stîngă într-un pom. Soția conferențiarului e internată de urgență la spital, cu numeroase fracturi. Bărbatul scapă doar cu niște

zgîrieturi. Ca să vezi ce urmări poate avea o întîmplare banală!

După ce a ascultat cu interes povestirea lui Bratu, mezinul rămîne cîteva minute pe gînduri, apoi se adresează fratelui mai mare: „Deci încă un argument ca să te lasi de fumat. Să-ți spun sincer, la un asemenea deznodămînt nu m-as fi așteptat! Culmea, însă, în timp ce îmi povesteai cu lux de amănunte drama conferențiarului, tu continuai să fumezi. Aerul a devenit de nerespirat. Deschide, te rog, puțin geamul”. Soferul încearcă să facă acest lucru dar nu reușește. „Probabil că maneta s-a blocat. Ori la macara s-o fi întîmplat ceva. Nu-mi dau seama”. Irritat, pilotul mai încearcă o dată, aplecîndu-și bustul spre stînga, să rotească maneta, dar tot fără rezultat. Nu se împacă cu ideea că la o mașină nouă se poate întîmpla așa ceva. „A dracului manetă!” „Las-o în pace, Bratule. Deschid geamul pe partea mea”. „Nu se poate, ești răcit, iar afară e frig”, reușesc eu pînă la urmă să-i vin de hac, chiar dacă o rup”. Și soferul se lasă cu tot corpul pe maneta buclucașă, timp în care și el, aidoma conferențiarului, pierde controlul mașinii care pătrunde pe un teren arat, iar de aici, se prăbusește într-un canal pentru irigații. Vladimir scapă cu viață. Doar niște echimoze pe față și pe miini amintesc pătania prin care a trecut. Mai puțin norocos, Bratu moare înecat.

VICTOR BEDA

DA!

**pentru viitorul patriei noastre,
pentru dezarmare și pace,
pentru viața întregii planete**

Halterofilia

În urmă cu două săptămâni, lotul de haltere al țării noastre sosise la Sofia cu mari ambiții și mari speranțe. Îndrumați, din partea Federației, de Dragomir Cirosian și antrenati de Ștefan Achim și Dumitru Constantin, șapte halterofili, dintre cei mai buni, se pregăteau să atace titlurile mondiale pentru a ridica acest sport la prestigiul pe care-l merită și pe care și l-a creat în ultima vreme la noi. Dumitru Negreanu (categoria 55 kg), Czanka Attila (60 kg), Andrei Socaci (75 kg), Constantin Urdaș și Petre Becheru (82 kg), Nicu Vlad (100 kg) și Vasile Gropă (110 kg) au fost cei aleși să ne reprezinte, fiind cont de performanțele lor din ultima vreme și de forma pe care au arătat-o în pregătirile preliminare. Izbînzile lui Andrei Socaci și Nicu Vlad mai cu seamă, la ultimele campionate mondiale și la europenele din acest an, dar și aceea a juniorului Czanka Attila, la naționalele de la Cluj-Napoca, erau semnele cele mai promițătoare că la Sofia, în sala „Universiada”, unde aveau să se întîlnească toți participanții la mondialele de anul acesta, halterele românești vor fi reprezentate în cel mai strălucit chip. În parte, sportivii români au și confirmat încrederea tehnicienilor, producînd o impresie cu totul deosebită, și, cînd vorbim de asemenea surprize plăcute, tre-

Trei trepte ale halterelor românești: Nicu Vlad, Andrei Socaci și Czanka Attila.

buie să amintim pe Czanka Attila (de două ori medaliat cu argint) care, în confruntarea cu favoritul categoriei, bulgarul Naom Salamanov, a ridicat 130 kg la stilul smuls, obținînd titlul de vicecampion mondial și un nou record național la juniori, ceea ce ne dă mari speranțe pentru competițiile viitoare, avînd în vedere anii destul de puțini pe care îi numără față de rutinajii lui adversari. Andrei Socaci, o altă mare promisiune, n-a mai reușit de astă dată decît să obțină bronzul, de trei ori, performanță destul de modestă dacă o comparăm cu acelea realizate în alte înfrunțări internaționale. Decepțiile noastre au fost însă spulberate în final de supercampionul Nicu Vlad, care l-a învins, într-o luptă spectaculoasă, pe sovieticul Boris Sereghin, în toate cele trei probe (200,5 kg la smuls, 237 kg la aruncat și 437,5 kg la total), obținînd și un nou record mondial la smuls, prin aceea jumătate de kilogram în plus cu care a depășit greutatea de 200 kg, considerată de multu un prag de netrecut în clipa de față. Acum, cînd sorții i-au suris campionului nostru și cînd laurii au consfințit efortul și talentul său, prezența sportivilor români la Sofia a însemnat nu doar o comportare strălucită, ci mai cu seamă un nou drum către marile performanțe.

Pagină realizată de
RADU G. ȚEPOSU

Morala unei victorii

Toată lumea știe ce înseamnă să renunți la dezarmare sau să reduci cheltuielile militare, așa cum a hotărît, înțelept, conducătorul statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Fiecare își dorește liniștea, fiindcă nimic nu e mai de preț decît să te poți manifesta în deplinătatea calităților tale. Pacea este starea adevărată a omenirii și sportivii simt foarte bine asta, fiindcă performanțele lor nu pot veni într-o atmosferă încărcată și apăsătoare. Cred că sînt suficiente armele noastre naturale, talentul și inteligența.

Eu, ca membru al unui club militar, simt că hotărîrea conducerii noastre de partid și de stat reprezintă o victorie strălucită a unor intenții

frumoase care ar trebui urmate de toată lumea. Mă gîndesc că forța unui sportiv, pe timp de pace, e mai mare decît forța unui glonte, pe timp de război, însă nu știu dacă acest lucru ar mai fi valabil și în caz de măcel, cînd întregul nostru talent ar fi pus în slujba răului, adică să împărțim pumni în dreapta și în stînga, deși nu asta ne e calificarea, și nici dorința. De aceea ne vom opune întotdeauna războiului, prin puterea noastră, știut fiind că un sportiv știe să ciștige nu numai medalii, ci și bătaii.

NICU VLAD

— Sincer să fiu, cînd mi-ai spus azi dimineață, în gară, că ne întîlnim după amiază la sală, mi s-a părut că glumești. Însă lucrurile chiar așa stau, abia te-ai întors de la mondiale și ti-ai și reluat antrenamentele. Asta să fie condiția campionului, numai muncă?

— Altfel, nu se poate. Cu cît performanțele sînt mai mari, cu atît trebuie să muncești mai mult, fiindcă succesele te obligă. Pentru mine, Cupa mondială bate la ușă. Ieri n-am făcut nici un antrenament și, dacă lași azi, lași miine, începi să-ți pierzi forma. Eu nu-mi mai pot permite să fiu indiferent. Sînt obișnuit cu munca și, din cauza asta, orice zi fără antrenament se simte. Se simte și se răzbuună.

— Nu e monoton să ridici mereu bara cu greutate?

— Depinde de categorie. Pentru noi, care ne pregătăm de regulă la lot, nu e deloc monoton. Orice încercare înseamnă o pregătire psihică aparte. Mai ales la maximele.

— Ce sînt maximele?

— Sînt acele antrenamente în care fiecare încearcă să ridice cît mai mult, cît mai aproape de performanța sa cea mai bună. De multe ori, la astfel de pregătiri, un halterofil ridică peste propriul său record, așa cum mi-

Nu-i mîngiere mai mare pentru o mamă decît atunci cînd fiul ei își face datoria.

ambii, pot ajunge un performer.

— Nu știu dacă rezultatele acestea erau chiar un argument pentru viitorul tău. În definitiv, mulți halterofili au mai obținut asemenea medalii, fără să fi ajuns totuși mari campioni. Eu aș vrea să aflu cînd ai simțit de-adevăratele că vei pătrunde în elita acestui sport?

— Ei, da. Acest lucru cred că s-a întîmplat după Olimpiada din Los Angeles din 1984, cînd am „aruncat” 220 kg. Asta m-a încurajat foarte mult și-am simțit atunci că pot ridica și mai mult. Atunci, în ambia mea, am simțit și simburile unei vocații, dacă nu e prea mult spus.

— Cînd ești înfrînt de adversari, suferi? Ești mîhnit?

— Sînt necăjit, dar asta mă ambiționează și mai mult. Să știți că eu după nici un eșec n-am simțit nevoia să abandonez. E foarte simplu să faci acest lucru, oricine poate abandona, însă important e ca tocmai atunci să te remontezi și să reiei lupta. Dezamăgirea, în sport, e un fel de lașitate. Nu impresionezi pe nimeni retrăgîndu-te, oricît de bun ai fi fost înainte. Lumea te apreciază după ce faci, nu după ceea ce ai fi putut face.

— Ajunge ambiția în sport?

— Nu ajunge, dar contează foarte mult. Fără ambiție nu se poate face nimic, fiindcă nu ai întotdeauna momente de fericire, bucuria alternează cu supărarea și-atunci, dacă nu ești un caracter tare, dacă nu poți depăși prin ambiție stările acestea, ești pierdut pentru sport. Sînt multe talente care sîrșesc în modul cel mai trist, pentru că n-au ambiție sau voință, spuneti-i cum vreți. Să nu uităm însă că sînt și ambițioși fără talent care, de la un moment încoace, sîrșesc zîmbetului. Sînt un pic caraghioși.

— Înțeleg că tu ai și talent și ambiție. Cum ai ajuns însă la haltere, cum s-a întîmplat ca aceste calități să se întîlnească cu acest sport? Puteai face și altceva, nu?

— Eram elev la Școala gene-

rală din Pîscu, satul meu natal, cînd, într-o duminică, a venit la noi antrenorul Gică Gospodinov, pe atunci la Galați, apoi la Rapid, ca să vadă ce putere avem noi. A venit c-o bară și ne-a pus pe fiecare s-o ridicăm. Am ridicat 42 kg, cu 6 kg mai puțin decît greutatea mea. Am luat locul al III-lea. Întîmplarea aceea m-a distrat, mi s-a părut interesant să te pună cineva să ridici o bară.

— Bănuiai atunci ce drum vei apuca?

— Nu, nu bănuiam și nici nu-mi dădeam seama ce vrea acel bărbat de la mine. Erau băieții mai mari care ridicau 100 kg și mă gîndeam că eu niciodată n-o să pot ridica atîta, ca și cînd nu era normal să mă cresc.

— Dar plăcerea ridicării cînd a apărut? Fiindcă una e să faci sport din plăcere și alta din ambiție.

— În 1980, cînd am venit la Rapid, am simțit că-mi plac halterele. Făceam deja sport la alt nivel și începusem să-i aflu secretele. Simțeam altfel bara.

— La ce se gîndește un halterofil, cînd se oprește, cu ochii închiși, înaintea barei, pe pedestal?

— Să știți că atunci este un moment foarte important. Atunci, halterofilul studiază mișcarea pe care urmează s-o facă, repetînd, în imaginație, toate gesturile, toate detaliile, tot comportamentul pe care trebuie să-l aibă față de bară. Atunci, halterofilul nu aude, nu vede. În acele clipe, el e singur, neînchis de singur. Numai el și bara, pe care o pipăie, încercînd să și-o apropie, s-o domine. Nu știu cum să vă spun, în acele clipe bara e și adversar, și prieten, fiindcă ea poate să-i joace festa. E greu să imblînzești o bară de metal.

— Dintre halterofili pe care i-ai văzut în cariera ta, ti-a plăcut vreunul în mod deosebit? Ai simțit că ai de învîțat ceva de la cineva?

— L-am îndrăgît mult pe Blagoi Blagoiev care mi-a și fost adversar pentru scurtă vreme. A fost un mare campion și con-

tinuă să fie, deși s-a retras, fiindcă recordul său mondial la 90 (195,5 kg) încă nu este doborît de nimeni. Mișcările lui la stilul smuls m-au entuziasmat întotdeauna. Din păcate, un mare campion nu poate fi învîțat.

— Te-ai uitat vreodată în oglindă în timp ce ridicai haltera?

— Nu, nu mi-a venit ideea asta! M-am văzut însă la televizor. De multe ori am avut impresia că nu sînt eu acela, probabil din cauza emoțiilor foarte puternice. Cînd mă uit la televizor, sînt mult mai emoționat decît în competiții, probabil fiindcă imaginez de pe ecran imi scapă, n-o mai pot controla.

— Hai să spulberăm o prejudecată, Nicu Vlad! Mulți cred că e suficient să ai forță ca să ridici o mare greutate. Să fii solid adică!

— Bine-ar fi să fie așa! Din păcate, sînt foarte mulți care au forță și care nu pot ridica decît o greutate modestă. Dacă nu pui și inteligență în haltere, și concentrare, nu faci nimic. Iertați-mi lipsa de modestie, dar e o judecată primitivă să crezi că pentru a ridica asemenea greutăți e suficientă forța. Nu-i așa. Forța e și psihică, și intelectuală. Muschii noștri sînt sprijiniți enorm de felul cum știm să ne concentrăm, să gîndim acel moment cu toată puterea noastră intelectuală. Nu poți avea un psihic puternic, dacă ești simplu la mînt.

— În clipa aceea de efort maxim, cînd teama trece în bucurie și cînd halterofilul trezărește triumful, el se extereză întotdeauna printr-un țipăt. Ce înseamnă acest lucru?

— Țipatul de care vorbiți e mai mult un șuierat ascuțit. Eu cred că este un tic și se confundă cu acel moment în care halterofilul expiră aerul, eliberîndu-se de tensiune. Cred că poți obține performanțe și fără să scoti acest strigăt. Publicul s-a obișnuit însă cu acest ceremonial și e greu să te mai controlezi acum. Strigătul înseamnă, într-un fel, și presimțirea reușitei.

— Cu ce trebuie să mai lupți un campion în întrecerile internaționale, în afară de adversarii săi?

— O competiție e, știți foarte bine, și o înfruntare psihologică. Un halterofil, de exemplu, trebuie să lupte și cu micile sîreticuri care i se pregătesc într-o competiție de anvergură. Acum, la Sofia, antrenorul sovieticilor a introdus doi concurenți la categoria mea. Tot timpul mă „amenința” cu Balaev, căruia îi puneam în cîrcă un palmares exiraordinar. Mi-am dat seama imediat că adevăratul meu rival e celălalt, cu care m-am și înfruntat, de altfel, pentru că mai pășeam o dată acest lucru. Antrenorul îi făcea însă reclamă falsă lui Balaev. Adevărul e că nu m-am așteptat ca adversarul meu, cel adevărat, să fie atît de tare. Dar nici sovieticii nu s-au așteptat să bată recordul mondial! După întrecere însă au venit la mine și m-au felicitat. N-am citit nici o clipă răutate pe fața lor. A fost foarte frumos. Ca între niște sportivi adevărați.

— Știi că anul acesta voiai să dai examen la I.E.F.S., dar ai renunțat din cauza Mondialelor. Asta este, sportul cere sacrificii! Eu aș vrea să te mai întreb însă ce simți acum, după atîtea succese, cînd te ații pe podium. Mai ești ambițiosul de altădată?

— Da, mai sînt, însă ambițiile mele sînt acum altele. Un campion nu-și mai poate permite să aibă orgolii mici. Pe podium, mă gîndesc la țara mea și orice nereușită simt că este o rană pentru sportul românesc. Știu dumneavoastră cît e de greu să fii singur, pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, și să se întoneze imnul țării tale și tu să nu poți spune în limba ta cît ești de bucuros?

— Atunci abia aștept să mă-ntorc în țară și să povestesc cum a fost.

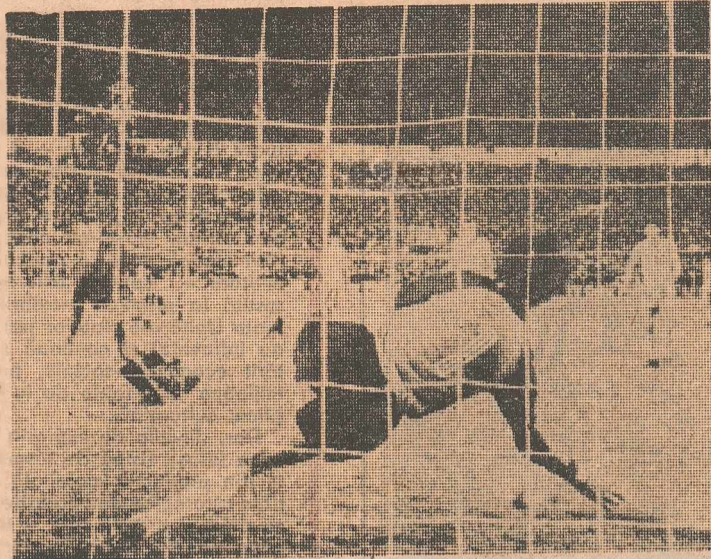
Toată lumea face sport

Campionatele mondiale de haltere de la Sofia au contat nu numai pentru editia din acest an a competiției, ci și pentru calificarea la Jocurile Olimpice din 1988. Președintele Federației internaționale de haltere, Gottfried Scodel, a anunțat și baremurile pentru calificarea la turneul olimpic, îndeplinite, s-o spunem de la început, de toți sportivii români participanți la competiția sofioțică. Cum rezultatele le știți iată baremurile (mult depășite) la categoriile la care am fost prezenți și noi: categ. 56 kg — 227,5 kg; 60 kg — 245 kg; 75 kg — 295 kg; 82,5 kg — 310 kg; 100 kg — 330 kg; 110 kg — 335 kg. Pentru edificare, cel mai slab clasat concurent român (Vasile Groapă, locul 7 la categ. 110 kg) a depășit cu aproape 50 de kg baremul pentru Olimpiadă. Aflăm dintr-o publicație ocazională că recordul mondial la cădere liberă aparține unei stewardese iugoslave, care a străbătut, la 26 ianuarie 1972, „în jos”, 10 160 m; tot acolo se precizează că Vesna Vulovici trăiește și acum (adică la 37 de ani)!

● Fostul recordman mondial la atletism (3 000 m, 5 000 m, 10 000 m), care deține și în prezent performanța supremă la 3 000 m obstacole, Henry Rono, a fost arestat recent în orașul american Hackensack (din statul New Jersey) pentru escrocherie bancară. De fapt, Rono, retras de civa ani din activitatea competițională, a fost recunoscut de o casieră pe care o inselase cu 300 de dolari. ● În fotbal, a devenit obișnuită aprecierea: „Nu mai există echipe mici!” Una dintre aceste formații în progres ar putea fi cea a Islandei (meciuri egale cu U.R.S.S. și Franța în actualele preliminarii ale campionatului european). Comparția cu Danemarca a fost respinsă, însă, de modestul antrenor al islandezilor, probabil principalul „inovator” al comparației cu vikingii. Aceasta pentru că Siegfried Held este, ca și Sepp Piontek, vest-german și, probabil, pentru că 13 dintre membrii lotului islandez evoluează în marile cluburi de pe continent, în special în R.F. Germania și Belgia. Oricum, Held are o carte de vizită impresionantă: la 44 de ani se poate lăuda cu 41 de selecții în echipa R.F. Germaniei, cu care a cucerit titlul de vicecampion mondial în 1966 și pe cel de distigător al „Cupei cupelor” în același an, cu Borussia Dortmund. ● „Inelul de aur”, pentru cel mai bun film sportiv de televiziune, a fost cucerit anul acesta, la Lausanne, de două companii britanice: „BBC” a obținut trofeul pentru cea mai bună emisiune de actualitate, prezentând o peliculă despre golf, iar UKIB/Canal 4 și-a adjudecat recompensa pentru filmul „Același sport — alte reguli”, consacrat unui practicant al schiului acrobatic. Un premiu special a fost acordat televiziunii din R. D. Germană pentru filmul campionatului mondial de tir de anul acesta, de la Suhl. ● După Chris Evert-Lloyd, clasată pe locul secund în clasamentul computerizat al jucătoarelor de tenis, dar pe poziția a treia în circuitul feminin, pe puncte, se anunță o nouă reprezentare la „Turneul campioanelor”. Tatăl vest-germaniei Steffi Graf a decis să-i interzică fiicei (minoră, la 17 ani) să participe la turneul de încheiere a circuitului, intrucit este de părere că actualul regulament îi dezavantajează fiica. Graf-tatăl are, totuși, dreptate: chiar dacă Steffi câștigă „Masters”-ul, va pierde la computer puncte față de Chris Evert-Lloyd, datorită complicității sistemului folosit de acesta. De unde se vede că obiectivitatea creierului electronic rămâne ipotetică... ● Fotbalistul vest-german Bernd Schuster a fost îndepărtat din formația spaniolă F.C. Barcelona, dar speră să facă avere de pe urma acestei măsurii, dînd în judecată clubul catalan pentru nerespectarea contractului și daune morale. Suma cerută: 23 milioane dolari. Castele în Spania... ● O interesantă măsură a fost luată de Federația uruguayana de fotbal: la concursurile de pronosticuri avînd meciuri din prima divizie nu pot participa decît cei ce prezintă și un bilet de intrare la una dintre partidele înscrise în program. ● Oricum, nu se poate paria pe formația Penarol Montevideo, deținătoarea titlului, a cărei desființare, pentru faliment financiar, a fost anunțată în această săptămîină.

Unul din primele gesturi după sosirea pe aeroportul San Pablo din Sevilla a fost o conferință de presă ad-hoc la care au fost invitați mai mulți membri ai delegației noastre. În centrul atenției s-au aflat Iovan, „bigoleador ante Austria”, Hagi — „joven y brillante”, Bölöni — „el cerebro” și antrenorul Jenei — „super educado”, „polifico”, „al máximo e impenetrable” (aprecierile le-am găsit a doua zi, în DIARIO 16 ANDALUCIA). Intrebat dacă modestia este arma lui secretă, Jenei a răspuns că „dacă există arme secrete, le păstrez pentru jocul de miercuri”. „Distinguido y correcto”, antrenorul nostru a declarat că, la acest joc, „am venit în formă și decisi pentru un rezultat bun”. În jocul de replici, Bölöni a contraatacat, afirmînd că „nu-mi explic de ce Barcelona a renunțat la Schuster și Archibald” (doi jucători care, ca și Bölöni, au un stil de joc mult prea cerebral pentru temperamentul fotbal spaniol). ● Concluzia publicației amintite: „Deși acum nu este mai, ci noiembrie, pentru români Sevilla înseamnă reînțorcerea la triumf”. ● PRESA DE A DOUA ZI, DUPĂ JOC, MARCA prima pagină: „Debutul Spaniei a fost dificil, cu emoții și vibrant, în fața unei selecționate a României care a pus lui Muñoz tot felul de probleme. Publicul din Sevilla nu s-a dat în lături să-i susțină pe jucătorii noștri, care alcătuiesc o selecționată ce s-a dovedit superioară în fața unei echipe puternice, hotărîte, iuți și disciplinate și care a jucat bine pînă cînd Michel i-a făcut festa, în urma unei acțiuni inițiată de Arceche și continuată de Rincon”. ● Aceeași publicație, scurte aprecieri din comentariile la partidă: „Temîndu-se de contraatacul român, Spania a atacat fără hotărîre”; „Spania s-a trezit tîrziu”; „Butragueño a irosit un penalty îndoelnic asupra lui Julio Alberto”; „Sancho și Camacho transformați în santinelele lui Cămătaru și Lăcătuș”; spaniolii au întîlnit un adversar „care nu i-a lăsat să acționeze cu curaj și mult suflet”; „Spania n-a putut face mai mult în fața unui rival foarte bine organizat și încheșat, care a închis toate culoarele și care și-a întretînit speranțele contraatacînd. În astfel de momente, centrul terenului era galben” (aluzie la culoarea echipamentului jucătorilor noștri). ● Jenei: „A fost o partidă bună. Era normal ca selecționata noastră să joace bine și cred că am fi meritat un rezultat mai bun. Sint trist că am irosit trei sau patru ocazii mult mai clare decît ale spaniolilor. Am pierdut o bătălie, dar nu și războiul”. ● Muñoz: „România are o mare selecționată, care joacă foarte bine, ca o adevărată echipă. Un 2-0, față de situația echilibrată din grupă, ar fi fost mult mai prețios. Butragueño era cel dintîi desemnat să execute un eventual penalty, dar cînd arbitrul a dictat lovitura, am strigat la Señor, care era mai proaspăt decît toți, să execute el, dar adevărul este că nu m-a ascultat”. ● Camacho: „Partida a părut mai dură decît în realitate din cauza terenului... Știam că naționala română ne va pune multe probleme, fiindcă arc o echipă aproape completă”. ● Chendo: „Hagi este un mare jucător, foarte tehnic, joacă cu ambele picioare, rapid și foarte abil. Este unul din cei mai periculoși jucători pe care i-am întîlnit”. ● EL CORREO DE ANDALUCIA, prima pagină: „Pe Spania a costat-o mult să învingă România” și, mai departe: „Spania a avut de tras pînă să supună încheșată, bătaioasă și tehnică selecționată română, dar publicul sevillan i-a ținut în

„Românii au o echipă puternică, hotărîtă, iute și disciplinată”

Zubizarreta, care a salvat cîteva goluri ca și făcute, la 0-0, cînd oamenii lui Muñoz se văzuseră clar depășii de disciplina, presingul și viteza citorva jucători români, care s-au aflat în trei ocazii pe punctul de a trimite balonul în plasă”. ● „Spania, să spunem lucrurilor pe nume, a trecut prin emoții serioase”. AS, același comentator Luis Arnaiz: „Spania a jucat cu picioarele

legate în prima jumătate a meciului. Legat de picioare chiar în limitele propriului teren”. „În mod neașteptat, România s-a transformat într-o secolă de înalt calibru”. Titlul comentariului său („1-0 fără strălucire”) are ca marginal: „România, superioară timp de o oră, a cedat în final”. ● Lung: „Am intuit

prima parte? Români au controlat bine jocul”. ● Jenei: „Cea mai mare problemă a noastră a fost nefinalizarea ocaziilor de gol. Dacă am fi făcut-o, rezultatul ar fi fost cu siguranță alt”. ● Încheiem aici trecerea în revistă a citorva din comentariile în jurul partidei de fotbal Spania-România, cu speranța că

Din nou imbatabili

la penalty-uri, în Spania

Lung apără magistral, ghicind „colțul” celebrului Butragueño

lovitura lui Butragueño fiindcă l-am mai văzut executînd și altele și totdeauna a procedat la fel”. De fapt, marii jucători trag penalty-uri mereu în același loc. ● Din nou, Muñoz: „Adevărul este că maniera de joc a românilor s-a schimbat esențial, în mod neașteptat. Se vede că în fotbal lucrurile nu rămîn întotdeauna cum le programezi. Cauza jocului sărăcăcios din

respectivul opinii, coroborate cu cele pe care dumneavoastră înșivă stimați cititori vi le-ați putut formula, vor contribui la o aproximare cît mai exactă și o apreciere cît mai obiectivă a datelor oferite de această importantă întîlnire a reprezentativei noastre, în tentativa calificării sale la Europa Meisterschaften '88.

no va pune multe probleme. — Cum a fost cu Juventus? — La Torino am avut o zi fericită, cu adevărat fericită.

— Cum te împaci, la statura ta, cu apărările, din ce în ce mai dure în fotbalul de azi?

— Asta e situația și nu se poate schimba nimic. Fiecare trebuie să-și facă datoria — și fundașii și atacanții.

— Cum te împaci, la statura ta, cu apărările, din ce în ce mai dure în fotbalul de azi?

— Asta e situația și nu se poate schimba nimic. Fiecare trebuie să-și facă datoria — și fundașii și atacanții.

În exclusivitate

pentru revista Flacăra

MUNOZ și BUTRAGUENO

Era transpirat și-l cuprinsese frigul, simțeam că era cazul să mă retrag. Imi semnează autograful (la care s-a mai „lipit” și o altă publicație) și-l las în compania unui puști de vreo 10 ani.

După o vreme, devine disponibil și Muñoz: rămăsese să tragă la poartă. La tușă îl așteptau zeci de microfoane, aparate miniaturale de înregistrat, camere de luat vederi. Ziariștii îl impresioară, călcîndu-se pe picioare și împingîndu-și care mai de care propriile scule spre figura antrenorului. Întrebările

— Ce părere aveți despre fotbalul românesc? — Nu-l cunosc atît de aproape. Finala câștigată de Steaua, chiar aici, la Sevilla, spune multe despre forța fotbalului românesc.

— De ce ați fixat meciul la Sevilla cînd grosul echipei îl formează jucătorii Realului?

— E o ambianță obișnuită pentru echipa națională, pe acest stadion n-am pierdut nici un punct. În plus, jucătorii de la Real Madrid au avut aici meci simbată (cu F.C. Sevilla, 0-0, n.n.) și au rămas în continuare la Sevilla.

— Nu vă va incomoda starea terenului?

— Pe mine, nu, dar probabil că pe jucători îi va deranja!

— Cum apreciați echipa României?

— E o echipă puternică, foarte bună, patru goluri date Austriei, înseamnă ceva.

— Cine credeți că se va califica din această grupă?

— Nu știu. Pentru Spania este important cum începe această campanie, adică rezultatul de miine seară.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Civilizația sportului

Să vină... Salvarea!

„După terminarea meciului de fotbal I.P.T. Intorsura Buzăului — Unirea Cîmpina, mai mulți spectatori, ba, alături de ei, și unii „oameni de ordin” (!?!?) i-au lovit pe arbitri, sub privirile nepăsătoare ale conducerei echipei din Intorsura Buzăului. Cu greu, după o oră de asediu... în vestiare, arbitrii au putut părăsi stadionul cu masina... „Salvării”, unde îi aștepta o nouă porție de pumni din partea unor huligani, care se urcaseră în masină chipurile ca să-i apere” (Ziarul Sportul).

Această relație a trecut probabil neobservată sau a stîrnit zîmbete și glume. (Auzi, dom'le, ce le-au făcut!). Ne întrebăm însă: ce s-ar fi întîmplat dacă așa ceva se petrecea după un meci din divizia A?

Am vrea să fim profeti mincinoși, dar din cele văzute, auzite și simțite, indisciplinată ciștigă teren pe stadioanele noastre de fotbal și în culturile lor. Este un fenomen în care federația nu are decît mijloace limitate pentru a interveni, din cauza presiunilor de tot felul. Solicităm conducerei C.N.E.F.S. să ia măsuri energice pînă cînd spiritul competițiilor noastre fotbalistice nu va fi complet viciat, transformînd arena în cu totul altceva decît îi este menirea. În ceea ce ne privește, punem spațiul acestei rubrici la dispoziția celor care vor să lupte pentru „curățenia” sportului.

În altă ordine de idei, dezvoltarea fotbalului nu poate fi înțeleasă în contextul unor arbitraje proaste. Dacă în campionat se aplică regulamentul altfel decît în arena internațională, orice echipă românească care joacă „afară”, pleacă cu handicap (vezi Bruxelles și Dundee sa să amintim doar ultimele... handicapuri). Pornind de aici trebuie să admitem că un fotbal național, pentru a deveni cît mai competitiv pe plan internațional, trebuie să îndeplinească — în afară de celelalte condiții bine știute — și pe aceea de a avea arbitri buni. Și dacă fotbalul nostru este deficitar la unele capitole, este deficitar și la acesta. Un confrate punea recent întrebarea: „Fotbalul nostru poate progresa, iar calitatea campionatului poate fi ridicată cu arbitraje incorecte, incompetent care ies din litera regulamentului și din spiritul sportului?”

Întrebăm și noi: arbitrii divizionari cunosc foarte bine regulamentul sau unii au obținut calificarea și ulterior promovarea datorită altor „cunoștințe” sau altor „calități”? au ei autoritatea morală pe care o aveau un Coloși, un Gheminean, un Dinulescu, un Andrei Rădulescu sau un Nicolae Rainea? Sint întrebări adresate în primul rînd colegilor de arbitri pentru că acestea sint primele organisme de judecată și îndreptare. Nu intenționăm prin aceste întrebări să punem arbitrii în discuție publică, fiindcă a le compromite autoritatea este egal cu a da o mină de ajutor la demokarea fotbalului nostru. Dar trebuie făcut ceva pentru ca ei să nu mai ajungă în mașinile Salvării și publicul are dreptul să știe ce anume s-a făcut. De către cei competenți, desigur.

CRISTIAN ȚOPESCU

LUCIAN OPREA

Dezarmarea ca fapt

Toamna românească a acestui an, numit și adjucecat drept Anul de pace al lumii întregi, își caligrafiază mersul sub semnul tutelat al refuzului armelor.

Generația mea a căpătat glas în tam-tamul obraznic al gloanțelor celui de-al doilea conflict planetar. Mi-ar fi greu să cred că s-a putut vorbi vreodată mai mult ca în anii scăpării de atunci despre nevoia de pace și de posibilitatea instaurării ei drept o realitate inexpugnabilă și durabilă. Cit despre forța în stare să ne arunce în aer, oameni și tot ce ne înconjoară, cind a fost mai puternică și mai agresivă ca azi?

Istoria ne-a învățat între altele și adevărul că pacea ca stare de existență poate fi dobândită pe căi diverse, drumul cel mai scurt nefiind întotdeauna practicabil. Pacea prin război a lăsat rani adinci în timpul umanității ca să mai fie nevoie de teoretizări pe această temă. Paradoxul se naște acolo unde pacea prin pace relevă atâtea eforturi de convingere. Dovadă încrederea unora că putem defila către monumentul păcii doar purtând arma la vedere și mina pe tragacl.

Tăcerea armelor este de aur pentru că lasă loc glasului muzelor. Dar chiar ne putem face că nu observăm ce voci bubuitoare se pregătesc în otrinduirea fie și liniștită a rachetelor care mai de care mai prăpăstioase, în creșterea numărului lor și a capacității nimicitoare.

Argumentele în favoarea dezarmării, se aglomerează, se susțin reciproc, trădind o voință reală de protejare a păcii, ca avuție generală a umanității. Dar dezarmarea ca fapt întârzie.

Esto tristă constatarea unei perioade în care doar opțiunea în sine nemaifiind suficientă pentru a aduce liniște și introna optimismul.

Este săptămîna în care ne găsim, marcată de gestul României hotărîtă să-și ducă la capăt decizia privind amorsarea unui proces, desigur complex și îndelungat, dar fără amînare în gravitatea lui: reducerea cu cinci la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare.

Noua inițiativă a președintelui Nicolae Ceaușescu a fost votată în unanimitate de forul legislativ suprem al țării. Sintem la ora cind în legătură cu această măsură de larg ecou internațional urmează să se pronunțe poporul însuși.

Anul pe care ne pregătim a-l încheia inaugurează un nou cincinal chemat să ducă mai departe împlinirile evului socialist al țării. Din litera documentului aprobat de Congresul al XIII-lea al partidului, proiectele devin realitate.

Prin semnătura celor ce muncesc și trăiesc în România de azi, istoria surprinde, la fereastra viitorului, dezarmarea ca fapt. Un act care vine din convingerea că el nu pune în cauză siguranța nimănui și poate desfășura inerția și amînarea în cimpul supraaglomerat al armelor.

Orice marș se deschide ca un prim pas.

La București, la chemarea președintelui Nicolae Ceaușescu, marșul spre dezarmare și-a anunțat începutul.

NEAGU UDROIU ■

Cît un milion de Hiroshime!

Trăim un moment de răscrucă în istoria de milenii a omenirii. După ce a creat armele cele mai distrugătoare, cu efecte de cataclism, după ce le-a încercat uriașă forță de nimicire la Hiroshime și Nagasaki, omul s-a văzut în postura ucenicului vrăjitor care nu mai își aduce aminte de formula magică care poate opri vrtejul ce-l tirăște spre prăpastie. Mai mult chiar, simpla născocire a armelor nucleare nu pare să fi provocat reacția de autoapărare firească din partea tuturor oamenilor, existind în continuare anumite cercuri care, minate de interese înguste și mioape, nerealizind întreaga dimensiune a pericolului ce amenință umanitatea, promovează o politică de confruntare, bazată pe folosirea forței sau amenințarea cu folosirea ei, ațîță focarele de conflict, stimulează aberanta cursă a înarmărilor, care subminează înseși bazele civilizației. După o perioadă de dezgheț în relațiile internaționale, ce a urmat unei epoci de „război rece”, după destinderea ce părea să demonstreze că dimensiunea sapiens a omului se impune și în relațiile internaționale, situația s-a agravat din nou, în special datorită perpetuării climatului de neîncredere, de suspiciune, care a alimentat cursa înarmărilor, fenomen ce a căpătat o dinamică proprie extrem de destabilizatoare. Sumele risipite în scopuri militare au crescut vertiginos an de an, în paralel cu agravarea crizei economice mondiale, între cauzele căreia se înscrie și această uriașă risipă de resurse materiale și umane, estimată anul acesta la aproximativ o mie de miliarde dolari.

Studiul al Organizației Națiunilor Unite relevă că numărul focoarelor nucleare existente în prezent în lume a depășit cifra de 55 000. Pentru a înțelege ce înseamnă acest lucru să amintim numai că puterea explozivă a acestor arme este de peste un milion de ori mai mare decît cea a bombei de la Hiroshime, totalizînd 13 000—16 000 megatone. S-a calculat că aceasta echivalează cu 3 tone TNT pentru fiecare locuitor al Terrei, o adevărată sabie a lui Damocles deasupra capului fiecăruia dintre noi.

Carl Sagan, savantul ce ne-a purtat pe cele mai diferite meridiane ale științei într-un cunoscut serial prezentat la televiziune, releva, într-un studiu recent, că și utilizarea unui număr relativ mic de arme atomice (circa 1 000) ar putea duce la așa-numita „iarnă nucleară”, o scădere drastică a temperaturii,

trăind înarmări peste 140 dolari pe fiecare locuitor al globului. Raportat la timp, aceasta înseamnă peste un milion de dolari pe minut. Numai în perioada 1950—1978, cheltuielile militare mondiale cumulate s-au ridicat la suma de 6 600 miliarde dolari, ceea ce echivalează cu produsul național brut pe anul 1976 al totalității țărilor lumii. Deci un an pierdut în eforturile de progres ale omenirii. Inșă, dacă raportăm această sumă la cele mai sărace țări ale globului în care trăiește un sfert din populația lumii, totalul cheltuielilor militare postbelice echivalează cu produsul acestora pe 40 de ani. Menținerea actualului ritm de creștere a cheltuielilor militare ar putea să se soldeze, potrivit unor studii ale O.N.U., cu funesta perspectivă ca nivelul bugetelor militare să urce la peste 3 000 miliarde dolari în anul 2 000!

În fața îngrozitoare perspective a dezlănțuirii unui cataclism, fie dintr-un accident, fie dintr-o profundă ignorare a realităților epocii actuale, opinia publică din întreaga lume se mobilizează, tot mai intens, exprimîndu-și îngrijorarea față de proiectele militariste care înghit sume exorbitante și care echivalează cu un adevărat furt al viitorului națiunilor, pronunțîndu-se cu vigoare în favoarea păcii și încetării cursei înarmărilor, pentru eliminarea forței armelor din relațiile dintre state, pentru înțelegere și colaborare.

1986, proclamat de O.N.U. An Internațional al Păcii, a cunoscut o deosebită efervescență a mișcării pentru pace. Pe cele mai diferite meridiane, din Reykjavik la Tokio și de la Oslo la Canberra, oameni de cele mai diferite orientări politice, filozofice, religioase sau ideologice s-au alăturat, umăr la umăr, făcînd să primeze ceea ce-i uneste — idealul unei păci fără arme și războaie — pentru a forma un amplu front al păcii, o stavilă tot mai importantă în calea cursei înarmărilor.

O cerință a tuturor popoarelor!

Competiția morții trebuie stopată!

în emisfera nordică pînă la aproximativ minus 30 grade Celsius.

Dar chiar nefolosite armele, în primul rind cele nucleare, au consecințe extrem de negative asupra evoluției sociale și economice a lumii contemporane. În afară de efectele poluante, de distrugerile uriașe provocate de manevre și alte activități militare, de pericolul izbucnirii unui conflict nuclear dintr-o greșeală tehnică, existența arsenalelor de arme reprezintă o uriașă povară pe umerii omenirii. S-a calculat că în lume se iroșesc anual pen-

Comentariul săptămîinii

Pace și dezarmare (XXIX)

Curmarea uriașei risipe

Fără îndoială că efectul negativ cel mai pregnant al cursei înarmărilor este creșterea pericolului de război. Am arătat cu mai multe prilejuri că acumularea continuă de armamente din ce în ce mai perfecționate mărește posibilitatea producerii, fie și accidental, a unei conflagrații la scară planetară. De aceea, prin dezarmare se urmărește, evident, în primul rind salvarea omenirii de la catastrofă, de la distrugere. Inșă chiar dacă se află, de departe, pe primul loc între efectele practicii înarmărilor, pericolul de război poate să nu se materializeze ca atare, să nu se transforme în război. În momentul de față se poate spune, după cum sublinia recent președintele României, că nu există un pericol pentru un conflict militar, pentru un război. Atit cunoașterea de către țările cele mai înarmate a faptului că o ciocnire militară la proporțiile întregii planete ar duce la distrugerea vieții pe Pămînt, cit și împotrivrile puternice ale oamenilor de pe toate meridianele, ale forțelor iubitoare de pace din toată lumea pot face — și noi sperăm că așa se va și întimpla — ca războiul să nu izbucnească niciodată.

În aceste condiții, capătă o importanță tot mai mare celălalt factor, paguba pe care o provoacă omenirii escaladarea cursei înarmărilor, creșterea continuă a cheltuielilor militare. Cu sau fără război, această pagubă tot se produce. „Uriașele cheltuieli militare — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la primirea membrilor Consiliului Militar al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia — au influențat și continuă să influențeze negativ asupra dezvoltării economico-sociale, pentru că sustrag în scopuri militare mijloace importante de la dezvoltarea economică, socială, științifică, culturală”.

Dar, dincolo de expresia bănească a cheltuielilor militare, rămîne uriașa risipă de resurse materiale concrete. Părți importante din producția mondială a mai multor materii prime și materiale strategice sînt folosite în scopuri militare. Pe această cale se risipesc metale rare — titan, vanadiu, platină și altele — fapt care frînează dezvoltarea multor ramuri ale economiei de pace, îndeosebi din categoria celor de vîrf. Alături de acestea, sînt folosite în scopuri militare, neproductive, materii prime de importanță imensă pentru progresul omenirii: bauxită, cositor, crom, molibden, cupru, nichel, plumb, zinc și, bineînțeles, fier. Ca să nu mai vorbim de produsele agricole, de risipa extraordinară de combustibil și energie. Tot risipă și tot de proporții exorbitante este și folosirea în domeniul militar a potențialului uman — peste 100 de milioane de oameni. Totodată, 40 la sută din fondurile de cercetare-dezvoltare și 50 la sută din totalul cadrelor calificate din lume sînt antrenate în activități cu caracter militar, în timp ce proiecte științifice de mare însemnătate sînt abandonate din lipsă de fonduri și de specialiști.

Acestei situații i se poate pune capăt prin dezarmare. În acest sens, măsurile hotărîte de România privind reducerea cu 5 la sută a potențialului militar și a cheltuielilor militare înseamnă, după cum a apreciat presa internațională, un exemplu pentru întreaga comunitate a popoarelor. Iar ratificarea, în cadrul referendumului de duminică, a măsurilor luate va demonstra încă o dată voința și vocația de pace ale poporului român.

ION D. GOIA ■

Cu ochii deschiși prin lumi de întuneric

Cruciații din Meiningen

Eram la Saint Tropez când am auzit vorbindu-se pentru prima dată de „Cruciații din Meiningen“. Mă pregăteam să-mi fotografiez prietena cu care mă aflam în vacanță, când un bărbat îmi spuse:

— Iată cum își omoară cea mai bună prietenă!

Am privit personajul ce mi s-a adresat. Saizeci de ani, fata osoasă, ochi luminosi ascunși de niște ochelari cu ramă de aur.

— De ce îmi spuneti asta?

Ne așezărăm amândoi pe nisip și cum se întimplă de obicei pe plajă, am început să vorbim.

— Imaginea e pe cale să distrugă lumea, îmi spune el. Dacă oamenii ar fi conștienți de pericolul la care se expun când se fotografiază, ar avea aceeași frică de un aparat „Kodak“ ca și de un revolver.

— Desigur, poate aveți dreptate, însă comparația dumneavoastră între un aparat de fotografiat și o armă de foc mi se pare puțin exagerată.

El îmi surise și i-am citit în ochi compasiunea ce mi-o acordă.

— Comparația este foarte corectă, domnule. Cred că știți că fiecare corp uman este înconjurat de o aureolă a cărei întindere și densitate au o importanță capitală. Or, fiecare fotografie acționează asupra aureolei, al cărei rol este de a menține echilibrul psihic care ne este furat în momentul fotografierii rămânând lăsat de portretul ce ni se face. O parte din persoana dumneavoastră, așadar, se află în mod stupid și periculos, răspândită în albume de fotografii, în rame, în jurnale, în portvizite. Și asta influențează în rău sănătatea, intelectul, sufletul dumneavoastră.

I pun o întrebare interlocutorului meu:

— Dar dumneavoastră nu aveți o fotografie pe cartea de identitate?

— Oo, abordați o problemă foarte dureroasă. Desigur, am și eu o astfel de fotografie pentru că este obligatorie, însă eu mi-am luat măsuri pentru a reduce pericolul.

Aparatul meu „Leika“ începuse să-mi ardă degetele. L-am lăsat prietenei mele și apoi am plecat prin soare cu interlocutorul — inamic al fotografiilor.

— Dar fotografiile vă pot produce un rău și mai mare. Dacă înainte vrăjitorii se serveau de figurine de ceară, de

pătură, de unghiile persoanei căreia îi vroiau răul, ei astăzi se servesc de fotografii. Deci vedeți, cum astăzi oamenii, fără să-și dea seama se omoară între ei cu Kodak, Leika, Rolleiflex.

...Pentru a împiedica aceste sinucideri, la Meiningen, un mag german, Helmuth Fischer, a creat o sectă care să salveze omenirea. De altfel, de multă vreme, magul „se afla în raporturi cu „spiritele superioare“ care i-au cerut să denunțe pericolul fotografiei: „pleacă în cruciadă“, îi spuneau spiritele, distruge această invenție a diavolului; crează un grup de oameni puri, și salvați lumea“.

Helmuth Fischer a început, prin a-și distruge propriile fotografii și dintr-o dată a devenit mai pur, mai tare, mai fericit, mai inteligent. Atunci a constituit secta „Cruciații din Meiningen“.

— Înțeleg deci că activitatea sectei dumneavoastră constă în a împiedica oamenii să se lase fotografiati?

— Nu, noi facem mai mult. Noi restaurăm oamenii care s-au lăsat, inconstienți fiind, să li se retragă din ei diferite părți.

— Prin ce mijloace realizați aceasta?

Bătrînul mă luă de braț:

— Veniți când terminați vacanța la o reuniune a sectei. Vă veți lumina în mod sigur.

În octombrie, când m-am întors la Paris, am căutat la telefon pe cruciatul întâlnit pe plaja de la Saint Tropez, care m-a condus într-un imobil, în apropiere de Place de Trocadero. Am intrat într-un salon unde vreo 30 de persoane așezate pe un covor, în fața unui câmin în care ardea un foc de lemne, îngrămădeau un teanc de reviste, ziare și fotografii de toate mărimile.

— Toate acestea vor fi arse imediat, îmi spuse însoțitorul meu.

Ne așezărăm și noi alături de ceilalți. Un bărbat de circa 50 de ani, corpulent, cu o căciulă neagră de astrahan intră în salon și ingenunchează în fața câminului. Era actualul „pastor-cavaler“ al „cruciaților din Meiningen“, succesorul lui Helmuth Fischer.

Pe un ton sumbru, el și-a început predica, prezentând un tablou negru al situației.

— Fraților, pericolul devine

din ce în ce mai mare și mai amenințător. În ciuda eforturilor noastre, niciodată nu s-au făcut atât de multe fotografii ca în prezent. Niciodată elita lumii, artiști, sportivi, savanți, oameni ce au mari responsabilități nu s-au arătat atât de ignoranți. Victime ale popularității lor, acești oameni sint mitraliați — și acesta este termenul cel mai potrivit — de reporterii, de televiziune, de cinești.

Vocea pastorului-cavaler devine tremurătoare:

— Momentul este grav. Gîndiți-vă că majoritatea acestor oameni nefericiți au responsabilități zdrobitoare și ocupă posturi cheie. Este vorba deci de viitorul rasei noastre, de întreaga umanitate.

Pastorul-cavaler surise și continuă:

— Desigur, alături de personalități sint atinși de pericol și cei ce ne sint dragi: părinți, frați, prieteni pe care noi vrem să-i ajutăm să-și recapete integritatea. Aduceți fotografiile lor să le ardem împreună, avînd apoi sufletul împăcat și bucuria că am făcut un lucru înăltător.

Încheld astfel, pastorul-cavaler s-a așezat în fața câminului, în timp ce o tinăra trecea printre noi cu o tavă de argint. Toți „cruciații“ prezenti depuneau pachete cu fotografii. Am pus și eu o fotografie din cele două pregătite, pentru schimbarea pasaportului.

Cînd această ciudată chetă a fost terminată, tinăra a răsturnat tava peste grămada ce se afla în fața câminului. Apoi, rupindu-le a început să le arunce în foc.

— Astă-seară, datorită nouă, oamenii din fotografiile pe care le-am ars vor regăsi ceea ce începuseră să simtă că le lipsește, incheie pastorul reuniunea.

În timp ce focul mistuia grămada de fotografii, grație unui amic ce mă înzestrăse cu un mic aparat de fotografiat, disimulat într-o geantă de mină, am immortalizat un moment de la această stranie adunare.

Dar în acea seară Brigitte Bardot, Johnny Hollyday, prințesa Margareta și alții alți făceau blitzurile să scinteleze.

În pofida cruciaților chiar și producția de autodeclansatoare și în creștere.

L. G. VULCANEANU ■

Lauri pentru Simina Ivan

O știre de ultimă oră ne aduce o mare bucurie: la Paris, una din marile metropole ale artei, în cadrul tradiționalului Concurs anual de canto, soprana Simina Ivan, solista a Teatrului de Operă din București, a obținut două onorante distincții: Premiul I al concursului propriu-zis și Premiul onorific al Juriului pentru cea mai bună interpretare a unui lied francez!

Manifestare de prestigiu internațional, Concursul de canto a reunit în acest an peste 60 de concurenți, din patru continente. Aici, lucrul cel mai dificil constă în parcurgerea celor patru etape, toate eliminatorii, ceea ce duce la o triere extrem de severă a participanților; să arătăm, de pildă, că pe linia de

șosire s-au aliniat doar 6 cântăreți, dintre care patru au primit premii.

Simina Ivan este, încă, studentă la Conservatorul „Ciprian Porumbescu“ din București, avînd drept mentor pe profesoara Maria Hurduc. Excelenta ei pregătire s-a observat în interpretarea unor arii principale din operele Răpirea din Serai de Donizetti, Sonnambula de Bellini, Traviata de Verdi, precum și în abordarea unor pagini din literatura vocal-simfonică, din perioada preclasică și cea clasică. În plus, chiar în Capitala Franței, liedul francez a răsunat impecabil, ca voce, interpretare și dicție, după cum au apreciat specialiștii, (C.N.)

Cură de... grăsime!

Privesc la coloșii dintr-o fotografie apărută de curînd în „Paris Match“. Mi se par a fi candidații la un record al obezității care să fie înscris în celebra „Guinness Book“. Nu este așa, deși în textul care însoțește fotografia se arată că bărbații au în jur de 120—250 kg. Ei sint practicanții unui sport numit sumo-tori, ce-și are originea în Japonia. A existat chiar un cult, cu o vechime de 2 milenii, practicanții lui sumo avînd parte de sanctuare sacre. Se pare că acest sport însemna pentru japonezi ceea ce înseamnă Turnul Eiffel pentru francezi.

Pină aici totul pare normal, am putea spune, chiar firesc. Ar mai fi un mic amănunt, nu

tocmai de neglijat: pentru a ajunge la greutatea de 120—250 kg, practicanții se supun unui anumit regim alimentar care duce la grave perturbări ale sănătății. Luptătorii de sumo mor în jurul vârstei de 50 de ani datorită unor afecțiuni cardiace. E adevărat, în timpul „carierii lor sportive“ sint venereați ca niște sfinți, întrecerile se transmit pe micul ecran, au statut de „star“, dar în condițiile date, putem vorbi despre sumo ca despre un sport? Acum cînd omenirea se luptă cu bolle de tot felul, căutînd să crească durata vieții, a o scurta, premeditat, pare o absurditate.

DĂN DĂNUȚ DORU ■

Oaspeți ai redacției

Timp de 7 zile, ziaristul cehoslovac Oleg Homola de la revista Svej v obrazech din Praga a fost oaspete al revistei noastre.

tre. În noile cartiere ale Capitalei, precum și în citeva unități economice și social-culturale din județele Argeș, Vâlcea și Olt, el a putut cunoaște o serie de aspecte din viața și activitatea oamenilor muncii din țara noastră. Colegul, fotoreporter de profesie, ne-a mărturisit că a rămas impresionat de dezvoltarea orașelor și satelor vizitate, de grija ce se acordă apărării sănătății tuturor oamenilor muncii, subliniind că a cules un bogat material documentar care îi va folosi la realizarea unor fotoreportaje.

MIHAI STĂNESCU ■

Arsuri care nu se cicatrizează niciodată

Este aproape inexplicabil, dar aceasta este realitatea: în 1944, cînd ghetoul din Varșovia fusese de mult ras de pe suprafața pămîntului, cînd din cele trei milioane de evrei care populasera ghetourile Poloniei cîtopite de nazisti, abia mai erau în viață 10—12%, risipiți prin miile de lagăre de concentrare, eu nu știam precis ce înseamnă a fi internat în ghetou și cu atît mai puțin îmi dădeam seama că aceasta este ultima haltă în drumul spre camerele de gazare, spre crematoriu.

Eva Heyman notase în jurnalul ei: „Azi a apărut legea: de aici înainte evreii trebuie să poarte steaua galbenă. S-a stabilit precis cit de mare să fie și s-a ordonat să fie cusută pe toate hainele și paltoanele. Cînd a aflat bunica, din nou a devenit atît de agitată încît a fost nevoită să chemăm un medic. I s-a făcut o injecție. Acum doarme. Bunica nu știe că ne-au tăiat și telefonul... Se vor lua și prăvăliile de la evrei. Nu înțeleg: cine va da de mîncare copiilor dacă cei mari nu mai au voie să lucreze?“

Hegedüsne Molnár Anna din Satu Mare își va aminti: „Într-o dimineață am deschis radioul. Se întimpla rar să-l ascultăm... căci în acele zile, evreimea era mereu înjurată; se pregătea opinia publică în vederea a ceea ce avea să se întimplă. Acum, ascultam albi ca varul, într-o mușenie de leșin, ordonanța Consiliului de Miniștri, care obliga pe toți evreii și pe cei considerați evrei să poarte steaua galbenă.“

Mai ales asupra soțului, vestea a avut un efect teribil. Am încercat să-l consolez: „doar și pină acum au știut despre noi că sintem evrei. N-are pici o importanță, dacă de aici înainte vom purta și semnul identității noastre“. Dar el a văzut mai departe: „Acesta este începutul tuturor grozăviilor — a spus el. De-acum vor curge ordonanțele despre ce «n-au dreptul» să facă cei ce poartă steaua galbenă. Acest semn vizibil va

stimula cele mai josnice porniri, îi va expune pe purtătorii lui la cele mai brutale insulte. Cu aceasta au pus evreimea în afara legii, vom deveni victime neapărate ale prigonitorilor noștri“.

Leitner, președintele comunității evreiești din Oradea, a scăpat de deportare. Inclus în grupul celor „1.600“, din ghetou a ajuns — prin Budapesta și Bergen-Belsen — în Elveția. Reconstituind imediat jurnalul ghetoului notează: „5 aprilie: Am discutat mult ce efect va avea asupra orașului steaua galbenă? Cum se vor purta funcționarii (dacă funcționarii evrei vor mai fi primiți în instituții), cum se vor comporta colegii creștini, ce atitudine vor avea militarii unguri, SS-iștii, șzálásistii și pleava străzilor? Mulți dintre noi s-au lăsat cuprinși de frică, declarînd că nu vor ieși din casă. Viața s-a dovedit alta. Dis-de-dimi-

gați să poarte pe piept, în partea stîngă, o stea galbenă în șase colțuri de mărimea 10 X 10 cm“ n-am intrat în panică. Noaptea însă, în noaptea aceea de 4 spre 5 aprilie, cînd toți cei din casă am început să ne coasem pe haine den Judenstern, steaua galbenă în șase colțuri, m-am cutremurat.

Dimineața, cînd am ieșit în stradă, avînd senzația că întreaga lume mă săgețează cu privirea, singele mi s-a scurs brusc, m-au părăsit toate puterile. M-am rezemat de un perete să nu mă prăbușesc.

Cineva care n-a trăit această cumplită experiență m-ar putea întreba: de ce nu i-am sfidat pe cei din jur, doar demni de dispreț erau ei, horthyștii? Răspunsul e simplu. Dacă în întreg orașul, eu singur ar fi trebuit să port steaua galbenă, aș fi purtat-o cu capul sus, în-

acestea le-au încercat evreii din aproape toate țările cîtopite de nazisti, cu deosebire că populația nu peste tot s-a purtat la fel. În Franța ocupată s-au confecționat 400.000 de stele galbene avînd scris în mijlocul lor cuvîntul: Juif („evreu“). Jacques Bielsky, internat în lagărul de la Drancy, în februarie 1943 și gazat o lună mai tîrziu, notase în jurnalul său care i-a supraviețuit: „În diverse medii evreiești, această nouă încercare la care sint supuși evreii este privită cu sînge rece și curaj. Ceea ce nu era ușor într-o vreme cînd presa, radioul, afișajul stradal ațîțau la ură, manifestînd cel mai odios antisemitism“.

În continuare, Bielsky arată că evreii cu steaua galbenă „merg liniștiți pe străzi, în metrou, în piață, cu fruntea sus, fără a lăsa să li se străvădă amărăciunea din suflet. Populația neevreiască îi privește cu înțelegere, cu simpatie. La casa de depuneri și consemnațiuni, toți funcționarii, circa 75 din personal, din solidaritate cu un angajat evreu ce fusese concediat, au ieșit în stradă, purtînd pe piept modelul oficial al Mugen-Davidului decupat din hîrtie galbenă... Treizeci de studenți catolici care se plîmbau cu steaua galbenă anume pusă pe piept au fost arestați și internați în lagărul de la Drancy“. Altă imagine, consemnată în același jurnal. „Azi dimineață, pe Rue des Gobelins, treceau trei tineri tînușii de se de braț; cel din mijloc purta stea galbenă, ceilalți doi — nu“. Desigur, însemnările obiective ale lui Bielsky nu puteau omite și altele de scene. „În cartierul Montparnasse, o fetiță de 9 ani, evreică, s-a aruncat de la etaj, pentru că la școală citiva colegi idioți au ris de ea“.

În Danemarca, populația a zădărnicit purtarea stelei galbene. În ziua intrării în vigoare a ordonanței, toți danezii, inclusiv regele și regina, și-au pus steaua în piept. Ordonanța a fost retrasă.

În România, în ciuda insistențelor ocupanților hitlerişti, care au durat ani de zile, obligativitatea purtării stelei galbene nu s-a instituit.

(Va urma)

OLIVER LUSTIG ■

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal însingurat

neată am pornit spre biserică. M-am înțilnit cu tot felul de oameni. Nici unul n-a fost surprins de „frumoasa mea decorație“. N-au trădat nici dispreț, nici compasiune. Mi-au aruncat priviri reci, indiferente, ca și cum totul ar fi firesc“.

Fetița Dorei Ferencz notase în jurnalul ei: „Zilele sint mereu mai groaznice. Trebuie să purtăm steaua galbenă. Aparatul de radio, singurul meu prieten, ne-a fost luat. În orice clipă putem fi scoși din casă. Oricînd o bombă poate cădea peste noi“.

În ce mă privește, cînd, la sfîrșitul lui martie 1944, am auzit vinzătorii de ziare strigînd în gura mare, pe străzile Clujului cîtopit de horthyști: „Ediție specială... specială... Rezolvarea definitivă a problemei evreiești... Miine Consiliul de Miniștri va dezbate ordonanțele privind lichidarea radicală a problemei evreiești... ediție specială... specială...“, am tresărit, dar nu m-am speriat.

Nici cînd în ziare am citit, pe prima pagină, cu litere ce mi se păreau uriașe: „De miine începînd, toți evreii sint obli-

fruntînd privirile tuturor. Dar cînd toți ai tăi, părinți și frați, toți cei de-o seamă cu tine și cu ei, de la copil pină la bunicul care abia se ține în cîrje, trebuie să poarte însemnul umilirii și disprețului, n-ai pe cine te sprijini, n-ai de unde lua puteri pentru a te considera erou.“

Cînd ieși cu semnul rușinii în piept pe strada pe care ai copilărit, pe strada care ți-a dus pașii spre școală și sub castanii căreia ai îmbrățișat înțlia oară o fată, cînd pe această stradă ieși prima dată cu den Judenstern, cu steaua galbenă în piept, poți să te prăbușești mort pe caldarîmul ei mai repede decît dacă ai fi secerat de o salvă de mitralieră.

Eu nu m-am prăbușit, dar atunci, în mine, ceva s-a rupt. Definitiv și ireparabil.

Arsura stelei galbene nu are leac. Rana provocată pe și în piept nu se cicatrizează niciodată.

Voi afla mult mai tîrziu, abia după eliberare, că sentimentele și indoielile

DA!

pentru dezarmare și pace,
pentru viitorul patriei noastre,
pentru viața întregii planete

RUMANIA
SOCIALISMO
DEMOCRACIA
INDEPENDENCIA

NICOLAE CEAUȘESCU

la philosophie
de la paix
vive par le
Président
NICOLAE CEAUȘESCU

PAGINAS
ESCOLHIDAS

„Să demonstrăm prin votul nostru pentru reducerea unilaterală cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare voinea nestrămutată a poporului român pentru înfăptuirea dezarmării, și în primul rând a dezarmării nucleare, hotărîrea poporului nostru de a se angaja cu toate forțele și de a participa activ la lupta pentru o lume fără arme, fără războaie!”

NICOLAE CEAUȘESCU

THE PRINCIPLES OF THE ROMANIAN
FOREIGN POLICY. THE PEACE AND
COLLABORATION IN THE WORLD
ARENA IMPERATIVES OF OUR
CONTEMPORARY EPOCH

— COLLECTION OF TEXTS —

SOCIETATUL INTERNATIONAL PUBLICATIONS
NEW DELHI — INDIA

POYMANIA
H
ANAPHTHEH
THS
OIKONOMIAS
1965 - 1985

NICOLAE CEAUȘESCU

TO ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΖΩΗ,
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Πρόεδρος, Ομοσπονδία Ευρωπαίων

Εκδοτική

Citeva din cele mai recente lucrări apărute peste hotare din vasta operă care-l consacra pe președintele României ca mare gânditor și erou al păcii.

Flacăra, Redacția : București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILA TELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.